T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

AVRASYA ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KORE KOLLEKTİF BELLEK İNŞASINDA KORE SAVAŞI VE SAVAŞIN ULUS KİMLİK OLUŞUMUNDAKİ YERİ

Ulviye Ulviya MAMMADOVA

2501181130

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Esra ÖZSÜER

İSTANBUL–2023

ÖZ

KORE KOLLEKTİF BELLEK INŞASINDA KORE SAVAŞI VE SAVAŞIN ULUS KİMLİK OLUŞUMUNDAKİ YERİ

ULVİYE ULVIYA MAMMADOVA

Kore Savaşı, dünyanın en gelişmiş ülkelerinden biri olan Güney Kore'nin sosyal, ekonomik ve siyasi hayatını derinden etkilemiş, devletin ulusal kimliğinin oluşumunda en önemli etken olmuştur. Kore Yarımadası'nın bölünmesi ile sonuçlanan bu savaşın neden olduğu tüm olumsuzluklararağmen sürecin sonunda Güney Kore dünyanın en gelişmiş ülkeleri sırasına dâhil olmuştur. Savaş, bölünmüş bir ülkeden iki farklı devletinoluşumunda belirleyici bir dönüm noktası niteliğini taşımış,Güney Kore'nin uluslararası düzeydetanınmasına ve ayrı bir ulus devlet olarak kabul görmesine neden olmuştur. Nitekim savaşın etkisiyle oluşmuşyeni ulusal kimliğe ilişkin detaylı bir bilimsel bakış açısının olmaması, bu konunun Kore'de çok yönlü araştırma alanına dönüşmesine sebebiyet vermiştir. Böylelikle bu çalışma, Kore Savaşı gibi siyasi,toplumsalve ekonomik bir olayın yeni bir ulus oluşturma süreci üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve dikkat çekme amacıyla kaleme alınmıştır.Eserde aynı zamandabir ülkenin bölünme ve savaştan kaynaklanan ekonomik sorunlarınaçözüm yolu arama serüveni ele alınmıştır. Tüm bunlarla birlikte savaşın toplumsal, ekonomik, siyasi etkilerine dikkat çekilmiş, savaşın etkisiyle oluşmuş ulusal kimlikle ilişkili süreç ve diğer gelişmeler de kısaca özetlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kore, Güney Kore, Kuzey Kore, Kore Savaşı, Türkiye'nin Savaşa Katılması, Ulusal Kimliğin Oluşması,Amerika Birleşik Devletleri, Birleşmiş Milletler, Sovyetler Birliği.

ABSTRACT

THE KOREAN WAR IN THE CONSTRUCTION OF THE KOREA COLLECTIVE MEMORY AND THE PLACE OF THE WAR IN NATION IDENTISE FORMATION

ULVIYE ULVIYA MAMMADOVA

The Korean War deeply affected the social, economic and political life of South Korea, one of the most developed countries in the world, and became the most important factor in the formation of the national identity of the state. Despite all the pain and damage caused by this war, which resulted in the division of the Korean Peninsula, South Korea was included in the list of the most developed countries in the world at the end of the process. The war was a decisive turning point in the formation of two different states from a divided country, causing South Korea to be recognized at the international level and to be accepted as a separate nation state. As a matter of fact, the lack of a detailed scientific perspective on the new national identity formed by the war has caused this issue to turn into a multi-faceted research area in Korea. Thus, this study was written in order to draw attention to the war period, the suffering caused by this period and the evaluations about the solution of the problems. At the same time, the life of people who were seriously affected by the war in South Korea and separated from their families and loved ones, and the adventure of searching for a solution to a country's economic problems arising from the division and war are discussed. In addition to all these, attention was drawn to the moral wounds that could never be resolved, and the process and other developments related to the national identity formed by the impact of the war were briefly summarized.

Keywords: Korea, South Korea, North Korea, Korean War, Turkey's Participation in the War, Formation of National Identity, United States of America, United Nations, Soviet Union.

ÖNSÖZ

1950-1953 yıllarında Kore Yarımadası'nda gerçekleşen sıcak çatışma, modern Güney Kore ulus-devletinin oluşumuna neden olmuştur. Bu savaş, Kore Yarımadası'nın sakinleri arasında ulusal bölünmeyi en üst düzeye çıkarmış. Bir diğer yandan söz konusu süreç,yeni bir ulus yaratma mekanizması olarak büyük önem taşımıştır.Bu bağlamda çalışmanın amacı, öncelikle Güney Kore'de savaş deneyimi ile ulusal kimlik ve bellek oluşturma sürecini kapsamlı şekilde araştırmaktır. Üç bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde ulusal kimlik kavramı teorik açıdan ele alınmış, ikinci bölümünde, Kore Savaşı'nın meydana gelme nedenleri ve kökenleri gözden geçirilmiş, savaşın iç ve dış politikaya etkileri, sebep olduğu kayıp ve hasarlar ele alınmıştır.

Çalışmanın son bölümü, Kore Savaşı deneyimi ile Güney Kore'deki modern ulusunun oluşum sürecini incelemeyi hedef almıştır. Çalışmanın en önemli kısmı olan bu bölümde,Kore Savaşı'nın Güney Kore'de yeni bir ulus kimlik oluşturma sürecine etkilerigözden geçirilmiştir.Aynı zamanda eserin bu kısmında, Kore Cumhuriyeti'nin ulusal kimlik politikasıve devletin bu yöndeki çalışmalarına halkın aktif katılımı konusu araştırılmıştır. Bu bağlamda yeni bir kimlik oluşturma sürecinde vatandaşların devlete gösterdiği desteğin altı çizilmiş, BM ve ABD gibi uluslararası devletlerin Güney Kore Cumhuriyeti'ne yardım girişimleri değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında öncelikle bana Güney Kore'de araştırma yapma konusunda imkanlarını sağlayan Kore Cumhuriyeti'ne veKore Vakfı'na (KoreaFondunation) teşekkür etmeyi borç biliyorum. Değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Esra ÖZSÜER'e teşekkürlerimi sunuyorum.Güney Kore'de araştırma yapmama yardımcı olan,Sayın Dr. Öğr. Üyesi SujinCho'a teşekkür ediyorum. Aynı zamanda doktora öğrencisi Lee Hyesun,lisans öğrencileri U.Raizz.Kim,Lee Jung-Won'a teşekkür ediyorum. Ayrıca araştırma sürecinde bana yardım eden Sayın Arş. Gör. Dr. Filiz FERHATOĞLU'na ve aileme desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Ulviye Ulviya Mammadova

İstanbul, 2023

İÇİNDEKİLER

ÖZ ..... **iii**

ABSTRACT ..... **iii**

ÖNSÖZ ..... **iv**

KISALTMALAR LİSTESİ ..... **vii**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM

İNŞACI KURAM VE ULUSAL KİMLİK KAVRAMI

1.1 İnşacı Kuram 8

1.2 İnşacı Kuram Prespektifinde Kimlik Kavramı 11

1.3 Kollektif Kimlik 12

1.4 Ulusal Kimlik 16

1.5 Ulusal Kimliğin Alt Unsurları 19

İKİNCİ BÖLÜM

KORE SAVAŞI 1950-1953

2.1. Kore Savaşı'nın Arka Planı ve Çatışmanın Kökeni 23

2.2. Kore Savaşı'nın Aşamaları 28

2.2.1 BM Müdahalesi ve Savaşın Boyutları 29

2.2.2. Kore'nin Birleşme Sorunları, 38. Paraleli Aşmak 30

2.2.3 Çin ve Sovyet Kuvvetleri'nin Katılımı 32

2.2.4 BM Kuvvetlerinin Doğu Cephesinden Çekilmesi ve Ateşkes Müzakereleri 33

2.3. Kore Savaşı'nın Sonuçları ve Ateşkes 34

2.4. Kore Savaşı'nın Küresel Soğuk Savaş Yapısı Üzerindeki Etkisi 38

2.5. Savaşın Kuzey ve Güney Kore Üzerindeki Etkisi 39

2.6. Savaş Kayıpları ve Zararları 41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSAL KİMLİK

3.1. Savaş Deneyimi ve Ulusal Kimlik Oluşumu 44

3.1.1. Kore Savaşı'nın Güney Kore Kimliği Üzerindeki Etkisi 46

3.1.2. Anti-Komünist İdeolojinin Güney Kore Ulusal Kimliği Üzerindeki Etkisi ve Ulusal Meşruiyetin Tesisi 47

3.1.3. İki Kutuplu Dünyada Güney Kore Ulusal Kimliği 50

3.1.4. Güney Kore Vatandaşlık Bilinçinin Ulusal Kimlik Üzerindeki etkisi. 52

3.1.5. Kore Savaşı'nın Güney Kore Ulusal Kültürü Üzerindeki Etkisi 55

3.2. GÜNEY KORE ULUSUNUN İNŞA SÜRECİ 59

3.2.1 Güney Kore'de Ulusal kimlik inşası 59

3.2.1.1. Kore Savaşı'ndan sonra Güney Kore Toplumu 63

3.2.1.2 Kore Savaşı'nın Toplumsal Alan Üzerindeki Etkisi 67

3.2.1.3 Kore Savaşının Güney Korelilerin Kollektif Bilinc Yapısı Üzerindeki Etkisi…….....70

3.2.1.4 Güney Kore'de Sanayileşmenin Başlangıcı ve Ulusal Kimliğin Olgunlaşması 72

3.2.1.5 Eğitim, Semboller ve Sosyal Ritüeller Yoluyla Ulusal Oluşum 75

3.2.2. Güney Kore'de Politik Yönelim 80

3.2.3. Kore Savaşı Sonrası Güney Korenin ABD'ye Bağımlılığının Derinleştirilmesi ve Askeri Yardım..... 82

SONUÇ 86

KAYNAKÇA 93

İNTERNET KAYNAKLARI 107

EKLER 111

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

BM : Birleşmiş Milletler

BMGK : Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi

BMGK : Birleşmiş Milletler Genel Kurulu

NATO : North AtlanticTreatyOrganization

SSCB : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

ÇKP : Çin Komünist Partisi

KDHC :Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti

KKGHK : Kuzey Kore Geçici Halk Komitesi

KGK : Kore Geçici Komisyonu

KKKO : Kuzey Kore Komünist Ordusu

KKİP : Kuzey Kore İşçi Partisi

GKİP : Güney Kore İşçi Partisi

GİRİŞ

Bu tez çalışması Avrasya'nın önemli ekonomik ve siyasi güçlerinden biri haline gelmiş Güney Kore Cumhuriyetinin uluslararası ve ulusal düzeyde oluşturduğu ulusal kimlikle ilgilidir. Tezin ana konusu 1950-1953 Kore Savaşı'nın Güney Kore'de kollektif bellek ve ulusal kimlik inşasındaki yeridir. Tezde ulusal kimlik kavramı İnşacı kuram prespektifinde ele alınmıştır. Dolayısıyla tezin teorik altyapısını İnşacı kuram oluşturmaktadır. Tezde Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliğinin inşası sürecindeki etkileri araştırılmıştır. Özellikle, anti-komünist ideolojinin Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bununla birlikte Güney Kore ulusal kimliğinin inşa sürecinde devlet-vatandaşlar ilişkisi ve devletin rolü üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır. Tezde aynı zamanda Kore savaşının Güney Kore'deki toplumsal ve ekonomik etkilerine değinilmiş, ekonominin Güney Kore ulusal kimliğinin karakterik özellikleri üzerindeki şekillendirici etkileri açıklanmıştır. Bütün bunlarla birlikte Güney Kore'nin uluslararası arenadaki yeri üzerine de incelemeler yapılmıştır. Dolayısıyla tezin ana konusu İnşacı kuram içerisindeki ulusal kimlik teorilerine dayanarak Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkilerinin araştırılması ve açıklanmasıdır.

İlk bölümde ulusal kimlik kavramına yönelik tanımlamalar yapılmış, ulusal kimliğin ne olduğu, ne anlama geldiği açıklanmıştır. Ulusal kimliğe yönelik bilimsel literatürde birden fazla yaklaşımın olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte tezde ulusal kimliğe inşacı kuram prespektifinde yaklaşım sunulmuştur. Ulusal kimliğe yönelik sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi vb. disiplin alanlarında çeşitli yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Sosyal bir gerçeklik olan ulusal kimliğin intersubjektif yapısı göz önünde bulundurulduğunda inşacı yaklaşımın kavramı açıklamakta belirleyici olduğu gözlemlenmiştir. Devletleri de insanlar gibi sosyal bir toplumun parçası olarak kabul eden inşacı kurama göre bu toplumda her bir devletin belirli bir kimliği vardır. Uluslararası düzeyde kabul gören kimlik her ne kadar diğer devletler tarafından kabul gören özelliklere bağlı olsa da büyük ölçüde devletin temsil ettiği halkın ulusal özelliklerinden etkilenmektedir. Bu nedenle ulusal kimlikler hem devletlerin iç

dinamikleri hem de devletler arasındaki karşılıklı ilişki sürecinde sürekli olarak yeniden tanımlanmakta ve yeniden inşaedilmektedir.

Araştırma zamanı ulusal kimliğe yönelik literatürde birden fazla tanımlamanın olduğu gözlemlenmiştir. Tezin konusu olarak ele alınan Güney Kore ulusal kimliğinin yapısına bakıldığında burada söz konusu olan kimlik algısının aynı etnik ve tarihsel köklerden daha ziyade psikolojik bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Kuzey Kore ve Güney Kore halklarının aynı etnik ve tarihi köklere sahip olmalarına rağmen kendilerini farklı uluslar olarak kabul etmeleri bu varsayımı desteklemektedir. Bu nedenle tezde ulusal kimliğin, Giddens'in tanımından yola çıkılarak psikolojik bir ait olma duygusu olduğu varsayılmıştır. Aynı zamanda Smith tarafından yapılan sınıflandırmaya uygun olarak ulusal kimlik kollektif kimliğin bir alt türü olarak ele alınmıştır.

Kollektif kimliğin bir alt türü olan ulusal kimlik devlet ve bireyler arasındaki karşılıklı ilişki ve etkileşim sürecinde sürekli yeniden inşa edilmekte ve yeniden yorumlanmaktadır. Diğer kollektif kimlik türleri gibi ulusal kimlik de "biz kimiz", "biz kim değiliz" soruları kapsamında şekillenmektedir. " Biz"in tanımlanması olumlu özelliklerin aktarılması, belirli bir gruba aitlik hissinin kabul edilmesiyle mümkün olmuştur. Ulusal kimliğin tanımlanmasında "biz"in özelliklerinin belirlenmesi ile birlikte "bizden olmayanlar"ın veya "diğerleri"nin kimler olduğunun ortaya çıkarılmasının da oldukça önemli olduğu görülmüştür. Bu nedenle tezin ilerleyen bölümlerinde Güney Kore ulusal kimliğinin teori bölümünde ele alınan varsayımlara uygun olarak yorumlaması yapılmıştır.

İkinci bölümde Kore Savaşı'na yönelik tarihsel bir araştırma yapılmıştır. Kore Savaşı'nın meydana gelmesinden hemen önceki tarihsel ve toplumsal şartlara değinilmiş, savaşın arkasındaki nedenlerin neler ola bileceği konusunda yapılan araştırmaların sonuçlarına yer verilmiştir. Aynı zamanda Kore Savaşı'nın başlanmasından ateşkes anlaşmasının yapılması da dahil edilmekle geçen süreç incelenmiştir. Özellikle, Savaş'ın nasıl lokal bir savaş olmaktan çıkarak uluslararası bir savaşa dönüşmesinden, BM müdahelesinden, ABD, Sovyetler Birliği ve Çin'in bölgedeki çatışan çıkarlarından bahsedilmiştir.

Kısaca belirtmek gerekir ki, 25 Haziran 1950 tarihinde saat 4.00 civarında başlayan Kore Savaşı, dünya tarihinin çok önemli bir dönüm noktası olan Soğuk Savaş'ın başlarında meydana gelmiş ve Kore'nin bölünmesiyle sonuçlanmıştır. Bu savaş, milyonlarca insanın hayatını kaybetmesine ve yerinden edilmesine neden olmuş, bölgeyi felç etmiştir. Söz konusu savaş ve savaşın ardından imzalanmış ateşkes anlaşması süreci gerçek bir anlamda bir çözüme ulaştıramamıştır. Kore Savaşı, Kore halkını zor bir birleşme göreviyle karşı karşıya bırakmıştır.

Kore Savaşı, modern dünya tarihinin önemli bir parçası olmasına rağmen ne yazık ki, terimin kendisi henüz net olarak tanımlanmamıştır. Tarihi ve bilimsel eserlerde bu olay, Kore Savaşı, 25 Haziran, Kore İç Savaşı, Anavatan Kurtuluş Savaşı, Adalet Savaşı ve Ulusal Kurtuluş Savaşı gibi çeşitli isimlerle anılmıştır.[1] Güney Korede bu savaş "6•25 Savaşı", "Kore Savaşı", Kuzey Korede ise "Anavatan Kurtuluş Savaşı" ve "Ulusal Kurtuluş Savaşı" olarak anılır. Çinde ise bu savaş ABD'ye karşı Kuzey Koreni desteklemek anlamında "Kore Savaşı" veya "Anti-Amerikan Yardım Savaşı" olarak adlandırılmaktadır. Batı Ülkelerin'de "Kore Savaşı" denir. Güney Korede bu savaş Bu olayın çeşitli isimlerle adlandırılması Kore Savaşı'na yönelik farklı bakış açılarının olduğu gerçeğini yansıtmıştır. Farklı bakış açılarının varlığı her ne kadar olayın çok yönlü değerlendirilmesi konusunda olanak sağlasa da bir yandan da bu konunun bilimsel anlamda yeterince işlenmediğini ortaya çıkarmıştır. Nitekim savaşın adı üzerindeki tartışmalar, basitçe Kore Savaşı'na yönelik akademik uzlaşı anlayışının henüz gelişmediğini göstermiştir. Bu çalışmada, akademik eserlerde daha genel bir tabir olarak seçilmiş "Kore Savaşı" teriminin kullanılmasına dikkat edilmiştir. Hangi isimle belirtilirse belirtilsin, söz konusu üç yıllık savaş hem Kuzey Kore'de hem de Güney Kore'de çok büyük kayıplara ve ekonomik yıkıma neden olmuştur. Kore Savaşı'ndan 50 yıla aşkın bir süre geçtiğinde bile birçok bilim adamı, savaşın neden ve nasıl meydana geldiği sorusuna yanıt bulma konusunda ciddi çabalar sarfetmiştir. Bununla birlikte günümüzde de Kore Savaşı'nın nedenleri hakkında

[1] Ijaehun, **Hangukjeonjaengui Wonine Gwanhan Yeongusajeong Geomto [Kore Savaşı'nın Nedenlerine İlişkin Tarihsel Bir İnceleme],** (yayınlanmamış yüksek lisanstezi), Seul, Sogang Üniversitesi, Ağustos, 2021, s. 1.

çeşitli ve çelişkili açıklamalar, farklı teoriler konunun araştırılmasını zorlaştırmaktadır.

Kore Savaşı, Kore tarihinde yarımada sakinlerinin maddi ve manevi açıdan büyük yıkımlara maruz kaldığı en önemli olay olmuştur. Japon sömürge yönetiminin ve kamulaştırmanın neden olduğu ağır tahribat da Kore tarihi için bir felaket niteliğindedir fakat verdiği fiziksel ve ruhsal hasarın ölçeği açısından Kore Savaşı daha fazla dikkat çekmektedir. Toplum üyelerinin bilincinde bazen açık bir ideolojinin, bazen de bilinçaltına yönelik farklı unsurların etkisiyle şekillenmiş savaş deneyimi, Kore'nin siyasi kültürü ve toplumsal siyasi davranış teknikleri üzerinde güçlü bir etki bırakmıştır. Kore Savaşı aynı zamanda Kore Yarımadası'nın bölünmesine neden olarak bir ulusun iki ulus devletine dönüşmesine sebebiyet vermiştir. Bununla birlikte bu savaştan sonraki süreç, oluşmuş yeni sistemi uyumlu bir yapı olarak sağlamlaştırmıştır. Kore Savaşı bölünme sonrası modern Kore Cumhuriyeti ulus-devletinin oluşumunda belirleyici bir dönüm noktası olmuştur. Choi Jang-Jip'e göre, bu bölünmüş ülkenin sosyal ve sınıfsal ilişkileri ulus-devletin kendisi tarafından oluşturulmuş veya kendisi tarafından ortadan kaldırmıştır. Süreç kendi içinde modern Kore devletinin ve toplumunun doğasını belirlemiştir.

Üçüncü ve aynı zamanda tezin en önemli bölümünde teori temelinde Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkileri üzerinde değerlendirmeler ve yorumlamalar yapılmıştır.

Öncelikle savaşı doğrudan komuta eden ve yürüten bir güç olsa bile, savaştan zarar gören insanların bakış açısıyla sürecin nasıl geliştiğine ve toplumsal bilinci nasıl etkilediğine odaklanmak gerekmiştir. Bu bakış açısına göre Kore Savaşı, bir ulusun iki ulus haline geldiği ve Korelilerin bir birini "düşman" olarak görüp öldürdüğü zorlu bir süreç olmuştur. Ulusal bölünmeyi geri döndürülemez bir şekilde somutlaştıran bu olay, bölünmüş bir ülkenin kendi bekası için "milli" olmasının önemini vatandaşlarına tecrübe ettirmiştir. Dolayısıyla Kore Savaşı, sadece siyasi ve kurumsal düzeyde değil, aynı zamanda "ulusal oluşum" sürecinde de belirleyici bir faktör olmuştur. Bu bağlamda Kore Savaşı'nın bir yandan ulusal bir oluşum savaşı olduğu da söylenebilir. Kore Savaşı, Güney Kore toplumunda bir ulus yaratabilmiştir, nitekim anti-Komünist

ideolojiye dayanan bu ulus bilinci, insanların bireysel deneyimleri üzerinde inşa edilmiştir. Savaşa kadar anti Komünizm, Kore toplumunun varlığını meşrulaştırması için milliyetçi söylemlere bağlı olarak gelişmiştir, savaş sırasında ise bu ideolojinin taraftarları onu Kore toplumunun evrensel bir değeri haline getirmeye çalışmıştır. Taraflar arasında fikren bölünme mevcut olsa da neredeyse hiçbir sosyal temeli olmayan ve derinlere kök salamayan bazı farklılıklar, Kore Savaşı ve Soğuk Savaş'ın gidişatında oldukça güçlenmiştir. İdeolojideki farklılık, Kore Yarımadası'ndaki ölüm kalım savaşında belirleyici bir kriter haline gelmiştir. Bunun sonucunda Kore Cumhuriyeti vatandaşı olmak anti Komünizmi deneyimleme ve içselleştirme sürecine bağlı olmuştur. Soğuk Savaş bilinci ile kendisini anti Komünizmin kalesi olarak gören bu ülkede "ulusal kimlik" kavramı, topluma çok güçlü bir birlik duygusu kazandırmıştır. Kore Savaşı günümüzde de ulusal kimliğin gelişim sürecinde önemli bir değişken olarak kalmıştır. Savaş sonucunda Güney Kore'de oluşmuş ulusal kimlik, aktif ya da pasif olarak, kasıtlı ya da kasıtsız olarak her bir ferdin vatandaş olarak toplumdaki yerini tanıması ve uygulaması için fırsatlar sağlamıştır.

Son olarak tezin "Sonuç" bölümünde araştırma sorulara yönelik bulunan yanıtlardan ve genel sonuçtan bahs edilmiştir.

Tezin yazılma nedeni, Kore Savaşı'nın Güney Kore halkının ulusal kimlik algısı üzerindeki etkilerinin araştırılması ihtiyacından doğmuştur. Diğer bir neden ise Güney Kore ulusal kimliğinin inşacı kuram prespektifinde incelenmesi ihtiyacıdır. Bu bakımdan Kore Savaşı'nın etkilerinin Güney Kore ulusal kimliğinin şekillenmesindeki yerinin araştırılması ve incelenmesi tezin önemini ortaya koymaktadır.

Tezin temel amacı Kore Savaşı gibi toplumsal, siyasi açıdan travmatik bir olayın Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkisini objektif bir şekilde araştırmak, tarihsel olarak doğru bir şekilde açıklamak ve gelecekte Kore Savaşı ve Güney Kore ulusal kimliği ile ilgili çalışmalara küçük bir temel veri sağlamaktır. Bu nedenle araştırma soruları şu şekilde tasarlanmıştır:

- 1950-1953 Kore Savaşı Güney Kore ulusal kimliğini nasıl şekillendirmiştir?

- Anti-komünist ideolojinin Güney Kore ulusal kimliği üzerinde nasıl bir etkisi olmuştur ve anti-kommunizm Güney Kore'ye uluslararası düzeyde nasıl bir kimlik kazandırmıştır?
- Güney Kore ulusal kimliğinin oluşumunda vatandaş ve devlet arasındaki karşılıklı ilişki nasıl şekillenmiştir?
- Kore Savaşı'nın Güney Kore toplumsal ve ekonomik yapısı üzerindeki etkileri nasıl olmuştur?

Araştırmanın temel tezi Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliğinin oluşumunu hızlandırdığı ve ona bugünkü temel özelliklerini kazandırmış olduğudur.

Tez konusunun anlaşılabilmesi için ulusal kimlik kavramının açıklanması önemlidir. Aynı zamanda Güney Kore ulusal kimliğinin tanımlanmasında algılanan "biz" ve "diğerleri" ile ilgili tanımlamalar yapılması gerekmektedir.

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması, yani örnek incelemesi yapılmıştır. Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkileri ve kollektif bellek inşasındaki yerinin araştırılması için derinlemesine betimleme ve detaylandırma yapılması gerektiğinden içsel bir durum çalışması yapılmıştır. Aynı zamanda tezde ulusal kimlik teorilerinin uygulamalı olarak gösterilmesi için durum çalışması bu araştırma için uygun görülmüştür.

Veri toplama teknikleri yazılı belgelerin ve diğer yazılı kaynakların analizi olmuştur. Tezin konusu tarihsel olaylarla bağlı olduğundan daha ziyade döküman incelemeleri yapılmıştır. Araştırma zamanı Kore Savaşı, Güney Kore ulusal kimliği, teorik olarak kimlik, ulusal kimlik, kollektif kimlikle ilgili doğrudan ve dolaylı bilgilerin yer aldığı belgeler, makaleler, akademik çalışmalar, internet kaynakları incelenmiştir.

Son olarak, bu çalışmanın sınırlılıklarına dikkat çekmek gerekmektedir. Tezde araştırılan konunun kapsamı açısından sınırlılık ve araştırmacıdan kaynaklanmayan objektiflik sorunları vardır. Bu çalışmanın konusu, Kore Savaşı sırasında Kore halkının kimliğinin oluşumu üzerinedir. Ancak modern ulusun oluştuğu bu dönemde Kore halkının kolektif belleğindeki bilgileri ortaya çıkarmak hiç de kolay olmamıştır. Grup kimliğinin bireysel kimlikten daha az değişken olduğu doğru olsa da grup kimliği

de sosyal olarak inşa edildiği sürece tamamen bağlı değildir. Bu nedenle bu çalışmanın kapsamı 1950-1953'deki savaş ve sonrası ile sınırlandırılmaya çalışılmıştır. Objektiflik sorunlarına geldikte ise ilk önce söylemek gerekir ki, Kore Savaşı'nın toplum üzerindeki etkileri günümüze kadar devam etmektedir. Nitekim içeriği basım yılına göre değişen belgeler sorunludur ve o dönemde yaşayan insanların söylemlerinin hangi derecede objektif olduğu tartışılabilir. Çünkü savaş sonrası bireysel hatıraların devletin gerektirdiği milli kimliğe uyması istenmiş ve o zamandan bu yana gelişen tarih boyunca hatıralar adeta yeniden inşa edilmiştir. Bu nedenle bu çalışmada, Kore Savaşı öncesi, savaş dönemi ve sonraki dönemde Kore'nin içinde bulunduğu koşullar göz önünde bulundurulmuştur. Kore toplumunun isteği ve eğilimlerinden ziyade devletin talep ettiği kimliğe, bu kimliğin oluşum sürecine ve oluşum mekanizmasına odaklanılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İNŞACI KURAM VE ULUSAL KİMLİK KAVRAMI

1.1. İnşacı Kuram

Ulusal kimlik kavramı sunulan tezin en temel kavramlarından biridir. Uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi gibi disiplin alanlarında irrasyonel teoriler olarak sınıflandırılan inşacı kuram kavramın açıklanması için oldukça aydınlatıcı olacaktır. Bu nedenle tezde temel teorik çerçeve olarak konstruktivizm ve onun alt teorileri ele alınacaktır.

İnşacı kuram ister mikro düzeyde insanlar olsun, ister makro düzeyde devletler olsun her ikisine diğerlerinden bağımsız olmayan sosyal varlıklar olarak yaklaşmaktadır. Rasyonel teoriler olan liberalizm ve realizm teorileri aktörleri bir bütün olarak ele almakta ve onları fayda maksimizasyonunu hedefleyen rasyonel bireyler olarak kabul etmektedir. Bu teoriler fayda, çıkar gibi kavramları temel varsayımlar olarak ele alsa da bu kavramların aktörler tarafından nasıl tanımlandığı konusuna değinmemektedir. İnşacı kuram ise aktörlerin kendi çıkarını nasıl tanımladıklarını, tarihi süreç ve karşılıklı etkileşim içerisinde nasıl bir kimlik benimsediklerini açıklamaktadır.

Belirtildiği gibi kimlik, ulusal kimlik kavramı sosyoloji, psikoloji, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi gibi bir çok dipisiplinde sıkça başvurulan bir kavramdır. Rasyonel teoriler ve pozitivist metod bazı durumlarda sosyal gerçekliğin açıklanmasında yetersiz kalmaktadır. Bu gibi durumlarda intersubjektif algılar, dil, kültür gibi olgulara vurgu yapan konstruktivizm daha açıklayıcı bir paradigma sunmaktadır. Ulusal kimlik gibi intersubjektif bir kavramın daha net bir şekilde açıklanabilmesi için inşacı teorilerden faydalanmak daha yerinde bir seçim olacaktır. Rasyonel teoriler sosyal aktörlerin kimliklerini verili olarak kabul eder. Bu kimliklerin nasıl oluştuğu, kimliklerin çıkar tanımlamalarına ve davranışlara nasıl etki ettiği konusuna değinmezler. İnşacı kuram ise onlardan farklı olarak genel anlamda kimlikleri, dar anlamda ise ulusal kimliği durağan değil dinamik bir kavram olarak ele alır. İnşacı teorilere göre kimlik intersubjektif ilişkiler fonunda sürekli olarak yeniden

anlamlandırılır ve inşa edilir. Yeniden inşa edilen kimlik doğal olarak değişime ve yeniden anlamlandırılmaya açıktır. Kimliğin bir alt kavramı olan ulusal kimlik için de aynı durum geçerlidir.

Kimliğin bu şekilde durağan olmaması ulusların kendi çıkarlarını sürekli olarak yeniden tanımlamasına neden olmaktadır. İnşacılara göre sosyal aktörlerin karşılıklı ilişkilerinin temeli söz konusu kimlik algısına dayanmaktadır. [2]Bireysel kimlik "ben kimim", kollektif kimlik ise "biz kimiz" sorularına verilen yanıtlarla şekillenmektedir. Hem bireysel hem de kollektif kimlik insanlara sosyal ilişkiler ağında kendi yerini anlamlandırmasına hizmet eder. [3] İnşacı teorilerin kimlik analizleri bir dizi somut olmayan düzey üzerinden yapılır. Kültür, dil, adetler, normlar, ilkeler, inançlar, düşünce yapıları inşacılar için temel analiz düzeyi olarak kabul edilmektedir. Analizlerin somut olmayan kavramlar üzerinden yapılması konstruktivistlerin pozitivist değil, post pozitivist teori olarak kabul edilmesine neden olmuştur. İnşacı teori de gerçekliğin yorumlanmasını hedeflemektedir. Bununla birlikte gerçekliği yorumlarken somut değil algı dünyasında inşa edilen gerçekliği araştırır. Algı dünyasındaki gerçeklik, söylemler, dil, karşılıklı uzlaşı yoluyla inşa edilir.[4]

İnşacı kuram insanlar gibi devletleri de sosyal aktörler olarak kabul eder. Devletler de insanlar gibi normlar dünyasında yaşamaktadır. Her bir devlet belirli bir ulusal kimliğe sahiptir. Bu ulusal kimlik hem devletlerin iç dinamikleri hem de diğer devletlerle karşılıklı ilişkileri sayesinde inşa edilir. İç ve dış dinamikler ulusal kimliğin sürekli olarak yeniden inşa edilmesine neden olmaktadır. Bununla beraber devletlerin, ulusların çıkarları da sürekli olarak inşa sürecine bağlıdır. [5] Bu durum devletlerin uluslararası arenada davranışlarının yorumlarken sadece çıkar odaklı bir analizi hatalı yapacaktır.

[2] Julide Karakoç, "Konstrüktivizmde Dış Politika ve Etnik Kimlikler". **Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Cilt 28 Sayı 2, 2013, s. 131-160.
[3] Polat S. Alpman, "Sosyal Teorinin Konusu Olarak Kimlik: Sosyal İnçacı Yaklaşım", **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi**, Cilt 21, Sayı 2, Ekim 2018, s. 6.
[4] Bilal Karabulut, "15 Temmuz ve Türk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz", **Bilig Dergisi**, Sayı 79, 2016, s. 9-10.
[5] Andreas Hasenclever v.d, (1996) Interests, Power, Knowledge: The Study of International Regimes. Mershon International Studies Review, 40 (2), s.177-228.

İnşacılara göre ulusal kimliklerin inşasında üzerinde durulması gereken noktalardan biri devletler arasındaki iletişim ve etkileşimdir. Uluslararası arenada devam eden sürekli karşılıklı iletişim ve etkileşim kimlikleri büyük ölçüde şekillendirir. Bu nedenle rasyonel teorilerin aksine inşacılar kimlikleri verili gerçeklikler olarak kabul etmez. Onlara göre ulusal kimlikler iletişim ve etkileşim sürecinde sürekli değişmekte, gelişmekte ve yeniden yorumlanmaktadır. Bu durum ulusal kimliklerin sadece iç dinamikler ve niteliklerle değil dış dinamikler, karşılıklı etkileşim ve iletişimden de etkilendiğini göstermektedir. Hem ülke içinde hem de dışarıda ifade edilen söylemler birlikte kimlikleri oluşturmaktadır. Bu tür söylemler sayesinde devletler ve uluslarla ilgili belirli kimlikler inşa edilmektedir.[6]

İnşacılara göre ister bireysel isterse de ulusal kimlikleri oluşturan bileşenler bunlardır: paylaşılan fikirler, anlamlar ve ortak normlar. Yukarıda kimliklerin karşılıklı iletişim ve etkileşim sürecinde inşa edildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, burada karşılıklı bir inşa sürecinden de bahsedilmelidir. Bireysel kimlikler karşılıklı etkileşim sürecinde toplumsal kimliği, toplumsal kimlik ise uzun vadede bireysel kimliği şekillendirir. Toplumsal kimlik burada sosyal bir yapı olarak ele alınmaktadır. Bilgi paylaşımı, gerçekleşen pratikler, maddi kaynaklar sosyal yapıların temel bileşenleridir. Bununla birlikte, sosyal yapıların inşasında herkes tarafından paylaşılan ortak anlayışların ve geleceğe dair ortak beklentilerin olması gerekmektedir. [7]

İnşacı kurama yönelik eleştrilerden biri sistemsel düzeyde analiz yapmakta yetersiz kalmaları yönündedir. Bunun nedeni sosyal inşa sürecine gereğinden fazla odaklanarak mikro düzeyde analizler yapmalarıdır. İnşacılar dış politika analizi yaparken ilk önce kimlikler üzerinden iç politik yapıyı ardından ise dış politika yönelimlerini açıklar. Bu nedenle, sistemin aktör davranışları özerindeki etkilerini, sistemin dayatmalarını gözden kaçırmışlardır. [8] Bununla birlikte, inşacı teoriler

[6] Ebru Çoban Öztürk, "İnşacı Kuram Gözüyle Ulusal Kimlik, İkili İlişkiler ve Uzlaşma", **Ermeni Araştırmaları,** Sayı 60, 2014, s. 87-88.
[7] Alison Bryskvd. , "After Empire: National Identity and PostColonial Families of Nations". Aktaran: Mehmet Ali Ak**, B.U.Ü. İktisadiveİdariBilimlerFakültesiDergisi**Cilt 38, Sayı 1, 2019 , s. 218-219 **European Journal of International Relations,** Cilt 8, Sayı 2 , 2002, s. 267-305.
[8] Jeffrey T .Checkel, "The Constructivist Turn in International Relations Theory"., Aktaran: Bilal Karabulut, "15 Temmuz veTürk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz" , **Bilig Dergisi**, Sayı 79, 2016, s. 10, World Politics, Cilt 50, Sayı 2, 1998, s. 324-348.

sayesinde analiz süreçlerinde rasyonel teorilerin eksiklikleri belirli bir düzeyde kapatılmıştır.

1.2. İnşacı Kuram Prespektifinde Kimlik Kavramı

Kimlik çalışmaları sosyal bilimlerin bir çok alanında ele alınmakta ve üzerinde geniş kapsamlı çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle, uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, psikoloji, sosyoloji gibi disiplinlerde bu kavrama sıkça vurgu yapılmaktadır. Bu disiplin alanlarının her birinde kimlik kavramı farklı bağlamlarda ele alınmaktadır.

İnşacı kuramda kimlik kavramı bireysel, toplumsal ve ulusal düzeylerde ele alınmaktadır. Kimlik kavramı her hangi düzeyde ele alınırsa alınsın durağan ve bağımsız olarak kabul edilen bir kavram değildir. Kimlikler kendiliğinden oluşmadığı gibi bağlamlar ve karşılıklı etkileşim süreçlerinde deyişe veya farklı özellikler gösterebilir. Yukarıda da belirtildiği gibi kimliklerin taşıyıcıları olan bireyler ve gruplar sosyal aktörlerdir. Sürekli karşılıklı etkileşimde olan bu aktörlerin kimlikleri karşılıklı etkileşim sürecinde inşa edilmektedir. Bununla birlikte, bir kez inşa edilen kimlikler durağan ve ataletli değildir. Yeniden inşa edilmek, değişmek, karşılıklı uzlaşma ile anlamlandırılmak kimliklerin temel özellikleri olarak kabul edilmektedir. Kimlik kavramının bir alt kavramı olan ulusal kimlik de yukarıda belirtilen özellikleri taşımaktadır. Bireyler ve gruplar için ulusal kimlik onların kimliklerinin sadece bir yönünü ifade etmektedir.[9]

Eğer kelime anlamı olarak ele alınacak olursa "kimlik" herhangi bir şeyin "varoluşsal özelliklerin toplamı" olarak tanımlanabilir. Kimliğin temelinde kurgu dayanmaktadır. Kimlik sosyal etkileşim sürecinde inşa edilir. Bununla birlikte, bir kimlik sahip olunan özelliklerin toplamı olmakla birlikte diğerlerine kıyasta var olan farklılıkların yorumlanması ile de inşa edilebilir. Kimlik kavramının oluşturulması toplumdan, yani sosyal ortamdan bağımsız değildir. Bu kapsamda oluşturulan toplumsal kimlikler bir çok kategoriye bölünebilir: etnik kimlik, dinsel kimlik, dilsel kimlik, sınıfsal kimlik, ulusal kimlik ve başka kimlik kategorileri vardır. Kimlikler

[9] Ebru Çoban Öztürk, a.g.e, s. 87-89.

doğuştan veya sonradan kazanılan kimlikler şeklinde de kategorize edilebilir. Hangi şekilde oluşturulursa oluşturulsun kimlik durağan bir kavram değildir. Bununla birlikte, ister bireysel, ister toplumsal, ister ulusal, isterse de uluslararası düzeyde var olan birçok faktör tarafından etkilere mağruz kalmaktadır. Karşılıklı etkileşim ve tarihsel süreçten etkilenmektedir. Uluslararası düzeyde bazı durumlarda devletler kendileri için belirledikleri düşman veya tehlike kavramlarında revizyonlara gitmek zorunda kalabilir. Bu durum, içeride ulusal ve toplumsal kimlikleri belirleyen kavramların da değişmesine neden olabilir.[10]

Özellikle, çatışma süreçlerikimlik oluşturulması, yeniden yorumlanması ve değiştirilmesini içinde barındırabilir. Sadece çatışma süresinde değil öncesinde ve sonrasında da toplumsal, grupsal ve ulusal kimlik kavramında yenilenmeler, değişimler meydana gelebilir. Çatışma süreçleri çoğu zaman dışlayıcı, nefret hislerini ve söylemlerini barındıran kimlikler oluşturmaktadır. Bazı durumlarda çatışma taraflarının mağdur ve fail tanımlamaları o kadar keskinleşir ki, herkesçe kabul gören insani değerleri bile inkar edebilir. Çatışma sadece devam ettiği süreç için değil, sonrasında bile toplumsal kimlikte travma etkisine bağlı olarak toplumsal stres bozukluğu oluşturabilir.

1.3. Kollektif Kimlik

Literatürde kimliğin iki temel boyutuna vurgu yapılmaktadır: bireysel kimlik ve kollektif kimlik. Bireysel kimlik çokyönlüdür. Bireysel kimliğe örnek olarak etnik köken, din, dil, cinsiyyet gibi kimlikler gösterilebilir. Herhangibir birey için bireysel kimliğin yukarıda bahsedilen yönleri duruma, konsepte bağlı olarak önem derecesine göre farklı sıralanabilir. Bireysel kimlik ilk olarak bireyin kim olduğu ile ilgili kendi algısına bağlıdır. Bununla birlikte, bireysel kimliğin tamamen kişinin kendi algısına bağlı olduğunu söylemek hatalı olacaktır. Sonuçta insan sosyal bir bireydir ve bireysel kimliğinin gerçekleşmesi büyük ölçüde diğerleri ile karşılıklı etkileşimine ve kabulüne bağlıdır.[11]

[10] Sibel Karaduman, "Modernizmden Postmodernizme Kimliğin Yapısal Dönüşümü", **Journal of Yasar University,** Cilt 17, Sayı 5, 2010, s. 2886-2888.
[11] Sibel Karaduman, a.g.e, s. 2887-2888.

Herhangibir bireyin birden fazla sosyal kimliği vardır. Örneğin etnik, dini, cinsel vd. Bu kimliklerden hangisinin öne çıkacağı konusu zamana mekana ve durumsal bağlama göre değişmektedir. Dolayısıyla bireysel kimlik durumsaldır. Kollektif kimlikte daha çok kapsayıcı ve bütünleştirici özellikler vardır. Aynı zamanda kollektif kimlik daha durağandır. Kollektif kimlikte önemli olan bireyin insiyatifleri değil kollektifin bütünleştirici bağlarıdır.[12]

Kimlik kavramının temelinde bireyin kendisini ne olarak gördüğü ve tanımladığı ve hangi özelliklerin onu diğerlerinden farklı kıldığı görüşü yatmaktadır. Kimlik bireyin ait olma ihtiyacından türemiştir. Aitlik ihtiyacı hem kişinin kimliğini belirleyen hem de onun kendisine olan saygısını yükselten bir ihtiyaçtır. Kollektif kimlik ise bir gruba ait olma ihtiyacı temelinde oluşturulan bir kimlik türüdür. Kollektif kimlik sayesinde toplumda sosyal ilişkilerin sürekliliği ve devamlılığı sağlanmaktadır . Kollektif kimliğin temelinde ait olma ihtiyacı ile birlikte toplumsal, ve çevresel yapı ve normlar, tarihsel bağlam gibi etkenler tarafından şekillenen ihtiyaçlar da dayanmaktadır. Bireysel kimlik gibi kollektif kimlik de toplumlararası ilişkiler fonunda anlam kazanır.[13]

Kollektif kimliğin inşa edilmesi, bireylerin hem kendisine benzeyen hem de kendisinden farklı olanların var olduğnu algılamasıyla başlar. Bireyler kendileri ile benzer özellikleri taşıyanlarla özdeşleşerek ve ötekilerle farklarını algılayarak kendilerini belirli kollektiflere veya gruplara ait hissederler. Kollektif kimlik tolpumsal ilişkilerin içerisinde inşa edilir. Bu nedenle kollektif kimliklerin inşası için toplumun kesimlerinde ortak olarak kabul edilecek benzer kriterlerin olması şartdır. Bu ortak kriterlerden hangisinin üzerinde kollektif kimliğin inşa edileceğinin belirlenmesi ise toplumda var olan seçkin kesimler tarafından yapılır. Bu kesimler rastgele kesimler olmayıp belirli kurumları elinde bulunduran kesimlerdir. [14]

[12] Sibel Karaduman, a.g.e, s. 2888.
[13] Sibel Karaduman, a.g.e, s.2887.
[14] Şükrü Berat Paşa, Yeni Türkiye'de Ulusal Kimlik İnşası, yayınlanmış tez , 2021, s. 24.

Kollektif kimliğin inşasında aynı zamanda çoklu sayıda kimliklerin karşılıklı etkileşimi söz konusudur. [15] Kollektif kimliklerin tanımlanmasında "öteki", "diğerleri"nin tanımlanması gerekmektedir. Diğerlerinin tanımlanması dinsel, sınıfsal, etnik ve başka farklılıklara dayanabilir. Din, etnik köken, sosyal sınıflar sosyal kategorilerdir. Farklı olanın tanımlanması söz konusu kategorizasyonlara ait olma ile belirlenir. Aynı kategorizasyonlara sahip bireyler aynı kollektif kimliğe ait edilir. [16] Dolayısıyla bireyler ait oldukları kollektif kimliği belirlerken onlarla aynı özelliklere sahip olan, aynı kategorizasyonlara ait olanlarla kendilerini bir kollektifin parçaları olarak bütünleştirirler. Aynı zamanda "diğerleri"ne kıyasla kendi farklılıklarını belirlerler, "ötekilerin" kimler olduğu teyit ederler.

"Biz" ve ötekinin belirlenmesi ait hissedilen kollektifin sınırlarını belirler. İkisi arasındaki farkı belirleyen de ait olma duygusudur. Aslında "biz" in var olması veya tanımlanabilmesi için "ötekilerin" varlığı temel şartdır. Çünkü "biz" "öteki" olmayandır. Genelde "biz"e atfedilen özellikler olumludur. "Ötekiler"e ise olumsuz özellikler atfedilir. "Öteki" minimum düzeyde de olsa "biz"le benzerlik teşkil eder. Aynı zamanda büyük ölçüde karşıtlığı da kendisinde barındırır. Bu karşıtlık ve benzerlik özerinde "biz"in kimliği inşa edilir. Yukarıda belirtildiği gibi "öteki" kendinde faklılıklarla beraber olumsuzlukları da barındırır. Bu negatiflik ve karşıtlık "biz"in kimliğinin kavranılmasını kolaylaştırır. Olumsuzlukların "öteki" üzerine aktarılması "biz"in kötü özelliklerden, kötülüklerden arındırılmasını, dolayısıyla rahatlamasını sağlar. Çoğu zaman sosyal düzendeki negatifliklerin de "öteki"den kaynaklandığı varsayılır. Bu yolla "biz"in sorumluluk duygusu hafifletilir. "Öteki" bütün bu olumsuzlukları barındırdığı ve sosyal negatifliklere neden olduğu için başına gelen kötülükleri de hakeder. [17]

Kollektif kimlik aynı zamanda çeşitli unsurlar üzerinde inşaedilir. Ortak geçmiş, ortak gelecek beklentisi, normlar, adetler, tarihi yapılar, semboller buna örnek olarak gösterilebilir. Bütün bu unsurlar "kollektif bellek" olarak adlandırılır. Kollektif

[15] SefaŞimşek, "Günümüzün Kimlik Sorunu ve Bu Sorunun Yaşandığı Temel Çatışma Eksenleri", **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,** Cilt 3, Sayı 3, 2002, s. 34-35.
[16] Sibel Karadumana.g.e, s. 2888.
[17] Sibel Karaduman, a.g.e, s. 2889.

bellek "ortak kollektif hafıza" olarak da adlandırılır. Birey kendini beliri bir kolektife ait olarak hissetdiğinde o kollektifin geçmişini kendi geçmişi ile özdeşleştirir. Aynı zamanda grup hafızasını da kendi hafızası olarak algılar. İnsan sosyal bir birey olduğundan toplumdan bağımsız değildir. Bu nedenle "kolektif belleği, kolektif kimliği oluşturmak ve grup üyelerini ona bağlı tutmak için gerekli olan algı çerçevesi ve grubun hatırladığı geçmişi olarak tanımlayabiliriz." [18]

Kollektif bellek gereken durumlarda yeniden inşa edilebilir ve anlamlandırılabilir. Aynı zamanda kollektif belleğin içeriden ve dışarıdan gelen etkilere karşı korunması da gerekebilir. Söz konusu süreçlerde farklı faktörlerin etkisi vardır. Herşeyden önce kollektif ve birey arasındaki ilişkinin güçlü olması ve aktif tutulması kollektif bellek bilincinin korunması için oldukça gereklidir.[19]

Kollektif kimlik inşa sürecinde ve kimliğin sürekliliğinin sağlanmasında ortak geçmiş algısı olukça önemlidir. Geçmiş bilgisi bireylere kendilerini özeşleştirdikleri grupların geçmişte neler yaptığı, nasıl bir yol izlediği, kim olduğu konusunda bilgi vermektedir. Bu nedenle tarih bilgisi bireylere kendi kimliklerini tanımlamakta etki eder. Çoğu zaman bireyler bu bilgileri aktarım yoluyla elde eder. Bu nedenle kollektif belleği yönlendirme gücüne sahip olanlar geçmiş bilgisini şekillendirebilmektedir. [20]

Kollektif kimliğin alt kategorilerinden olan ulusal, etnik , dini kimlik gibi kimliklerle birlikte tarihsel süreçte farklı kollektif kimlik şekilleri de ortaya çıkmıştır. Bunlar kimi zaman kollektif kimliği benimseyen bireyler için olumlu kazanımlar getirse de bazı durumlarda olumsuzluklara yol açmaktadır. Kollektif kimliğin yıkıcı etkisi onun ideolojik ve siyasi amaçlar için kullanıldığı durumlar için daha çok görülmektedir.

1.4. Ulusal Kimlik

Toplumsal kimlik örneği olarak ulusal kimlik kavramı modernizmin ortaya çıkardığı kollektif kimliklerden biridir. Bu kapsamda ulusal kimliğe sadece tarihi ortak geçmişle birleşen insan toplumu olarak bakmak hatalı olacaktır. Ulusal kimlik her

[18] Şükrü Berat Paşa, a.g.e, s. 24
[19] Şükrü Berat Paşa, s. 27.
[20] Şükrü Berat Paşa, s. 27.

şeyden öte ortak kaderi paylaşan insan topluluğudur.Bu topluluk ulus devlet formatında ideolojik anlam kazanarak siyasi varlık elde etmiştir. Bu nedenle ulusal kimlik kavramından önce ulus devletin ne anlama geldiği açıklanmalıdır.

Ulus devletlerin dünya arenasına çıkması 1648 Westphalia Barış Antlaşması'ndan sonraya tesadüf etmektedir. Ulus devlet 21ci yüzyıla kadar uluslararası kapsamda siyasi iktidar şekli olarak hegemonyaya sahip olmuştur. Literatüre bakıldığında ulus devletin tarihen üç kurgusal ve yapısal şeklinden bahs edilir. Bunlardan ilki Avrupada merkezli ulus devletlerdir. Bu tip ulus devletlerden ilki burjuva devrimleri ve kapitalizmin gelişmesiyle ortaya çıkmıştır. İkinci tip ulus devletler ise yerli halkın yok edilmesi veya esaret altına alınmasıyla kurulan devletlerdir. Üçüncü tip ulus devletler ise sömürgelerin çözülmesi sürecinde bağımsızlık elde ede ulusların kurduğu devletlerdir. Ulus devlet denildiğinde ilk olarak belirli bir ulusun politik olarak örgütlenmesi, bağımsız iktidar kurması ve devlet aygıtına sahip olması anlaşılır. Max Weber'e göre ulus devlet yaratabilen bir duygu birliğidir. Weber ulusu bir siyasal topluluk olarak kabul eder. Bu bakımdan devlet ulus için meşruluk ve bağımsız iktidarı gerçekleştirme aracıdır. Devlet ulusla birlikte kapitalizm için de meşruluk aracı işlevini görmüştür. Bu bakımdan ulus devlet kapitalizmin siyasi kurumsallaşmasının bir sonucudur. Tesadüfi değildir ki, kapitalist devletlerin hepsi ulus devlettir.

Genel olarak "Modern bir aygıt olarak ulus devlet, sınırları belirlenmiş bir toprak parçası içinde, yasal güç kullanma hakkına sahip ve yönetimi altındaki halkı türdeşleştirerek ortak kültür, simgeler, değerler yaratma yoluyla da gelenekler ve köken mitlerini canlandırması" [21] olarak tanımlanabilir.

Ulus devlet her zaman için tek bir ulustan oluşmamaktadır. Günümüzde farklı ulusları tek çatı altında toplayan, federasyon, konfederasyon, uniter tipli devletler vardır. Bu tip devletlerde yaşayan uluslar çoğu zaman kendilerini söz konusu ulus devletin bir parçası olarak kabul etmektedir. Bu tür olumlu algının olduğu devletler genelde demokratik yönetimli, ülkede yaşayan ulusların temsil olduğu yönetimlerin olduğu devletlerdir. Burada ulus devleti farklı uluslar için birleştirici unsur, ortak

[21] Yusuf Yurdigil, a.g.e, s. 63.

aidiyyet duygusunun temeli olarak kabul etmek mümkündür. Çoğu zaman ulus devletde iktidarın ve elitlerin çalışmaları sayesinde devlet içinde yaşayan farklı ulusların tek bir ulusal kimlikte birleştirilmesi gerçekleştirilir. Bu gibi durumlarda ulus devlet ulus inşa eden unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gibi durumlarla birlikte aynı ulusun farklı ulus devletler kurduğu durumlar da görülmektedir. Güney Kore ve Kuzey Kore bunun örneklerindrn biridir. Bu iki devlet Ortak tarih, dil, kültür, toprak ve diğer temel unsurlara sahiptir. Siyasal ve toplumsal yönetim, ekonomik yapı ve diğer bu gibi unsurlar bu iki devleti bir birinden ayırmaktadır. Anı ulustan iki farklı devlet, iki farklı ulusal kimlik örneğinin inşa edildiği Kore örneğinin öğrenilmesi bilimsel literatür için olukça gereklidir.

Modern çağda devletin temeli olarak kabul edilen halk kavramı zamanla ulus kavramına doğru evrilmiştir. Bu dönemde yeni meydana gelen ulus devletlerin sınırları içinde yaşayan vatandaşlar ulus olarak nitelendirilmiştir. Vatandaşların ulusal kimliği bu dönemden itibaren zamanında esas kimlikler olarak kabul edilen etnik ve dini kimliğin önüne geçmiştir. Devletler de vatandaşlarını ortak kimlik altında birleştirmek amacıyla çeşitli politikalar uygulamıştır. [22]

Önceki başlıkta da belirtildiği gibi, kollektif kimliğin bir alt türlerinden biri ulusal kimliktir.Giddens ulusal kimliği psikolojik bir ait olma duygusu olarak kabul eder. Bu ait olma duygusunun tarihsel ve kültürel koşullar tarafında şekillendiğini varsayar. Ulusal kimlik birey ve ulus devlet arasındaki karşı ilişki fonunda süreli tekrar edilmekte ve yenilenmektedir. Bu kavram aynı zamanda birey ve devlet arasındaki bağı güçlendirmektedir. Bununla birlikte ulusal kimlikle kültürel kimlik aynı kavramlar olarak kabul edilmemelidir. Ulusal ve kültürel kimlik her ne kadar ortak unsurları barındırsalar da özünde farklı kavramlardır. Ulusal kimlik kültürel kimliğin bazı unsurlarının seçilmesi ile oluşturulmuştur. Çoğu zaman devlet politikaları ile şekillendirilmiştir.[23]

[22] Ufuk ŞimşekveSelçukIlgaz, "Küreselleşme ve Ulusal Kimlik", **Dergipark**, Cilt 9, Sayı 1, 2007 s. 194.
[23] Ufuk Şimşek veSelçuk Ilgaz, a.g.e, s. 194-195.

Antony D. Smith`e göre ulusal kimlik üç önemli etmene bağlı olarak güçlülük kazanmaktadır:

- derin ortak tarihsel bellek,
- ortak geleceğe dair beklentinin yüksekliği,
- ortak kaderin varlığının benimsenme derinliği.

Eğer bireysel kimlik "ben kimim" ve "ben kim değilim" sorularının yanıtlanmasına bağlıysa, ulusal kimlik " biz kimiz" ve "biz kim değiliz" sorularına bağlı olarak şekillenmektedir. [24]

Ulusal kimliğin temel bileşenleri ulusu oluşturan bireylerin, grupların zaman içerisinde inşa ettikleri ortak dil, kültür, düşünce, gelenek, yaşam ilkeleri, kuralları ve normlarıdır. Bununla birlikte ulusal kimliklerin oluşturulmasında eğitim sistemi ve yaşanan ortak travmatik olayların da önemli etkisi gözlemlenmektedir. Yaşanan ortak travmatik olaylar öncelikle önceden de var olan ortak grup veya toplumsal kimlik bilinci ile hafızaya aktarılır ve uzun sürekli yas tutulması gibi rutinlere dönüştürülür. Kollektif hafızada yerleşen bu tür olaylar ortak grup kimliği oluşturulmasında kendisini gösteren etkenlerden biri olmaktadır. Travmatik olaylar bu olayları deneyimleyen grupları birleştirirken olaya sebebiyyet verenlerin ise "yabancı" veya "düşman" olarak nitelendirilmesi ile sonuçlanabilir. Acıya sebep olanlara karşı tutulan kin ve öfke, onlara yönelik düşman algısı kollektif kimliğin sürkliliğinin sağlanmasına etki eder. Özellikle travmatik olaylara sebebiyet verenlere karşı antagonizm geliştirilir. Öteki veya düşman olarak algılanan bu grup yalnış eylemlerde bulunan gruplar olarak algılanır.[25]

Topluluklar veya grupların kendilerini tanımlamaları, kendi ulusal kimliklerini oluştura bilmeleri veya kendi ulusal kimliklerini yeniden yorumlaya bilmeleri için düşman veya diğerleri kavramı oldukça önemlidir. Düşman veya yabancı kavramının

[24] Antony David Smith, Milli Kimlik, İstanbul, **İletişimYayınları**, 1997, s. 24

[25] Öztürk, a.g.e, s. 5.

temelinde çatışmalar veya çarpışan çıkarlar, din, dil, etnik köken farklılıkları dayana bilir. Baumana göre ulusların kendi varlıklarını sürdüre bilmesi açısından düşman ve yabancılara çoğu zaman ihtiyaçları vardır. [26]

Çoğu zaman ulusal kimlikle milliyetçilik kavramları bir birine karıştırılmaktadır. Herhangibir ülklenin vatandaşı ait olduğu ülkenin ulusal kimliğini benimseyebilir. Bu ait olma duygusu doğal olarak onun davranışlarını, tercihlerini, çıkarlarını yönlendirecektir. Bu durum milliyetçilikle karıştırılmamalıdır. Milliyetçiliğin temelinde ait olduğu ulusu en üstün ulus olarak görmek ve ulusu en üstün politik değer olarak kabul etmek eğilimi yatmaktadır. [27]Uluslararası alanda her bir devletin belirli bir ulusal kimliği vardır. Fakat yukarıda belirtilen milliyetçilik eğilimi zaman ve mekana bağlı olarak kendini gösterebilir.

Bazı düşünürlere göre küreselleşmenin etkisiyle ulusal kimlikler yok olmakta ve tek tip küresel kimlik oluşmaktadır. Küreselleşmenin sadece ulusal değil aynı zamanda bireysel ve toplumsal kimliği de tek tipe dönüştürdüğünü savunanlar vardır. Küreselleşmenin etkisi hayatın bir çok alanlarında kendini göstermektedir.

1.5. Ulusal Kimliğin Alt Unsurları

Ulusal kimlik tek başına bir unsurdan oluşmamaktadır. Ulusal kimliğin inşasında birçok alt unsurların ve öğelerin varlığı söz konusudur. Bunlardan en önemli ve başlangıç unsur olarak biz ayrı ayrı bireylerden oluşan kollektifleri, toplumları gösterebiliriz. İkinci unsur toplumun yaşamını sürdürdüğü ve kendini ait hissetttiği belirli sınırları olan bir toprak parçasını gösterebiliriz. Üçüncü unsur olarak dil ve ortak kültür unsuru vurgulanmalıdır. Ortak dil uluslaşma sürecini başlatan ve toplumun kendini bir bütünün parçası olarak görmesini tetikleyen en önemli unsur olarak saymak hatalı olmayacaktır. Diğer bir önemli unsur ortak geçmiş ve gelecek beklentisidir. [28]

---

[26] Z. Bauman, "Soil, Blood and Identity", Aktaran: Ebru Çoban Öztürk, İnşacı Kram Gözüyle Ulusal Kimli, İkili İlişkiler ve Uzlaşma**, Ermeni Araştırmaları,** Cilt 47, 2014, s. 83, **Sociological Review**, Cilt 40, Sayı 4, Kasım 1992, s. 675-70.

[27] Steve Fenton, "Indifference towards national identity: what young adults think about being English and British". Aktaran: Bilal Karabulut, "15 Temmuz veTürk Ulusal KimliğininUyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz", **Nations and Nationalism**, Cilt 13, Sayı 2, 2007, s. 321-339.

[28] Antony David Smith, a.g.e, s. 23-25.

Ulusal kimliğin temel öznesi ulustur. Ulusal kimlik sayesinde kendini ulus adlandıran gruplar veya toplumlar kendilerini diğerlerinden ayırırlar. Bununla birlikle hangi özelliklerin bir grup veya bir toplumu ulus yaptığı konusu tartışmalıdır. Bir başka deyişle, bir toplumu ulus yapan kriterlerin neler olduğu konusunda farklı görüşler vardır.

Batıda ulus kelimesinin karşılığı "notion" olarak adlandırılmaktadır. Bu kelime ilk başlarda aynı coğrafi yerde türeyen toplumları ifade etmek için kullanılmıştır. Ulus kelimesinin karşılığı olan "notion" kelimesi Fransız İhtilali ile siyasi anlam kazanmıştır. Feodalizmin yıkılması eski ekonomik ve toplumsal ilişklerin de çökmesini beraberinde getirmiştir. Bu tür bir yıkımın ardından insanların ortak aidiyyet duygusunu tatmin eden kavram ulus kavramı olmuştur. Modernitenin getirdiği yeni toplumsal, siyasi, ekonmik ilişkiler söz konusu ortak kimliği şekillendirmiştir. Ulusallaşma sürecinde dil, din, toprak, kültür vs. gibi unsurlar birleştirici temel rolünü oynamıştır.

Doğal olarak ulusal kimlik kavramının tanımlanması için ilk önce ulus kavramının tanımlanarak mümkün olduğu kadar netliğe kavuşturulması gerekmektedir. Genel olarak ulusun temelindeki unsurlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Ulusun veya onun büyük bir kısmının yaşadığı belirli bir tarihi geçmişe sahip olan toprak
- Ulusu oluşturan toplum içinde var olan meşru siyasi yapı veya siyasi birlik, eşitlik
- Toplumun geneli tarafından paylaşılan kültür
- İdeolojik birlik

Marcel Maus ise ulusu ekonomik ve manevi açıdan bütünlük kazanmış, merkezi ve istikrarlı siyasi yapıya sahip olan ve bu siyasi yapıya hukuki açıdan bağlı olan insanların kültürel, ekonomik, ahlaki birliği olarak kabul eder. [29] Siyasal bir ulus tanımında ise ulus hem siyasal birey hem de siyasal grup olarak kabul edilmektedir.

[29] Yusuf Yurdigil, "Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Ulusal Kimlik Olgusu Ve Ulusal Kimliğin Televizyon Haberlerinde Sunumu", yayımlanmamış doktora tezi, 2007, s.38-40.

Sahip olduğu devlet içinde ulus ayrı ayrı bireylerin belirli ortak unsurlar temelinde oluşturduğu siyasal gruptur. Bununla birlikte diğer uluslarla veya devletlerle karşılıklı ilişkiler konseptinde ayrıca bir siyasi birey olarak kabul edilir. Max Weber'e göre ise devlete, siyas yapıya sahip olmak ulusun en belirgin göstergelerinden biridir. Kendi devletini kurmak gibi bir eğilime sahip olmak ulusun belirgin özelliğidir. [30]

Bu tanımlardan ulusa yönelik iki yaklaşım olduğu görülmektedir. Bu yaklaşımlardan ilki siyasi yapıyı istisna eden dil, din, kültür, etnik köken, tarih, ortak gelecek beklentisi gibi unsurları kendisinde birleştiren tanımdır. Diğeri ise ulusu ortak ekonomik, siyasi çıkarlara sahip olan ve ortak siyasi aygıt tarafından yönetilen bir topluluk olarak görmektedir. Her iki yaklaşımda bireylerin veya grupların özdeşleşme inancı temel alınmaktadır. Örneğin ortak ekonomik, siyasi çıkarlara sahip ve ortak siyasi yapı tarafından yönetilen toplulukların ulus olabilmesi için o siyasi yapıyı meşru olarak kabul etmeleri ve kendilerini o yapnın bir parçası olarak görmeleri gerekmektedir. [31]

Sosyal bilimler alanında yapılan bir çok kavram tanımlamaları gibi ulus kavramı da tanımlamayı yapanların ideolojik ve siyasi görüşlerinden bağımsız değildir. Bazı düşünürler yukarıda saydığımız nesnel kriterleri ulusu oluşturan kriterler olarak kabul etmektedir. Dolayısıyla bu düşünürler niteliksel ktiterleri temel almaktadır. Bununla birlikte niceliksel kriterlere önem atfeden düşünürler de vardır. Örneğin, Seton Watson ulus kavramını inşacı kuram bazında ele alarak ulusun ilk önce zihinlerde inşa edildiğini savunur. Bu nedenle eğer belirli bir topluluğun kendisini ulus olarak tanımlamasını artık ulusun varlığının kanıtı olarak kabul eder.[32]

Sonuç olarak bu tezde ulus kavramı diğer tanımlamaların bir bütünü olarak tanımlanacaktır. Güney Kore ulusal kimliği dediğimizde Kore yarımadasının genelini istisna eden toplumdan bahsedilecektir. Ulus aynı etnik köklerden gelmek, aynı dili ve kültürü, tarihsel geçmişi paylaşan insanlardan oluşan toplumdan daha geniş bir kavram olarak kabul edilecektir. Tezde daha çok ideolojik birlik, ortak ekonomik ve siyasi

[30] Mehmet Karakaş, Türk Ulusçuluğunun İnşaası, Vadi Yayınları, İstanbul, 2000, s. 21.
[31] Recep Boztemur, "Tarihsel Açıdan Millet ve Milliyetçilik: Ulus Devletin Kapitalist Üretim Tarzıyla Birlikte Gelişimi", Doğu Batı Dergisi, Milliyetçilik 1, sayı 38, 2006.
[32] Yusuf Yurdigil, a.g.e, s. 40-49.

yapı, ulus olma algısı, ortak geleceğe olan inanç ulusu tanımlayan unsurlar olarak kabul edilecektir.

Aynı zamanda Kuzey Kore halkı ile Güney Kore Halkı arasındaki etnik ortaklık konusunun açıklığa kavuşturulması için etnikliğin ulus oluşumundaki yerinin de açıklanması gerekmektedir. Yukarırıdaki başlıklarda belirtildiği gibi ulusu oluşturan temel unsurlardan biri de etnik kökenlerin birliğidir. Burada bahsedilen etniklik kavramı tıpkı ulus kavramı gibi kesin bir tanımlamaya sahip değildir. Bazı düşünürlere göre etniklik doğal bir durumu ifade etmektedir. Etniklik insanoğlu var olduğu süreçten başlamış ve devam etmektedir. Bir diğer yaklaşımı temsil eden düşünürler ise etnikliğin zihinlerde inşa edilen bir olgu olduğunu savunur. Bu yaklaşım bir önceki ile zıtlık oluşturmaktadır. Söz konusu yaklaşıma göre etniklik belirli bir tahihsel süreçte kendini gösteren insanların duygularında, sergiledikleri tavırlarda, zihinlerinde var olan bir olgudur. Üçüncü yaklaşım ise etnikliği kollektif farklılık olarak tanımlar. Bazı kolektifler diğerlerinden din, dil, tarihi mitler açısından farklılık göstermektedir. Bu tür farklılık etnikliğin temelini oluşturmaktadır. [33]

[33] Celalettin Vatandaş, **Ulusal Kimlik, Türk Ulusçuluğunun Doğuşu**, Açılım Kitap, İstanbul, 2004.

İKİNCİ BÖLÜM

KORE SAVAŞI 1950-1953

2.1 Kore Savaşı'nın Arka Planı ve Çatışmanın Kökeni

Kore Savaşı'nın sebeplerini anlamak için Kore Yarımadası'nın 38. paralelle boyunca bölünme yapısının kurulduğu sürece bakmak yeterlidir. Bağımsızlık Hareketi sırasında ulusal bölünme düşünceleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Böylece 1948 Ağustos ve Eylül aylarında Güney ve Kuzey Kore ülkleri farklı sistemler altında kurulmuş, Kore Yarımadası'nın 38. paralelle bölünmesi tamamlanmıştır. Kuzey ve Güney Koreli liderler, Kore ulusunun var olmasının tek yolunun iki ülkenin birleşmesi halinde olduğuna inanmıştır. Ancak her iki lider Kore Yarımadası'nda var olacak tek meşru hükümetin lideri olma konusunda iddialı olmuştur. Aynı zamanda her iki taraf da tek meşru hükümet için güç kullanımının kaçınılmaz olduğunun farkına varmıştır. Kısaca iki Kore hükümeti de kendi sistemlerini güçlendirmek için diğerini kendisine tabi etmeye yani diğer hükümetin çöküşü veya yok olması durumunda birleşmeyi sağlamaya çalışmıştır. Bu sebepten de Kore Yarımadası'nın bölünmüş yapısı bir iç çatışmaya neden olmuş, iki devlet arasındaki ilişkilerin keskinleşmesi ile Kuzey ve Güney Kore arasında savaş meydana gelmiştir.

Kore Yarımadası'nda bölünme sonucu iki farklı sistemin kurulması Kore Savaşı'nın nedenlerinden biri olsa da gerçek nedenin Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi işgal etme amacıyla saldırması olduğu söylenebilir.[34] Kore Savaşı'nın Kim Il-Sung'un planı ve Stalin'in onayıyla başladığını Sovyet Komünist Partisinin Genel Sekreteri Nikita Kruşçev'in anılarında doğruladığı ortaya çıkmıştır. Stalin, ABD ile çatışma konusunda endişeli olsa da sonunda Kim IlSung'un işgalini onaylamıştır. Bu süreçte ABD'nin Kore Yarımadası'na yönelik politika yönelimi bu kararı verirken önemli rol oynamıştır. Çünkü Stalin, Amerika Birleşik Devletleri'nin Güney Kore'yi koruyamayacağını düşünmüştür. Burada dikkat edilmesi gereken husus, 1950'lerin

[34] Gimcheolbeom, **Hanguk Jeonjaeng Eul Boneun Sigak [Kore Savaşı'na Bir Bakış],** Seul, Elyumunhoasa, 1990, s. 202.

başında Kore Yarımadası'nda durum ne olursa olsun, ABD'nin savaşa katılmayacağına sadece Stalin'in değil, Kim Il-Sung'un da ikna olmuş olmasıdır.[35] Nihayetinde Kore Savaşı, Kim Il-Sung'un hırsı, Sovyet yayılmacılığı, ABD-Güney Kore ilişkilerinin zayıflığı, Kore'de askeri hazırlığın eksikliği gibi bir kombinasyonun sonucunda meydana gelmiştir. Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi işgali tedbir amaçlı olup önceden dikkatlice planlanmıştır. Kore Savaşı'nın kökenleri ile ilgili olasılıklar arasında en çok Stalin liderliğindeki teori; Güney Kore-ABD arasındaki gizli anlaşma teorisi; Çin-Sovyet birliği teorisi ve bir iç savaşın başlaması teorisi üzerinde durulmuştur ancak bu teorilerden yalnızca bazıları resmi verilerle desteklenmiştir.[36] Kore Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği'nin gizli belgeleri ikna edici güçlerini kaybetmiş gibi gözükmektedir. Herkese açık çeşitli belgelere, verilere ve hatıralara bakıldığında Sovyetler Birliği'nin Kuzey Kore'ye çok güçlü etkisinin olduğu açık görülse de bu çatışmanın meydana gelmesinde en önemli rolü Kuzey Kore'nin kendisi üstlenmiştir. Bununla birlikte Kuzey Kore içindeki askeri mücadelenin Kore Savaşı'nın patlak vermesinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir. Tabii ki, bu iddianın kabul edilebilmesi için daha çok veriye ve daha çok tanıkların dinlenmesine ihtiyaç vardır. Genel olarak Kuzey Kore'nin neden işgal yolunu seçtiği sorusuna yanıt ararken, Kim Il- Sung ile Park Heon-Young hükümetleri arasındaki veya Kuzey Kore İşçi Partisi ile Güney Kore İşçi Partisi arasında güç mücadelesinin olduğuna dikkat çekmek gerekmektedir. İki devlet arasıdaki anlaşmazlıklar, güvenilir verilere ve çeşitli belgelere dayanarak daha detaylı olarak ortaya çıkarılabilseydi savaşın kökenine dair daha güçlü analizler yapılmış olurdu.

II. Dünya Savaşı 15 Ağustos 1945 tarihinde Japonya'nın koşulsuz teslim olmasıyla sona erdiğinde Kore'nin bağımsızlık elde edeceğine dair neredeyse hiç şüphe kalmamıştır. Bununla birlikte savaşın sona ermesinden sonra Kore Yarımadası'nda 38. paralel, sadece Güney ve Kuzey Kore'yi değil, aynı zamanda Doğu-Batı Soğuk Savaş yapısında özgür dünyanın ve komünist topluluğun ön cephesi

[35] Baktaegyun, "6.25 Jeonjaeng Balbarui Wonine Daehan Jaegochal [6.25 Savaşı'nın Patlak Vermesinin Nedenlerinin Yeniden Değerlendirilmesi]", **Ordu Askeri Araştırma Enstitüsü**, Seul, 2010, s. 15.

[36] Okkonokki Masao, T'echŏnihanŭn Hanbandoŭi Chŏllyakchŏng Kach'ir 1942yŏnesŏ 1950nyŏnkkaji [Kore Yarımadası'nın Stratejik Değeri 1942-1950]", **Modern Tarih**, Seul, Kasım 1980, s. 24.

haline gelmiştir. [37] Böylece Soğuk Savaş yoğunlaştıkça Kore Yarımadası'nda yaşanan çatışma da tırmanmaya başlamıştır. Birleşik Milletler, kuzeyde Sovyet birlikleri ve güneyde ABD birlikleri olmak üzere, [38] Japon birliklerinin teslim ve silahsızlandırılmasından sorumlu güçleri belirlemiştir. Bu bağlamda Kore Yarımadası'nda 38. paralel sınır olarak seçilmiştir. 9 Ağustos 1945 tarihine gelindiğinde Sovyet birlikleri Kore Yarımadası'na girmeye başlamış ve 22 Ağustos'ta Pyongyang'a ulaşmıştır. Ağustos ayının sonunda Sovyet birlikleri Kuzey Kore'yi ele geçirmiş ve Komünist Kuzey Kore için bir sistem reformu gerçekleştirmiştir. [39] 14 Ekim 1945 tarihinde ise Sovyet askeri hükümeti, Kim Il-Sung'u halka duyurmuş ve sonraki yıl 8 Şubat'ta "güvenli bölgede sosyalizmin inşası" amacıyla Kuzey Koreli Geçici Halk Komitesi kurulmuştur. Bu sırada Güney Kore'de General L.Hodge ve General John Ha başkanlığında ABD'nin faaliyetleri devam etmiştir. Bununla birlikte Kore için politika hazırlığı yapılmaksızın başlatılan ABD askeri hükümeti, başından beri uzun süre zor günler geçirkmek zorunda kalmıştır. Güney Kore'deki kaos, kurtuluşla örgütlenmiş çok sayıda küçük partinin ayaklanmasıyla daha da karmaşık duruma gelmiştir. Bu sırada Kore Geçici Hükümeti ve Mütevelli Anlaşması'nın kurulmasını görüşmek üzere ABD, Birleşik Krallık ve Sovyetler Birliği Moskova'da (26 Aralık 1945) üç taraflı bir dış ticaret konferansı düzenlemiştir. Süper güçler arasında Kore vekilliği haberi tartışıldığında vesayetçiliğe karşı hareket büyümeye başlamıştır. Ertesi yıl sol kanat vesayet lehine döndüğünde güçler arasındaki bölünme ve çatışma şiddetlenmiştir. Sovyetler Birliği, "karşılıklı güvene muhalif olan kişilerin ve partilerin istişare konusu olamayacağı" gerekçesiyle Güney Kore temsilcilerinin Moskova Anlaşması kapsamında kurulan ABD-Sovyet Ortak Komitesindeki müzakerelere katılmasını reddettiğinde süreç çıkmaza girmiştir. ABD, Moskova Anlaşması'ndan ayrılarak Kore meselesini BM'e devretmiş, 1 Eylül'de BM Genel Kurulunda Kore'nin bağımsızlığı konusunu gündeme getirmiştir. Kore

[37] Dongbugayeoksanet, Jeonjaeng Balbarui Baegyeonggwa Wonin [Savaşın Patlak Vermesinin Arka Planı ve Nedenleri]", (çevrimiçi), 28Aralık 2021 tarihinde http://contents.nahf.or.kr/item/item.do?levelId=edeah.d_0006_0020_0020_0010 adresinden alınmıştır.

[38] Harimao, **"38Seon-do 6.25 Hangukjeonjaeng-do Migugui Jakpumieotda [38. paraleldeki Kore Savaşı da ABD'ninEseriydi]"**, Seul, Yeni İnsanlar, 1998, s. 37.

[39] Gimbugi, **"Tehangukjeonjaengeseo Soryeonui Jeongchaekte, [Kore Savaşı'nda Sovyet Politikası]",** Seul, Elyumunhoasa, 1990, s. 202.

Yarımadası'nda Sovyet işbirliği altında birleşik bir hükümetin kurulamayacağını belirleyen Birleşik Milletler, Kore sorununu "çok taraflı çözüm" biçiminde halletmeye çalışmıştır. Ancak Birleşmiş Milletler ve ABD serbest seçimler ve Kore Yarımadası'ndaki yabancı birliklerin geri çekilmesi konusunda bir birleriyle karşı karşıya gelmiştir. Son olarak, 14 Kasım 1947'de BM Genel Kurulu, prosedürü tanımlamak amacıyla Kore'nin bağımsızlığı için ABD'nin kararını kabul etmiştir. Sovyetler Birliği buna şiddetle karşı çıkmış, böylece her iki ülke II. Dünya Savaşı sırasında kurulan ittifaktan tamamen ayrılmıştır. Genel Kurul kararı uyarınca BM, genel seçimleri izlemek için Kore'ye geçici bir BM Kore Komisyonu göndermıştır. Sovyetler Birliği, BM Kore Geçici Komisyonu tarafından Kuzey Kore'ye girmeyi reddetmiş ve 26 Şubat 1948'de BM Genel Kurulu'nda sadece Güney Kore'de tek bir seçimin yapılmasına karar verilmiştir. 10 Mayıs 1948'de BM Kore Geçici Komisyonu gözetiminde Kurucu Meclisi oluşturmak üzere genel bir seçim yapılmış[40], 15 Ağustos tarihinde Kore Cumhuriyeti kurulmuş ve SyngmanRhee rejimi ortaya çıkmıştır. Öte yandan 1947 Kasım ayının ortalarında Halk Anayasası'na dayanan Sovyet askeri rejimi Kuzey Kore'de Komünist bir rejim kurmak için harekete geçmiştir. 1948 yılı Ağustos'un sonlarında, Kuzey Kore genelinde Komünist Parti'den yalnızca tek bir adayın olduğu seçim düzenlenmiş ve 9 Eylül'de Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşu ilan edilmiştir. [41] Aynı gün Kim Il-Sung, Kuzey Kore Halk Komitesi başkanı tarafından Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin ilk kabine Başkanı seçilmiştir. Birleşmiş Milletler Kore Cumhuriyeti hükümetini tek yasal hükümet olarak onaylamış, Sovyetler Birliği ve Komünist devletler ise Kuzey Kore'yi yasal hükümet olarak tanımıştır. Böylece hem Güney hem de Kuzey Koreliler rakiplerini yasadışı bir grup olarak görmüş ve karşı tarafı ya yeniden kurulması ya da kendilerine birleştirilmesi gereken bir yapı olarak tanımıştır. ABD-Sovyet güçleri ile iki Kore arasında uzlaşma olasılığı oldukça az olduğundan çatışma giderek şiddetlenmeye başlamıştır.

[40] Gökhan Durak, "Türk ve Dünya Basınında Kore Savaşı ve Türkiye", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi,** C. VIII, No: 36, 2015, s. 324.
[41] Bakgapdong, **Tehangukjeonjaenggwa Gimilseongte [Kore Savaşıve Kim Il-Sung]**, Seul, Paramqoa Mulqyol, 1990, s. 27-31.

Kore Savaşı'nın nedenleri ve sürecin getirmiş olduğu sorumluluklar hakkında uzun bir tartışma mevcuttur. Savaşın nedenleri açısından ağırlıklı olarak ABD-Sovyet Soğuk Savaşı, Çin'in katılımı ve Kore Yarımadası'ndaki ideolojik çatışmalar incelenmiştir.[42] Stalin'in Kore Savaşı'nın başlamasından hemen sonra savaşa liderlik ettiğine dair gelenekçi görüş, Batı hükümeti, akademi ve medyaya hakim olmuştur. Bu görüş giderek ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki küresel çatışmanın yerel bir modeline dönüşmüştür. Sovyetler Birliği ve Komünist rejimler ise ABD'nin "emperyalist politikasının" Kore Savaşı ile sonuçlandığını ileri sürmüştür. Fakat sadece ABD ve Sovyetler Birliği gibi dış faktörler ile Kore Savaşı'nın nedenlerini analiz etmek kesinlikle yeterli olmamıştır. 1980'den bu yana Bruce Cumings tarafından temsil edilen revizyonist bir duruş ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Kore Savaşı, iki Kore arasında meydana gelen çatışmanın neden olduğu bir iç savaş olarak karakterize edilmiştir. Bruce Cumings, Kore Savaşı'nın nedeninin, Kore Yarımadası'nın doğasında var olan sosyoekonomik çelişkilerin neden olduğu sınıf mücadelesi faktörleri arasındaki ilişkiden kaynaklandığını savunmuştur.[43] Ekim 1946'da Daegu isyanları, sonrasında Jeju Adası ve Yeosun olayları gibi gerilla savaşları Jirisan'ın tüm bölgesinde devam etmiştir. İç savaş giderek daha kapsamlı bir duruma gelerek tüm yarımadaya yayılmıştır.

Ayrıca John Merrill ve NagaiYonosuke, Kore Savaşı'nın kökenlerinin iç ve dış teoriler arasında uyumlu bir dengede analiz edilmesi gerektiğini savunmuştur. Kore Savaşı, karakteriksel olarak bir iç savaştır, öte yandan Soğuk Savaş kompleksi içinde geliştiğinden onu "uluslararası iç savaş" olarak değerlendirmek daha doğrudur.[44] Savaşın patlak vermesine ilişkin evrensel görüş, Kuzey Kore'nin güneyi işgalidir.[45] Aynı zamanda 1990'ların sonundan itibaren yani Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra gelenekçi görüş, başka bir deyişle Stalin'in savaş sorumluluğu ikna edici güç kazanmıştır. Uluslararası faktörler arasında Çin, Japonya, Sovyetler Birliği ve ABD'nin oldukça önemli rol oynadığına dair görüşler her zaman ön planda olmuştur.

---

[42] Hwangbyeongmu, **Tejeonjaenggwa Pyeonghwaui İhaete [Savaş ve Barışı Anlamak],** Seul, Orım, 2001, s.279.
[43] Dongbugayeoksanet, a.g.e.
[44] Jeongiryeong, "Tehangukjeonjaengui Gukjebeopjeong Seonggyeokte [Kore Savaşı'nın Uluslararası Hukuki Niteliği]", **Modern Tarih**, Kasım 1980, s. 187-191.
[45] Gimhakjun, **Hanguk Jeonjaeng [Kore Savaş],** Bagyeongsa, 1990, s. 55-100.

Özellikle Çin, Kim Il-Sung'a savaş desteği ve ülkenin yeniden inşası için Stalin'e sürekli talepte bulunarak çok önemli bir rol oynamıştır. [46] Bu bağlamda ABD, Çin, SSCB ve Japonya gibi dört büyük ülkenin savaşa dair politika ve tutumlarının çok boyutlu olarak analiz edilmesine ihtiyaç oluşmuştur. Yukarıdaki argümanları analiz eden ve her dört ülkenin verilerini dikkatle inceleyen Lee, Kore Savaşı'nın özelliklerini şöyle özetlemiştir:

"Kurtuluştan sonra Kore Yarımadası'nda ciddi sosyal ve ekonomik çelişkiler mevcut olmuştur. Bu durum, iki Kore arasında sık sık askeri çatışmaların yaşanmasına sebebiyet vermiş ve savaşın arka planını oluşturmuştur. Stalin'in silah ve militan yardımı anlaşması olmadan Kore Savaşı gerçekleşemeyeceğinden Kore Savaşı tam olarak uluslararası bir savaş olarak değil, iç savaş durumunda meydana gelen uluslararası bir savaş olarak başlamıştır. Yani Kuzey Sovyetler Birliği ve Çin, Kore'deki iç savaşa müdahale etmiştir. ABD ve Sovyetler arasında küresel bir çatışma olan Soğuk Savaş'ın Kore Yarımadası'na nüfuz etmesi ve olayların bir iç savaşa dönüşmesi için dış müdahale gerçekleşmiştir. Sonuç olarak Kore Savaşı uluslararası nitelik taşımıştır."[47]

2.2 Kore Savaşı'nın Aşamaları

25 Haziran 1950 sabahı Kuzey Kore'nin sürpriz saldırısıyla başlayan Kore Savaşı, tüm Koreliler için feci sonuçlara neden olmuştur. Sovyetler Birliği ile Çin arasındaki verilerin açıklanmasının sınırlı olduğu Soğuk Savaş sırasında Kore Savaşı'nın nedeni hakkında çeşitli hipotezler ortaya atılmıştır. Bu hipotezer arasında Kuzey Kore'nin sözde ulusal kurtuluş savaşı adına başlattığı istilaya ilişkin geleneksel görüş ve hem Güney hem de Kuzey Kore'nin sorumluluk taşıdığına dair revizyonist görüş revaç görmüştür. Bu görüşlerden birincisi Kuzey Kore'de Sovyet etkisinin oldukça yüksek düzeyine, ikincisi ise ABD'nin Güney Kore'ye yönelik işgali tetiklediğine dair fikirlere dayandırılmıştır. Soğuk Savaş sonrası eski Sovyetler

[46]Wangsujjeong, **Tehangukjeonjaenge Daehae Junggugi Malhaji Anatdeon Geotdeulte, [Çin'in Kore Savaşı Hakkında Söylemediği Şeyler],** Gyeonggi, Qılhanari, 2013, s. 51-52.
[47] Dongbugayeoksanet, Jeonjaeng Balbarui Baegyeonggwa Wonin [Savaşın Patlak Vermesinin Arka Planı ve Nedenleri]", (çevrimiçi), 1 Aralık 2021 tarihinde http://contents.nahf.or.kr/item/item.do?levelId=edeah.d_0006_0020_0020_0010 adresinden alınmıştır.

Birliği'nin diplomatik belgeleri ortaya çıkarıldığında Kore Savaşı'nın en önemli nedenlerinden birinin Kim Il-Sung'un Kore Yarımadası'nın tamamını Komünist yapma arzusu olduğu belli olmuştur. Bununla birlikte her iki Kore'nin 1950'de meydana gelen Kore Savaşı'ndan önce bile bir birlerini tehdit ettiğine dair bilgiler mevcuttur. Birleşme teorisinde ısrar eden SyngmanRhee ve Kore Yarımadası'nı Komünist yapmaya çalışan Kim Il-Sung'un askeri gerginlik yoluyla siyasi açıdan elverişli bir konum elde etmeye çalıştığı doğrudur.

2.2.1 BM Müdahalesi ve Savaşın Boyutları

25 Haziran 1950 sabahı Kuzey Kore Komünist Ordusu işgalcilik faaliyetlerine girişmiştir. Savaşın başlaması haberi üzerine ABD, Kuzey Kore'nin silahlı saldırısının "işgal" olduğunu ilan etmek için BM Güvenlik Konseyi'ni 25. kez toplamıştır. Böylece Kuzey Kore'nin savaşı derhal durdurması ve birliklerini 38. paralelden çekmesine dair karar kabul edilmiştir. Bu kararda, aynı zamanda BM üyelerinden Güney Kore'ye yardım göndermeleri, Kuzey Kore'ye yardımlarını durdurmaları talep edilmiştir. Kuzey Kore ise Birleşmiş Milletler'in talebini görmezden gelmiş ve savaşı devam ettirmiştir. 27 Haziran'da ABD Başkanı Truman, ABD Donanması ve Hava Kuvvetleri'nin Güney Kore Ordusu'na yardım etmesini emretmiştir. [48] Aynı gün BM Güvenlik Konseyi, Kuzey Kore'nin Güney Kore'ye silahlı saldırılarını püskürtmek, Kore Yarımadası'nda uluslararası barış ve güvenliği yeniden sağlamak için ABD'nin askeri müdahelesini onaylamıştır. 28 Haziran'da ABD'nin Tokyo'daki Uzak Doğu Ordusu Komutanı Marshall MacArthur, cepheyi ziyaret ederek incelemeler yapmış, Pentagon'dan kara birliklerini göndermesini istemiştir. 7 Temmuz'da Birleşmiş Milletler, Kore Yarımadası'ndaki askeri faaliyetler için ABD'ye en yüksek komuta yetkisini vermek üzere bir kararı kabul etmiş ve MacArthur, Birleşmiş Milletler Başkomutanlığına atanmıştır.Sonuç olarak Marshall MacArthur, Kore Yarımadası'na gönderilmiş ve Güney Kore'ye yardım etmek için ordu, donanma, hava kuvvetleri ve kara kuvvetlerini gönderen 16 ülkenin birlikleri Birleşmiş Milletler Başkomutanı tarafından komuta edilmiştir. İlk defa tüm devletler BM bayrağı altında ordu teşkil

[48] Ali Denizli, **Kore Harbi'ndeTürkTugayları,** GenelkurmayBasımevi, Ankara, 1994, s.27.

ediyordu.[49] Bu sırada Güney Kore Cumhurbaşkanı Syngman Lee de operasyonel gücü arttırmak amacıyla 14 Temmuz'da Kore Ordusunun Birleşmiş Milletler Komutanı MacArthur'un komutasına aktarılmasına kararı vermiştir. MacArthur, 24 Temmuz 1950' de göreve başladı.[50] Kuzey Kore'nin savaşı önceden iyi planlanması ve askeri açıdan güçlü olması doğal olarak başlangıçta onun üstünlük elde etmesine neden olmuştur. Savaşın başlamasının hemen ertesi gününde Kim Il-Sung, Güney Kore'yi "özgürleştirerek" ülkenin yeniden birleşmesini sağlamak amacıyla bu savaşa başladığını ilan etmiştir. Kuzey Kore'nin istikrarsız politikaları karşısında korunmasız olan Güney Kore için bu saldırı sürpriz olmuş, 27 Haziran'da Seul Kim Il-Sung tarafından ele geçirilmiştir. Kuzey Kore güçleri, 3 Temmuz'da Han Nehri üzerinden güneye doğru ilerlemeye devam etmiştir. [51] Bu sırada Japonya'da konuşlanmış olan ABD 24. Piyade Tümeni hemen Kore'ye taşınmış ve Kuzey Kore'nin ilerlemesini durdurmak için mücadele vermiştir. Böylece BM kuvvetleri Busan merkezli Nakdong Nehri savunma hattını güvence altına almış ve karşı saldırı için fırsat elde etmeye çalışmıştır.[52]

2.2.2. Kore'nin Birleşme Sorunları, 38. Paraleli Aşmak

BM Güvenlik Konseyi'nin 7 Temmuz 1950'de aldığı kararda, BM güçlerinin katılım amacının "Kuzey Kore silahlı saldırılarını durdurma ve Kore Yarımadası'nda uluslararası barış ve güvenliği yeniden sağlama" olduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda kararda, bu amacın Kore'nin birleştirilmesi hedefi ile tutarlı olup olmadığı konusunun araştırılması öngörülmüştür. Kore'nin birleşmesi konusunda ısrar eden Başkan SyngmanRhee, *"savaşın nihai amacının birleştirmek olduğunu söylemeye gerek yok ve Komutan MacArthur bunu açıkça anladı"*[53]demiştir. 1 Eylül'de ABD Başkanı Truman, *"Korelilerin özgürlük ve bağımsızlık hakkına sahip olduklarını"* ilan ederek

[49]Eun Kyung Jeong, **Kore Milliyetçiliği: Kore'de ve Türkiye'de Milliyetçilik Anlayışlarının Gelişme Süreçleri (1910-1945)**, Likya Yayınevi, İstanbul, 2016, s. 196.
[50]EunKyungJeong, a.g.e, s. 196.
[51] Gimjuhwan, **Hanguk Jeonjaeng Jung Bukanui Daenamhan Jeomnyeong Jeongchaek [Kuzey Kore'nin Kore Savaşı Sırasındaki İşgal Politikası],** Seul, Deam, 1990, s. 21.
[52] Hangungminjongmunhwadaebaekgwasajeon, "Hanguk Jeonjaeng [Kore Savaşı]", (çevrimiçi), 21 Aralık 2021 tarihinde https://encykorea.aks.ac.kr/ adresinden alınmıştır.
[53]Hwangwongap, **Jeonjaengeuro İngneun Hanguksa [Savaş Yoluyla Kore Tarihi Okuması],** Seul, Baum, 2011, s. 67-74.

birleşme konusuna olumlu baktığını belirtmiştir. ABD, Kore Komünist olursa Japonya'nın tehdit edileceğinden ve ABD'nin küresel güvenilirliğinin Komünist karşıtı cephe tarafından sarsıtılacağından endişe edilmiştir.11 Eylül'de ABD hükümeti McArthur'a Sovyetler Birliği ve Çin'in herhangi bir katılım riski olmadığı takdirde 38. paralelin kuzeyindeki askeri operasyonları yürütme emri vermiştir. Böylece 27 Eylül'de 38. paralelin kuzeyindeki askeri operasyonlara tekrar izin verilmiştir. Bununla birlikte büyük güçler arasındaki savaşları önlemek için Sovyetler Birliği veya Çin'in sınırları geçmesi kesinlikle yasaklanmıştır. Birleşmiş Milletler Komutanı General MacArthur, Kuzey Kore'ye yani Kim Il-Sung'a koşulsuz teslim olmayı önermiş fakat bu talep göz ardı edilmiştir. Aynı zamanda belirtilmelidir ki, daha 20 Ağustos'ta Zhou Enlai, BM Genel Sekreteri Li'ye*"Kore Yarımadası sorununun çözümü ile yakından ilgileniyorum"* yazılı bir telegraf göndermiştir. Telegrafta, 38. paralelde *"kontrol edilemez bir durumun oluştuğu"*bildirilmiştir. 25 Haziran 1950 tarihinde sabah saat 4.00'de Kuzey Kore ordusu, 38. paralel boyunca istilaya başlamıştır. Kuzey Koreli birlikler, 38. Paralelin batısındaki Ongjin Yarımadası'ndan doğudaki Kaesong, Dongducheon, Pocheon, Chuncheon ve Jumunjin'e saldırılar düzenlemiştir. Fakat tam tersine Kuzey Kore'den Kim Il-Sung, *"Güney Kore, bu sabah Ongjin Yarımadası'ndan Kuzey Kore'ye saldırmıştır"* [54] diye açıklamada bulunmuştur. Güney Kore ordusu, Kuzey Kore birliklerinin ezici bir güçle yaptığı sürpriz saldırıyı durduramamıştır. Sovyet tankı T-34'lerle harekete geçen Kuzey Kore Ordusu savaşın başlangıcında Kaesong (Paju-Munsan Ekseni), Dongducheon, Pocheon (Dongducheon-Uijeongbu Ekseni) ve Orta Cephedeki Paju ve Munsan'ı işgal ederek Seul'e ilerlemiştir. Uijeongbu-Seul ekseninde Kuzey Kore Ordusu Güney Kore Ordusu'nun savaş gücünün yedi katından fazla olmuştur. Aynı zamanda Güney Kore'nin arka cephedeki birlikleri bölünerek ön cepheye gönderilmiş tüm bunlara rağmen yetersiz olmuştur. Kuzey Koreliler işgale başladığında Güney Kore Ordusu tarafından görevlendirilen birlikler, saldıran güçlerin sadece 1/4'i kadar savunma seviyesine sahip olmuştur. Güney Kore'nin kendisini Kuzey Kore tanklarından savunması için yeterli askeri gücü ve silahı olmamıştır. Kuzey Kore, Çin İç Savaşı'nda mücdele veren tüm Kore birliklerini Kore savaştan önce önce kendi bölgesine

[54] Daehanmingung Yeoksa Bangmulgwan, "6.25 Jeonjaeng [6.25 Savaş]", (çevrimiçi), 25 Aralık 2021 tarihinde https://www.much.go.kr/L/AQkhKt2MH3.do adresinden alınmıştır.

götürmüştür. Bu askerler Kuzey Kore'nin önemli güçlerinden birine dönüşmüştür.[55] Nitekim bu faktörden dolayı savaşın ilk zamanlarında Kuzey Kore saldırılar açısından daha baskın olmuştur. Çin İç Savaşı sırasında milliyetçi güçler arasında Komünist orduya teslim olan bazı birlikler olmuştur. Chuncheon'u koruyan 6. Tümen, Kuzey Kore Ordusunun saldırısını durdurmuştur. Bu bağlamda Chuncheon Savaşı Kuzey Kore için ölümcül bir darbe olmuştur.

2.2.3 Çin ve Sovyet Kuvvetleri'nin Katılımı

Kurtuluş isteyen Kim Il-Sung, 1 Ekim'de acilen Stalin ve Mao Zedong'dan onu kurtarmasını istemiştir. Bundan sonra Sovyetler Birliği ve Çin savaşa katılmaya karar vermiştir. Mao Zedong, Kuzey Kore'nin başarısız olması durumunda Çin'in tehlikede olacağını söylemiştir. Bundan başka Çin'in Kore Savaşı'nın planlanmasına doğrudan dahil olduğuna dair kanıtlar vardır. Bu kanıtlara göre Çin 1948 sonbaharından sonra Çin ordusuna dahil edilen Koreli askerleri Kuzey Kore'ye iade etmesi ve özellikle 1950'lerin başından sonra Kuzey Kore'ye dönüşlerini kolaylaştırmasıdır. Böylece Kore Savaşı'nın patlak vermesinden hemen önce savaş deneyimi olan Çinli askerlerin sayısı Kuzey Koreli askerlerin %30'unu geçmiştir.[56]Chosun Tıp Ordusu adı altında 19 Ekim 1950'de PengdeHui yönetimindeki 300.000'den fazla asker Yalu Nehri'nin üç kolu boyunca Kuzey Kore'ye girmeye başlamıştır. Bu noktadan itibaren işgalcilerin ana gücü Kuzey Kore Ordusu değil, Çin Ordusu olmuştur. BM güçlerinin operasyon hakkı olduğu gibi, Kuzey Kore Ordusu'nun da operasyon hakkı CCF'ye etkili bir şekilde aktarılmıştır. CCF, Japonlara ve ChiangKai-shek'in yerel ordusuna karşı savaşarak savaş gücünü arttıran bir ordu olmuştur.

Batı Cephesinde yenildikten sonra CCF, BM ve Güney Kore birliklerinin Kuzey Kore'ye girmesini beklemiş ve 1 Kasım'da Kuzey Pyongan Eyaleti Unsan'da bir saldırı başlatmıştır. Hazırlanamayan BM güçleri böylece büyük zarar görmüştür. Pyongyang'dan Chosan'a ilerleyen Güney Kore Ordusu ve Unsan'ın kuzeyinde

[55]Gukbangbu, **Hanguk Jeonjaengsa Je1Gwon Bukgoeui Namchimgwa Seojeongi, [Kore Savaşı Tarihi Cilt 1 Kuzey Kore'nin Güney'i İstilası ve Biyografi]**, Seul, Şirket Genelinde Derleme Komitesi, C. I, 1977.
[56]Gimhakjun, **Hanguk Jeonjaeng: Wonin, Gwajeong, Hyujeon, Yeonghyang [Kore Savaşı: Sebepler, Süreçler, Ateşkes ve Etkiler]**, Seul, 1997, s. 77-78.

Gubongsan'daki birlikler Çin Ordusu tarafından kuşatılmıştır. Yalu Nehri'ne doğru ilerleyen Birleşmiş Milletler güçleri de Çin kuvvetleri ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. BM Ordusu'nun 26 Kasım'da başlatdığı taarruzda büyük kayıplar yaşayan Birleşmiş Milletler güçleri güneye çekilmek zorunda kalmıştır.[57]MacArthur'un 25 Aralık 1950'ye kadar Hanman sınırlarına ilerleyerek savaşı sona erdirme girişimi yani Büyük Noel Taarruzu, Çin Halkının Destek Ordusu'nun katılımıyla başarısızlığa uğramıştır.

2.2.4. BM Kuvvetlerinin Doğu Cephesinden Çekilmesi ve Ateşkes Müzakereleri

Kuzeydoğudaki Birleşmiş Milletler kuvvetleri, çok sayıda Çinli birlikle karşı karşıya kalmıştır. Hamgyeongnam-do, Jang Jin-ho, Kuzey Kore geçici başkenti Pyongang, genel olarak Kuzey Kore'yi ele geçirmek için ilerleyen ABD'nin 1. Deniz Piyadeleri, Çin Ordusu'nun yedi birliği tarafından kuşatılmıştır. 27 Ocak'tan 11 Aralık'a kadar 1. Deniz Piyadeleri, Jang Jin-ho Savaşı'nda eksi 20-30 derecenin altında 3.000'den fazla asker büyük hasar görmüş ve geri çekilmiştir. BM kuvvetleri 23 Aralık'a kadar Heungnam'dan da çekilmiştir çünkü güneyde Wonsan yönü zaten engellenmişti. Bu sırada özgürlük arayışında olan yaklaşık 100.000 Kuzey Koreli BM güçleriyle kaçmıştır. Sonuçta BM güçleri geri çekilme planı ile Seul'üCCF'ye bırakmıştır. CCF BM güçlerini Gyeonggi-do ve Pyeongtaek'e doğru itmiş, ancak BM kuvvetleri mücadeleden vazgeçmemiştir. BM güçleri 15 Mart 1951'de Seul'üCCF'den geri almıştır.

1951 Nisan-Mayıs Çin Komünist saldırısından sonra her iki tarafın da rakiplerini zorla teslim edemeyeceği anlaşılmıştır. ABD ve Sovyetler Birliği'nin son temasında ateşkes kararı alınmıştır. Ateşkes müzakerelerinin en büyük sorunu Koreler arası sınır ve mahkum değişimi olmuştur. 38. Paralel, savaştan önce sınır olarak değil, elektrik kesintisi nedeniyle askeri bir temas hattı olarak kabul edilmişti. Mahkum değişimi konusu da kolayca halledilememiştir. BM kuvvetleri, prensip olarak Komünist savaş esirlerinin özgür iradesi ile geri dönmeleri konusunda kararlı olmuştur.

[57]Eun Kyung Jeong, a.g.e, s. 206.

Buna cevaben Komünistler tepki göstermiş ve ateşkes görüşmeleri bir süre daha ertelenmiştir. Ateşkes görüşmeleri Mart 1953 tarihinde yeniden başlamıştır. SyngmanRhee, bu görüşmelerden itibaren ateşkese karşı çıkmıştır, çünkü ateşkesle birlikte birleşme fırsatının kaybedileceğine inanmıştır. Bu nedenle o, Güney Kore askeri temsilcisini Ateşkes Konferansı'ndan geri çekmiş, ordusunun ilerleme hakkını kullanmakla tehdit etmiştir.[58] Bu sırada, Başkan Lee, Haziran 1953'te ülkelerine geri dönmek istemeyen 27.000 e kadar Kuzey Koreli savaş tutsağını serbest bıraktı. Lee tarafından alınan bu karar, ateşkes görüşmelerini ciddi bir şekilde engellemiştir.[59] Ateşkese karşı çıkan protestocular, ABD Büyükelçiliği'ni ele geçirmek istemiştir. Syngman Lee, iç işlerinde gerçek bir istikrar ve güvenlik sağlamadan ateşkesin elde edilmesine karşı çıkmıştır. Nitekim ABD birlikleri ateşkesten sonra çekilirse Güney Kore'nin yine Sovyetler Birliği ve Çin tarafından desteklenen Kuzey Kore'nin işgaline maruz kalacağı oldukça güçlü bir ihtimal olmuştur. Bu yüzden de ateşkes müzakerelerinin başlamasından hemen sonra Güney Kore hükümeti ve Kore halkı ateşkes müzakerelerine karşı çıkmıştır. Çünkü Kuzey Korelilerin yeniden işgalini önleyebilecek bir güvenlik önlemi mevcut olmamıştır. Bu sırada ateşkesi müzakere etme kararı alınmış ve BM Kore hükümetine düzgün bir şekilde danışmadan tek taraflı şekilde Komünist güçleriyle anlaşma sağlamıştır. [60]

2.3. Kore Savaşı'nın Sonuçları ve Ateşkes

ABD, SyngmanRhee'yi ortadan kaldırmak ve yeni bir hükümet kurmak için bir plan yapmıştır. ABD Güney Kore'yi birliklerini geri çekilmekle tehdit ettiğinde SyngmanRhee, ateşkes müzakerelerinin başlaması için Kore-ABD Karşılıklı Savunma Antlaşması'nın imzalanmasını istemiştir. Rhee'nin bu adımı ABD'yi Kore'nin stratejik önemini yeniden değerlendirmeye itmiştir. 1953 yılı Temmuz ayının başlarında ABD Başkanı Eisenhower, Başkan SyngmanRhee'yi sakinleştirmek ve iki taraflı savunma anlaşmasına varmak için özel elçi olarak Robertson'u göndermiştir. Özel temsilci, Amerika Birleşik Devletleri'nin; Güney Kore'nin güvenliğini garanti

[58] Jeongsujin, **Girogeuro Gieokaneun 6.25 Geonjaeng [6.25 Savaşı Kayıtlarla Hatırlandı]**, Kore Arşivci Ulusal Arşivleri, Seul, 2010, s. 6.
[59] Eun Kyung Jeong, a.g.e, s. 207.
[60] Bagyeongong, "Segye Jeonsa Sogeseo Hanguk Jeonjaeng [Dünya Savaşlarında Kore Savaşı]", **Modern Tarih**, Kasım 1980, s. 109.

edeceğini, hava ve deniz kuvvetleri dahil Güney Kore ordusunun yeniden kurulacağını, güvenlik paktı yapılacağını ve uzun vadeli ekonomik yardım sağlanacağını vaat ederek, SyngmanRhee'yi ikna edebilmiştir.[61] Böylece SyngmanRhee, 1954 Mayıs ayında Cenevre'de düzenlenecek olan toplantıda ateşkes müzakereleri konusunda işbirliği yapmayı kabul etmiştir. Bu kararı halka ilan etmek amacıyla SyngmanRhee, Robertson'la gerçekleştirdiği Ortak Komünü'nü (Resmi Açıklama) yayınlamıştır. Nihayet 27 Temmuz 1953 yılında saat 10.00'da Panmunjom'a bir ateşkes anlaşması imzalanmıştır. Böylelikle 3 yıl, 1 ay, 2 gün yani toplam 1.129 gün süren Kore Savaşı için ateşkes ilan edilmiştir. [62]

Bu olaydan sonra ABD, ateşkes ile birlikte savaşsız ve sakin bir dönemin başladığını ummuştur. Aynı zamanda istilacıların cezalandırılması gerektiğine dair fikirler ileri sürülmüş ve 25 Haziran Savaşı'nın Kore Yarımadası'nın birleşmesi için Üçüncü Dünya Savaşı'na kadar genişletilebileceğine dair endişeler mevcut olmuştur. Ciddi sayıda can ve ulusal güç kaybı nedeniyle zayıf düşen Kuzey Kore de ateşkes istemiştir, Güney Kore Cumhurbaşkanı SyngmanRhee ise yeniden birleşmeyi amaçlayan ateşkese karşı çıkmıştır.

BM temsilcisi General Harrison ve Kuzey Kore heyeti, üç yıllık savaşı sona erdiren bir Ateşkes Anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşma, BM güçlerinin Kuzey Kore'nin talebi üzerine ateşkesi onaylamasıyla elde edilmiş, 27 Temmuz 1953 tarihinde Panmunjom'da imzalanmıştır. [63] Taraflar ateşkesin ardından üç ay içinde siyasi görüşmeler yaparak ateşkesin bir barış rejimine dönüştürülmesine karar vermiş fakat nihai bir anlaşmaya varamamıştır. Ateşkes Anlaşma'sındaki en önemli maddeler şu şekilde olmuştur:

1. Barışçıl çözüme kadar silahlı çatışmalar askıya alınmalı;
2. Sınır çizgisi belirlenmeli ve silahsızlaştırılmış bölge kurulmalı;
3. Sınırlar dışından herhangi bir askeri gücün getirilmesi yasaklanmalı ve yalnızca bire bir değişime izin verilmeli;

[61] Gökhan Durak, a.g.e, s. 333.
[62] Hwangwongap, a.g.e, s. 114
[63] Gimhakjun, a.g.e, s. 107.

4. Ateşkes anlaşmasının uygulanması ve denetlenmesi için Askeri Ateşkes Komisyonu ve Tarafsız Milletler İzleme Komisyonu kurulmalı;

5. Ateşkes anlaşmasının yürürlüğe girmesinden sonraki üç ay içinde siyasi görüşmelerin yapılmalı. [64]

Sonuç olarak üç yıl bir ay süren savaş, hem Kuzey hem de Güney Kore'ye büyük zarar vermiştir. Günümüzde bile mevcut olan ateşkesin sadece bir duraksama olduğu ve tarafların hala savaşta olduğu söylenebilir. Ateşkes Anlaşmasından bu yana büyük ve küçük çaplı yerel provakasyon ve silahlı çatışmaların yaşanması ateşkesin oldukça kırılgan olduğunu göstermiştir. 1968 yılında Kuzey Kore'de Kim Shin-Jo ile Mavi Ev'e sızma girişimleri, denizaltı saldırılar, 1999'da 1. Yeonpyeong Savaşı, 2002'de 2. Yeonpyeong Savaşı, 2008'de Kumgangsan'da turistlere karşı saldırı, 2009 Daecheong Deniz Savaşı, 2010'daki çatışmalar, Cheonan gemisinin batırılması ve Yonpyeong Adası'nın bombalanması gibi birçok olay savaşın sona ermediğini ispatlamıştır. Güney Kore'de Komünizm karşıtı entegrasyon girişimleri, toplumsal ritüellerin Kore Savaşı'nı anma suretiyle gerçekleştirilmesine dayandırılmıştır. Toplum üyeleri savaşın başladığı 25 Haziran 1950 yılından bu yana Kore Savaşı'na dair çok çeşitli anma günleri, festivaller ve farklı ritüeller aracılığıyla entegre edilmiştir. Devlet yaralılara verdiği destekle tıpkı ölenlerle ritüeller aracılığıyla birleşmeye çalıştığı gibi halkla bütünleşmek istemiştir. Günümüzde de gaziler ve onlara taktim edilen ödüller büyük önem taşımaktadır. Savaştan sonra ülkenin Komünizm karşıtı politikaları için aktif destek grupları haline gelen askerlerin çocuklarına eğitim desteği sağlanması da devletin toplumu entegre etme çabasına hizmet etmiştir. Kore Savaşı, Kuzey ve Güney Kore'nin Kuzey Kore'den çeşitli ideolojilerdeki insanları birbirlerinin sistemlerine çekerek kendi içlerinde homojen bir kompozisyon oluşturmaları için temel oluşturmuştur. Bu gibi eylemler, anti Komünizmin güçlendirilmesinde büyük rol oynamıştır. Tüm bunlarla birlikte Kuzey Kore'de de devlet, tam bir toplumsal devrim olan tek bir hükümetin kurulması ile erkeklere

[64] James L. Stokesbury, **A Short History of the Korean War**, New York, Harper Collins, 1990, s. 240-245.

yönelik tutumun geliştirilmesine daha çok odaklanmış, başka bir deyişle askeriyeye oldukça büyük dikkat ayırmıştır. [65]

Ateşkesin kendisi de tamamen askeri bir eylem olmuş, yani "askeri eylemin geçici olarak durdurulması" anlamına gelmiştir. Başka bir deyişle savaşın asıl tarafları, barışçıl çözümler üretmek ve yabancı birliklerin geri çekilmesi gibi sorunlarla başa çıkmak için üç ay içinde siyasi görüşmeler yapmayı kabul etmiştir. Böylece müzakerelere katılan ülkeler Panmunjom'da ön görüşmelere katılmıştır. Haziran ayında BM'in birleşik bir hükümet kurulmasında serbest seçim yönteminden ve gözetiminden bahsetmesi ilişkilerin yeniden bozulmasına neden olmuştur. Böylelikle her iki taraf ateşkes ilanını bir barış rejimine dönüştürememiş ve Kore'nin yeniden birleşmesi ihtimali oldukça düşmüştür. Ateşkes anlaşmasının uygulanması bu anlaşma üzerinde güvenilir bir denetimin olduğu anlamına gelmemiştir. Savaş sonrası Koreliler, yeniden yapılanma ve zorlu hayat şartları ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. Şu anda Kore Yarımadası, ateşkes sisteminin düzgün işlemediği istikrarsız bir durumdadır.[66] Kore Savaşı incelendiğinde ise Kore Yarımadası'nın birleşmesinin barışçıl yollarla gerçekleştirilmesi gerektiği anlaşılmıştır. Savaş Kore Yarmadası'na politika, ekonomi, toplum ve kültür de dâhil olmak üzere hemen hemen her alanda birçok zorluk getirmiştir. Her şeyden önce ateşkes ilanını ulusal bir öncelik olan barış rejimine dönüştürmek içinS çaba sarf etmek gerekmiştir. Taraflar savaştan tükenmiş, kazanmanın zor olduğunu kabul ederek ateşkes anlaşmasını imzalayarak 38. Paraleli sınır hattı olarak belirlemiştir (**Harita 2.**[67]).

3 yıllık savaşın ardından sonra Kuzey Kore, büyük bir ciddiyetle kendi Sosyalist sistemini kurmaya başlamıştır. Siyasi bağlamda ise Kim Il-Sung liderliğinde tek merkezli bir sistem kurulmuştur. Kore Savaşı, Kuzey Kore Sosyalist sistemini benzersiz kılmıştır. Savaş sonrası Kuzey Kore Sosyalizmi üzerindeki en büyük

---

[65] Gimyeongjae, "Bundanchejeui Geukbong Gwajeonggwa Saeroun Pyeonghwachejeui Mosaek [Bölünme Sisteminin Üstesinden Gelme Süreci ve Yeni Bir Barış Rejimi Arayışı]", **Journal of International Politics**, Seul, Korea Uluslararası PolitikaTopluluğu, C. 43, No: 4, 2003, s. 151.

[66] Baktaegyun , "6.25 Jeonjaeng Balbarui Wonine Daehan Jaegochal [6.25 Savaşı'nın Patlak Vermesinin Nedenlerinin Yeniden Değerlendirilmesi**], Ordu Askeri Araştırma Enstitüsü**, Seul, 2010, s. 25.

[67] Amna Ejaz Rafi, Peace in the Korean Peninsula, 6 Mayıs 2018, (çevrimiçi), 8 Aralık 2021 tarihinde https://dailytimes.com.pk/assets/uploads/2018/05/05/Korean-Peninsula.jpg adresinden alınmıştır.

karakteristik etki, savaşın yok ettiği üretken gücü savaşın yarattığı bir bilinçle arttırarak sanayileşmeye yöneltmesi olmuştur. Bu savaş, ekonomik açıdan Güney Kore'yi tam olarak dünya Kapitalist sistemine sokmuştur. Güney Kore'nin küresel Kapitalist sisteme siyasi ve ekonomik açıdan katılımı, bu sistemi yeniden canlandırmak için belirleyici bir fırsat olmuştur.

2.4. Kore Savaşı'nın Küresel Soğuk Savaş Yapısı Üzerindeki Etkisi

Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra Kore sorununun siyasi müzakereler yoluyla barışçıl çözüme bağlanması başarısızlığa uğramıştır. Böylece her iki Kore, savaşı durdurmuş olsa da çatışmayı durdurmamıştır. Kore Savaşı'ndan sonra PaxAmericana [68] sisteminin kurulması, Avrupa'da Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün (NATO) güçlendirilmesi ve Asya'da Pasifik Güvenlik Sistemi'nin güçlendirilmesi en önemli olaylar olmuştur. Pasifik Güvenlik Sistemi, ABD-Japonya Barış Anlaşması ve Büyük Pyongyang Güvenlik Anlaşması; ANZUS, Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SETO) ve Merkezi Anlaşma Örgütü (CENTO); Kore-ABD Karşılıklı Savunma Anlaşması ve ABD-Japonya Güvenlik Anlaşması gibi bölgesel ittifak sistemleri yoluyla kurulmuştur. Bu arada, Kore Savaşı'ndan sonra ABD nükleer silahları hızla arttırmış ve Soğuk Savaş çatışmasında "kitlesel misilleme stratejisini" benimsemiştir.[69] Kore Savaşı'nın doğası, iç çatışmanın iç savaşa ve Kore halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin ABD'nin emperyalist istilasına karşı direnişine dönüşmesi bağlamında ikiye bölünebilir. İlk olarak, sistemle çatışma Kore Savaşı'nın temellerini oluşturmuştur. Kore Savaşı'nın nedeninin, Sovyet genişleme politikası olduğuna dair geleneksel görüş ve ABD'nin emperyalist politikası olduğuna dair revizyonist görüş bilimsel kaynaklarda önemli bir yer almaktadır. Bazı uzmanlar ise Kore'deki ulusal sınıf çatışmasının Kore Savaşı'nın temel itici gücü olduğunu düşünmektedirler. Tüm bunların yanı sıra Kore Savaşı'nın doğası, Kore halkının Japonya'ya karşı ulusal kurtuluş mücadelesinin ardından ABD emperyalistlerinin sömürge politikasına direnmesiyle ortaya çıkan süreç olarak da değerlendirilmektedir.

---

[68] Latince, "Amerikan Barışı" anlamına gelmektedir.

[69] Gimmyeongseop, **Hangukjeonjaeng Jikjeonui `Aechiseunseoneon`e Daehan Jaehaeseok [Kore Savaşı'ndan hemen önce Acheson Deklarasyonu'nun Yeniden Yorumlanması: Amerika Birleşik Devletleri'nin Batı Avrupa'dan Doğu Asya'ya Genişleyen Stratejik Çıkarları],** Seul, Askeri Servis, 2000, s. 81.

Örneğin Kuzey Kore'nin ülkenin kurtuluşu konusundaki savaş teorisi bu fikre dayanmaktadır. Aynı zamanda Kore Savaşı'nın yerel düzeyde, Kuzeydoğu Asya düzeyinde ve küresel düzeyde hiyerarşik bir çatışma yapısına sahip olduğu belirtilmelidir.

Kore Savaşı, ABD Kara Kuvvetleri'nin tam kapsamlı müdahalesine kadar "içe dönük" bir doğaya sahip olmuştur. ABD müdahalesinden sonra Çin Ordusu müdahale edene kadar ise "ulusal kurtuluş" karakterli devam etmiştir. Çin'in müdahalesinden sonra ise bu savaş, Çin ve ABD'nin "sistem çatışması" olarak gözlemlenmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere, savaşın genişlemesi ile birlikte savaşın doğası da biçim olarak değişmiştir. Gerçekçi savaş, doğrudan güç kullanımı ile gerçekleşen, politik bir hedefe ulaşmayı amaçlayan bir savaştır. Gerçekçi bir amaç yerine ideolojik bir gerekçe sağlamayı amaçlayan savaş modeli ise ideolojik savaştır. Tanım olarak Kore Savaşı, her iki yönü aynı zamanda içinde barındıran bir savaş olmuştur. Bu bağlamda Kore Savaşı geleneksel anlamda gerçekçi bir savaş hedefine sahipken, savaş bu topraklarda ne getirmiştir? Aslına bakılırsa savaştan hiçbir şey kazanılmamış, hiçbir hedefe ulaşılamamıştır. Kore Savaşı'ndan Kore Yarımadası'na kalan sadece kayıplar ve ciddi anlamda büyük bir hasar olmuştur. Savaş yoğunlaştıkça barışçı birleşme umutları da giderek azalmıştır. Nitekim savaş tam olarak bitmemiş, bununla birlikte her iki taraf da kazandıklarını iddia etmiştir. Örneğin Kuzey Kore'den Kim Il-Sung, "Kuzey Kore savaşı kazandı çünkü varlığını korudu" diyerek ABD emperiyalizmini def ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca o, bu savaşın dünyanın en güçlü devleti olan Amerika'nın tarihindeki ilk yenilgi olduğundan gurur duymuştur. Güney Kore Cumhurbaşkanı SyngmanRhee ise "*Bu bir zafer savaşıydı çünkü devrilmeyi engelledi*" diyerek ülkesinin savaştan galip olarak ayrıldığını savunmuştur.[70]

2.5. Savaşın Kuzey ve Güney Kore Üzerindeki Etkisi

Savaşın kazanılıp kazanılmadığının hiçbir önemi olmaksızın, sonuçlar her iki Kore'yi büyük bir girdabın içine sokmuştur. Kuzey ve Güney Kore nüfusu savaştan önce ve sonra olarak büyük bir değişim geçirmiştir. Özellikle Kuzey Kore bu konuda

[70] Namjeongok**, İseungman Daetongnyeonggwa 6.25 Jeonjaeng [Başkan Syngman Rhee ve 25 Haziran Savaşı],** Seul, Lee Barajı, 2010, s. 219.

oldukça büyük zarar görmüştür. Nüfusun bir anda büyük oranda azalması, insan kaynakları açısından önemli derecede ulusal güç kaybına neden olmuştur. Bununla birlikte Kuzey Kore sistemine aykırı olan çoğu insanın Vietnam'a geçmesi, Komünist rejimin Kim Il-Sung diktatörlüğünü daha kolay kurması konusunda avantaj sağlamıştır. Kuzey Kore, dünyanın en güçlü devleti ABD'yle savaşarak bir anda dünyanın tüm dikkatini üzerine çekmiştir. Fakat bu durum, Batı ile tamamen bağlantısı kesilmiş bir izolasyona yol açmıştır. Kuzey Kore'nin ekonomi alanındaki Sosyalist politikası daha da hızlandırılmış, 1958 yılına kadar mevcut özel yönetim endüstrisi ve özel tarım sanayisi ortadan kaldırılarak üretim yöntemleri tamamen kamulaştırılmıştır.[71] Böylece sosyoekonomik yapı tam bir sosyalist sisteme dönüşmüştür.Fakat hiç kimse bu önlemlerin ekonomik bir çöküşe yol açacağını tahmin etmemiştir.

Savaştan sonra Güney Kore'de de büyük değişimler meydana gelmiştir. Sınırların daralması, savaş sonrası dönemde de büyük nüfus hareketlenmelerine yol açmıştır. Savaştan önce Kuzey Kore'den kaçmak isteyen nüfusun kitle akışı, geri çekilme nedeniyle merkezi bölgedeki nüfus hareketi ve savaş sonrası kentleşme nedeniyle gerçekleşen nüfus hareketi. Bu süreçte mülteciler çoğunlukla şehre akın etmiştir. İstatistiklere göre, 1949 yılında Güney Kore'nin şehirli nüfusu toplam nüfusun sadece %18.3'lük bir kısmına denk geldiği halde, 10 yılda şehirli nüfus toplumun %28.3'nü oluşturmuştur.[72] Çoğunlukla kırsal alanlardan gelen nüfus hareketleri, sanayileşme aşamasının başarılı bir şekilde gelişememesinden ve kentsel nüfusun bu konudaki düşük kapasitesinden kaynaklanmıştır. Tüm bunlara ek olarak savaşın getirdiği psikolojik kaygı ve tahribatlar insanların zihninde büyük yıkımlara neden olmuştur. Öte yandan savaşın sona ermesi ile birlikte Amerikan kültürü Güney Kore'ye nüfuz etmeye başlamıştır. Böylelikle de Güney Kore toplumu geçmişin feodal

[71] Bakgapdong, "H**angukjeonjaenggwa Gimilseong[Kore Savaşı ve KimIl-Sung]**", Seul, Paramqoa Mulqyol, 1990, s. 80-84.

[72] http://m.monthly.chosun.com, "6tp25jeonjaengi Hanguk Jeongchiwa Sahoee Michin Yeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]", Haziran 2010, (çevrimiçi), 30 Aralık 2020 tarihinde http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=%EA%B7%B8%20%EA%B2%B0%EA%B3%BC%2C%20%ED%95%9C%EA%B5%AD%EC%9D%98%20%EB%8F%84%EC%8B%9C%ED%99%94%EC%9C%A8,%EB%85%84%EC%97%90%EB%8A%94%2028.0%25%EB%A1%9C%20%EB%86%92%EC%95%84%EC%A1%8C%EB%8B%A4 adresinden alınmıştır.

kalıntılarını tamamen geride bırakmıştır. Ayrıca Güney Kore ekonomisinin piyasa ekonomisi düzeniyle yeniden yapılanması için büyük bir bir fırsat oluşmuştur.

2.6. Savaş Kayıpları ve Zararları

Kore Savaşı, 1816-1965 yılları arasında dünya çapında gerçekleşmiş en büyük elli savaştan biri olmuştur. Ölçeği, yoğunluğu ve kapsamı açısından bu savaş, I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra üçüncü sırada yer almıştır. [73] İnsani kayıplar ve maddi hasarlar büyük yıkımlara neden olmuştur. Belirtmek gererkir ki, zararın maddi ölçeğini hesaplamak savaştan kaynaklanan sonuçların tam olarak ifade edilmesinde yeterli değildir. Nitekim bu savaş, çözülemeyen bir düşmanlık oluşturmuş, iki Kore arasındaki ilişkilerin güvensizliğe dayanmasına sebebiyet vermiştir. Güney ve Kuzey Kore halkı, savaştan sonraki süreçte farklı ulusal kimlikler oluşturarak bir birlerini ötekileştirmeye devam etmiştir. Bu bağlamda barış içinde bir arada yaşama, bölünmeleri aşma ve bu temelde yeniden birleşme arayışının temeli neredeyse atılamamıştır. Söz konusu süreç oldukça sübjektif özelliklere sahip olduğundan bu başlık altında Kore Savaşı'nın neden olduğu insani ve maddi hasar yönleri gözden geçirilmiş, savaşın sonuçlarının ulusal ve tarihi düzeyde neden olduğu olaylar incelenmiştir.

Kore Savaşı, kapsamı oldukça geniş olan maddi ve mânevi hasarlara yol açmıştır. Evler, okullar, kamu tesisleri, yollar, demiryolları, köprüler gibi önemli altyapılarla birlikte çok sayıda fabrika ve gibi çeşitli sanayi tesisleri tahrip edilmiştir. Maddi hasarın miktarı, o sırada iki yıllık gayri safi milli hasıla değerinde olmuştur. Ayrıca, 620.000 asker ölmüş veya kayıplara karışmış, 900.000 sivil hayatını kaybetmiş[74], yaralanmış veya kaybolmuştur. Bu savaş ayrıca yaklaşık 150.000 BM askerinin hayatını da derinden etkilemiş, onlardan bir kısmı ölmüş, bir kısmı ise kayıplara karışmıştır. Yüzbinlerce insan savaşta yetim ve dul kalmış, bölünmüş ailelerin sayısı 10 milyona ulaşmıştır. Kuzey Kore tarafında da ağır kayıplar ve maddi hasar meydana gelmiştir. Savaş sırasında 640.000 Kuzey Koreli asker ölmüş veya

[73] J. David Singer, Melvin Small, **The Wages of War: 1816-1965**, NewYork, John Wiley & Sons, 1972, s. 131-134.
[74]Seupenseo Teokeo**, "**6?25chŏnjaeng(1950-1953): kyojŏnesŏkyoch'angsangt'aekkaji [Kore Savaşı (1950-1953): Çatışmadan Çıkmaza]",Virginia Askeri Enstitüsü, Askeri Tarih, **ABC-CLIO Press,** s. 21.

kaybolmuştur. Çin Komünist kuvvetleri daha da fazla hasar görmüştür, savaş Çinin 970.000 kişi kaybetmesine neden olmuştur. Kuzey Koreli sivil kurbanların sayısı 1,5 milyona ulaşmıştır. Savaş öncesinde Güney Kore'den daha ileride olan Kuzey Kore'deki sanayi tesisleri, evler, binalar ve altyapı büyük oranda tahribata uğramıştır. Tüm bunlar dikkate alındığında Kuzey Kore Komünist rejiminin bölgeyi zorla birleştirmek için girdiği çabanın ne kadar büyük bir felakete yol açtığı bariz şekilde görülmüştür. Kore Savaşı, ayrıca Kore halkının bilincini yeniden şekillendirilmesi konusunda da çok ciddi önem arz etmiştir. 1950 yazından itibaren Güney Koreliler, Komünizmle mücade ederek liberal demokrasinin kendileri için daha uygun bir ideoloji olduğunu fark etmiş, böylece Kore Cumhuriyeti vatandaşları olarak bir aidiyet ve vatanseverlik duygusu geliştirmeye başlamıştır.

Kuzey Koreli Komünist grup, Kore Halk Ordusu tarafından yaklaşık 200.000 Güney Koreli genci kaçırıp ıssız bir araziye sürmüştür. [75] Bu sırada yeni bir toprak reformu gerçekleştirilmiştir. Fakat bu reform çiftçiler için hiçbir fayda sağlayamamıştır. Ayrıca, halkı seferber etmek ve sözde gericileri seçerek toplu bir halk yargılamasında onları katletmek için günlük mitingler düzenlenmeye başlamıştır. Kuzey Kore'nin işgali sırasında kısa sürede yönetimin sertliğini kavrayan Güney Koreliler, bu rejime ve sisteme karşı derin bir kin beslemiştir ki, bu durum Kore halklarını bir birinden ciddi anlamda uzaklaştırmıştır. Nüfusun yarısından fazlasının zarar gördüğü bu savaşın acıları günümüzde bile dindirilememiştir. Savaşın üzerinden 70 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen hasarlarla ilgili gerçek rakamlar tespit olunamamıştır. Tespit olunamama sebebi siyasi nedenler ve yetersiz belgeler olmuştur. [76] Kaynaklarda savaşın Güney Kore üretiminin % 42'sini yok ettiğine dair bilgilere yer verilmiştir. [77] Bununla birlikte askeri operasyonların yok ettiği yollar, demiryolları, köprüler, limanlar, okullar ve birçok yapının maddi değeri tam olarak hesaplanmamıştır.

[75] Bakgapdong ,a.g.e, s. 93.
[76] Bangmyeongnim, "**Hanguk 1950 Jeonjaenggwa Pyeonghwa [Kore'de Savaş ve Barış 1950]**", Nanam, Baum, 2002, s. 72.
[77] Guk Bangbu , "**6.25 Jeonjaengsa [25 Haziran Savaş Tarihi]**", Seul, Seul Basım Kooperatifi, s. 6.

Askeri operasyonlardan kaynaklanan birincil savaş hasarları ve ideolojik mücadelenin neden olduğu ikincil hasarlar üst üste gelmiştir. Nükleer silahlar hariç, son model silahların dar bir savaş alanında seferber edilmesi durumu daha da zorlaştırmıştır.[78] Toplam can kaybının 2.81 milyona ulaştığı savaşta, 15 Mart 1952'ye kadarki mağdurların sayısı 10 milyonu aşmıştır. [79] Ateşkes dönemine kadar bu rakam daha da yükselmiştir, sonuç olarak toplam nüfusun yarısından fazlası belirli düzeyde zarar görmüştür. Güney Kore'nin imalat sanayisi 1949'a göre % 42, Kuzey Kore'nin sanayisi 1949'a göre % 60 oranında zayıflamıştır.[80] Kısaca yaşam şartları, sosyal ve ekonomik sistem kükünden sarsılmıştır.3 yıldan fazla süren savaşta Güney Kore'de 100.000'den fazla çocuk yetim kalmıştır. Ailelerini kaybeden çocukların bir kısmı evlat edinilmiştir, birçoğu ise yiyecek bulmak için sokaklarda dolaşmak zorunda kalmıştır. Aile himayesinden mahrum kalan çocukların sorunlarını çözmek için ABD'nin yardımıyla çocuk bakım tesisleri kurulmuştur.[81]Ayrılan aileler sadece kuzey ve güneye bölünmemiştir, aynı zamanda yaşarken birbirlerini bulamadıkları için ayrı kalan birçok aile olmuştur. Ayrı aileleri bulmak için ilanlar basılmış, 1983'te ise ayrı aileleri aramak için özel bir canlı yayın yapılmıştır. O zamanlar, Seul'dekiYeouido Meydanı'nda ayrı aile arama konusunda birçok çalışmalar yapılmış, ailelerin yeniden birleşmesine dair tüm çabalara rağmen birçok insan ailesine kavuşamamıştır.

[78] Yeoksahagyeonguso, "**Hamkke Boneun Hangukgeunhyeondaesa [Kore Modern ve ÇağdaşTarih]**", Gyeonggi, SeohaemunKoleksiyonu, 2006, s. 276.
[79] Hangugyeoksayeonguhoe, "**HangukYeoksaSoguiJeonjaeng [Kore TarihindeSavaş]**", Seul, GençlikTarihi, 1997, s. 71.
[80] Choejeonghwa, a.g.e, s. 42.
[81] Choejeonghwa,"Hanguk Hyeondaesawa Hanguk Jeonjaeng [Modern Tarih ve Kore Savaşı]", **Modern Tarih**, Kasım 1980, s. 112.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSAL KİMLİK

3.1. Savaş Deneyimi ve Ulusal Kimlik Oluşumu

Bu bölümde, Güney Kore halkının "Kore" olarak adlandırılan bir ülkenin kimliğini oluşturma süreci, Kore Savaşı deneyimleri üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Kore Savaşı'nın kolektif deneyimi, devletin savaşa ilişkin semboller ve ritüeller aracılığıyla oluşturduğu ulusal kimliği pekiştirmiştir. Kore Savaşı ve devlet kurumlarının oluşum süreci açısında Kore Savaşı sırasında Güney Kore devleti o dönemde topluma ve insanlara karşı oldukça zorlayıcı bir devlet olarak inşa edilmiştir. Özellikle savaş sırasında Kore Cumhuriyeti, vatandaşlarının hayatlarını ve haklarını koruyan bir devletten ziyade "insanların niteliklerini" inceleyen, cezalandıran ve seferber eden bir devlet olarak görülmüştür. Devlet savaş sürecinde insanları cezalandırma, katletme ve harekete geçirme biçiminde zorlayıcı davranışlar sergilemiştir. Kore Cumhuriyeti savaş sürecinde olumsuz entegrasyon süreci benimsemiştir. Vatandaşları olan insanlara yönelik ideolojik ayrımcılık sergilenmiş, komünist iedolojiye sahip vatandaşlar dışlanmıştır.[82] Süreç, ülke dışındaki düşmana olduğu kadar, içindeki düşmana da acımasız olabilen şiddete dayalı bir devlet olmayı gerektirmiştir. Öte yandan halk açısından bu süreç, kendi bekasını garanti edemeyen ve toplumun normatif güvenini birlik duygusuyla sürdüren bir topluluk olmadığı son derece kanıtlanmıştır. Savaşın ortasında, özellikle etnik gruplar arası iç savaş bağlamında "şiddet" yalnızca resmi devletin onu tekelleştirdiği bir şey olmamıştır. Bu durum özel ilişkilerde bile kontrolsüz bir şekilde kendini göstermiştir. Temel olarak hayatta kalmak ve yaşamı sürdürmek için, insanların sosyal düzeni koruyabilecek yeni

[82] Jeongminhyeon, **Hanguk Gungminui Jeongcheseongegwanhanyeongu: Hangukjeonjaengsigireul Jungsimeuro [Kore Halkının Kimliği Üzerine Bir Araştırma: Kore Savaşı Dönemine Odaklanarak],** yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Seul, Dongguk Üniversitesi Enstitüsü, Siyaset Bilimi Bölümü, 2007, s. 77.

bir siyasi topluluğa ait olma duygusuna sahip olmaları gerekmiştir[83]. Bu siyasi mensubiyeti ise Kore Cumhuriyeti sağlamıştır. Ancak bu sayede halkın ulusal kimliği şekillenmeye başlamıştır. Bununla birlikte bu ulusal oluşum, Kore Cumhuriyeti topluluğuna pozitif değer ataması yoluyla aktif bir süreç olmamıştır. Bu, devlet baskısı ve şiddetiyle ona boyun eğmekten başka seçeneği olmayan bir seçim aracılığıyla olumsuz bir karakterin oluşması anlamına gelmiştir.

Bununla birlikte ulusun oluşumunun tamamen devletin zorlayıcı güç uygulamasıyla sağlandığını söylemek yanlıştır. Kore Cumhuriyeti siyasi topluluğunun aktif bir üyesi olarak ulusal kimliği kişinin kendi kimliği haline getirmesi her şeye rağmen pozitif bir gelişme olmuştur. Birincisi, düşman olan "öteki"ye yönelik olumsuzluk, "biz" algısına olumlu bir pozitiflik yüklemektedir. Böylece vatandaşlar, Kore Halk Cumhuriyeti sistemini deneyimleyerek kazandıkları olumsuz bilinç ile Kore Cumhuriyeti siyasi topluluğuna aktif bir aidiyet duygusuna teşvik edilmiştir. Sonuç olarak Komünist sistem düşmanlığına dayalı olarak "Kore Cumhuriyeti vatandaşı" kimliğinin oluşturulma süreci, aslında anti-Komünizmi içselleştirme süreci olmuş ve devlete gönüllü bağlılığın kurulmasına katkı sağlamıştır.[84] İkincisi, Kore Cumhuriyeti siyasi topluluğunun bir üyesi olarak ulusal kimliğin oluşumunda savaş oldukça önemli bir etken olmuştur. Nitekim modern devletin kendisinin savaş yoluyla kurulmuş olması ve savaşın sürekli olarak anılması bir varoluş meselesi olmuştur.[85] Bu nedenle ülkede savaşla ilgili sayısız anıt, anma töreni, mezarlar ve ritüeller bireylerin vatan için fedakarlık yapmaları gerektiğini öğreten bir tür eğitim materyali olarak halkın kolektif kimliğini güçlendirmektir. Ayrıca bu propaganda yoluyla vatandaşlar, Kore Cumhuriyeti'ne mensup olmanın pozitif değerini kimliklerine katarak ulusal topluluğun bir üyesi olmayı tamamen kabullenmiştir. Hatta belirli düzeyde ulusal kimliğin "milliyetçi" boyutunuoluşturmuştur.

---

[83] Ihyewon, Johyeonyeon, **Hangukjeonjaengui Gungnaeoe Jeong Yeonghyangtwek Hangukjeongchiyeonguhoe Hangukjeonjaengui İhae [Yurt İçinde ve Yurt Dışında Kore Savaşı, Kore Siyasi Araştırma Derneği, Kore Savaşını Anlamak]**, Tarihsel Eleştiri, 1990, s. 353.
[84] Yangtongan**, Hangukjeonjaengi Hangukjeongchie Kkichin Yeonghyang [Kore Savaşının Kore Siyaseti Üzerindeki Etkisi],** Modern Toplum, 1990, s. 51.
[85] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 63.

3.1.1. Kore Savaşı'nın Güney Kore Kimliği Üzerindeki Etkisi

Tarihçi sosyolog Charles Tilly, "Bir millet savaşır ve savaş bir millet yaratır"[86] ifadesiyle savaşın doğasının açıklanmasına yeni bir yorum getirmiştir. Kore Savaşı'nı başlatan ve sürdüren taraflar başından itibaren belli olsa da savaş sırasında ve sonrasında yeni uluslar ve ulus kimlikleri oluşturulmuştur. Kore Cumhuriyeti ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti savaştan önce ulusal kimlik açısından tamamlanmamış ülkeler olmuştur. Peki, insanların savaş deneyimlerinin Kore toplumu üzerindeki en büyük etkileri neler olmuştur? Savaşa kadarki geleneksel toplumda bölgeyi terk edecek pek bir sebep olmamıştır. Göç hareketleri sadece evlenmek için bir başka köye gitmek veya şehirde okumak ve sonra geri dönmekle ilgili olmuştur. Bu arada, birçok insan yaşadıkları bölgeden uzaklaşma deneyimini kısa sürelik olsa bile muhakkak yaşamıştır. Fakat Kore'de son birkaç yüzyılda bu kadar çok insanın bölgeyi aniden terk etmesi veya yaşam alanını değiştirmesi söz konusu olmamıştır. Savaşta farklı bir dünya gören genç nesil, şehirde yeni bir hayata başlama arzusu taşımıştır. 1950'lerden bu yana kentleşme hızla ilerlemiş ve köy hayatına ilgi minimuma inmiş, böylece insanlar şehre akın etmiştir. Özellikle katliama şahit olanlar başkalarının iradesi ile zorla yaşadıkları bölgeleri terketmiştir. Birçok insan ise yaşadıkları acı deneyimleri unutmak amacıyla kendi evlerini bırakıp gitmiştir. Birkaç yıl savaş ve askeri operasyonlara uygun bir şekilde yönetilen halk modern bir disiplin modeli deneyimlemiştir. Akademisyenler savaş sonrası kalkınmanın bu disiplin modeline uygun bir şekilde gerçekleştiğini iddia etmiştir: "*Her iki Kore bu modern askeri disiplin kurallarını deneyimlediği için savaş sonrası dönemde hızlı sanayileşme mümkün olmuştur*". Geleneksel mekan kavramının yok edilmesi ve modern bir algı sistemine geçiş açısından savaşın etkisi oldukça büyük olmuştur. Savaşın sosyoekonomik alan üzerindeki etkisine gelince ise savaşa kadar Kore'nin yönetici gücü toprak sahiplerinin tekelinde olmuştur. Söz konusu dönemde çok fazla Kapitalist mevcut olmamıştır. 1946'da Kuzey Kore'de toprak reformu ve 1949'da ise Güney

[86] Charles Tilly, "Citizenship, Identity,andSocialhistory in Charles Tilly ed. Citizenship, Identity, and Socialhistory", **Cambridge Press**, 1990, s. 96.

Kore'de tarım arazisi reformu gerçekleştirilmiştir.[87]Buna rağmen toprak sahiplerinin toplum içindeki söz hakkı yine de güçlü olmuştur. Savaş sonucunda toprak sahiplerinin bölgelerinde yaşayan birçok ev sahibi ön saflarda mücadele vermiştir. Halk Ordusu düştüğünde ise toprak sahipleri muhafazakar bir gerici sınıf olarak hedef gösterilmiş ve cezalandırılmıştır.

3.1.2. Anti-Komünist İdeolojinin Güney Kore Ulusal Kimliği Üzerindeki Etkisi ve Ulusal Meşruiyetin Tesisi

Kuzey Kore'nin saldırganlığı aslında Güney Kore'de bir ulusal beka krizi anlamına gelmiş ve aynı zamanda ülkenin varlığını yeniden kurmak için bir fırsat oluşturmuştur. Kore Cumhuriyeti, ulusal özelliklerini yeniden farklı bir şekilde kazandığında "Komünist güçlerin işgali" tarihi gerçeği, "düşman" algısına yeni bir boyut getirmiştir. Böylece düşman algısı, Güney Kore toplumunun potansiyeline uygun oluşturulan bir "kurgu"dan ziyade bir gerçekliğe dayanmıştır. Savaşın uluslararası bir savaşa dönüşmesi ile ise Komünist güçlerin karşı karşıya olduğu taraf Kore Cumhuriyeti'nin yanı sıra tüm "demokratik ülkeler" olmuştur. Kore Cumhuriyeti de özgürlüğü savunan ülkelerden biri olarak bir "ulus" haline gelmiştir. Güney Kore, aynı zamanda modern bir ulus-devlet olarak Dünya düzeninde Soğuk Savaş kampları arasında özgür kampa ait bağımsız bir ülke statüsü taşımıştır.[88]

SyngmanRhee ve Kim Il-sung, Kore Savaşı'nda birleşmeyi sağlamak için ulusal kurtuluş savaşı olarak savaşa başlamıştır. Bu savaş, ulusal birliği ve adaleti sağlamak için "kutsal" bir mücadele olarak meşrulaştırılmıştır. Milliyetçi değimler bu amaca hizmet etmiştir. SyngmanRhee yönetimi, başkent Seul'ü kaybetmek ve üç gün içinde Busan'a kaçmaya mecbur olmak gibi ulusal bir krizle karşı karşıya kalmıştır. Güney Kore halkının günlük hayatları bir anda alt üst olmuş, ciddi miktarda can ve mal kaybının yaşandığı bir süreçte öngörülemez günler geçirmek zorunda kalmıştır.

---

[87] Baekjongcheon, **Yunjeongwon, 6tp25jeonjaenge Daehan Yeongu: Gyeolgwawa Yeonghyangeul Jungsimeuro [Kore Savaşı Üzerine -Sonuç ve Etki Odaklı- Bir Araştırma],** s. 157

[88] Jeongminhyeon, **Hanguk Gungminui Jeongcheseongegwanhanyeongu: Hangukjeonjaengsigireul Jungsimeuro [Kore Halkının Kimliği Üzerine Bir Araştırma: Kore Savaşı Dönemine Odaklanarak],** yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Seul, Dongguk Üniversitesi Enstitüsü, Siyaset Bilimi Bölümü, 2007, s. 69.

Savaşın aniden hazırlıksız bir şekilde başlaması sadece toprak bütünlüğü ilkesinin bozulması anlamına gelmemiş, aynı zamanda her bir bireyin verdiği hayatta kalma mücadelesi, başka bir deyişle ise kolektif bir "acı" olmuştur. Savaş yıllarında "biz" Komünist güçlerin doğrudan zarar verdiği insanlar anlamına gelmiştir. Bu durumda "saldırganlık = fail = Komünist güçler" ve "kurbanlar = demokratik güçler = Güney Kore halkı" olarak ifade edilmiştir.[89]

Bu olgular Güney Kore yemininde de belirli düzeyde ifade edilmiştir: *"Oğullarımızın ve kızlarımızın ölümüyle ülkemizi koruyalım. Çelik gibi birleşelim ve Komünist işgalcileri yenelim. Taegeukgi'yiBaekdusanYeongbong üzerinden uçuralım ve Güney ve Kuzey Kore'nin yeniden birleşmesini sağlayalım."*[90] Bu bağlamda, Güney Kore'de ulusal kimliğin temelindeki "biz" olgusu, adaletsizliğe boyun eğmeden aktif olarak savaşarak kendilerini feda etmeye hazır bireylerin toplamı olmuştur. Böylece anti-Komünizm, "biz"in sınırlarını üreten güçlü bir ideolojiye dönüşmüş, milliyetçi bir dille bağdaşmıştır. Savaş öncesi Komünizm karşıtı ideoloji, SyngmanRhee'nin milliyetçilik mantığı içinde dolaylı bir şekilde ifade edilse de savaş döneminde bu bariz bir göreve dönüştürülmüştür. Yani Komünizm ile savaşmak Kore Cumhuriyeti'nin ulusal meşruiyetinin temeli olmuştur.[91]

"Kardeşiniz Komünizmle ilgileniyor ve ona hizmet ediyorsa o, sizin kardeşiniz değildir. Dolayısıyla o kardeş, sanayinizi yok edecek, hükümetinizi devirecek ve hemşerilerinizi tuzağa düşürecek..."[92] Bu ifadeden de görüldüğü üzere, Komünist ideolojiye sahip bir kişi o dönemde Güney Kore'de "biz" kimliğinin içinde varlığını asla sürdürememiştir. Aynı aileden ve etnik kökenden gelirse gelsin, ne kadar kan bağı olursa olsun Komunist bir bireyle tüm ilişkiler inkar edilmiş, yasaklanmıştır.

Böylece Kore Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği'nin desteklediği Komünist güçlere karşı bir ulus-devlet olarak şekillenmeye başlamıştır. Nitekim bu anti-

[89] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 69.

[90] Gimdongchun, **Hangukjeonjaenggwa Jibaeideollogiui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisindeki Değişiklikler],** Pulbit, 1992, s. 167.

[91]Jeongminhyeon, a.g.e, s. 70-71.

[92]Iseungman, **Daetongnyeong Iseungman Baksa Damhwajip[Başkan Syngman Rhee Söylem Koleksiyonu]**, Kurtuluş Günü Anma Konuşması, Kamu Bilgilendirme Ofisi, 1952, s.132.

Komünizm, sadece savunmcı olmayı amaçlamamış, aynı zamanda kişinin kendi kimliğini yaratan aktif eylemler için bir rehber görevi oluşturmuştur. Aslında militan bir tavır olarak "yok etme" Kore Cumhuriyeti'nin sınırları içindeki ve ulusal sınırları dışındaki tüm düşmanları hedeflemiştir.

Bu "düşman"olgusuna karşılık oluşturan "biz" kavramı ise Komünizmden ve tüm Komünist kuvvetlerden daha güçlü olma üzerine kurulmuştur: *"Bir oraya bir buraya itilen, bir oraya bir buraya sürüklenen, söylentilerle sarsılan olmayacak ve dimdik duracağız. Bunun milliyetçiliğin siyasi seferberliği, uzlaşmaya ve düşünceye yer vermeyen koşulsuz milliyetçilik olduğu söyleniyor. Modern ilkeleriyle demokratik ayaklanmada ayağa kalkıp güçlenene kadar ulusal savunmaya ve kamu güvenliğine hizmet edeceğiz. Özel sektör ile devlet arasına girerek ihanet eden hırsızları tek tek bulacak ve onların kötülükleri ile savaşacağız."*[93]Sonuç olarak aynı milletin mensubu bile olsa bir kişinin ideolojisi farklıysa, "biz" değil, "düşman" olarak kabul edilmiş, tehlike olarak görülmüştür. Bu nedenle Komünizmi ortadan kaldırarak tüm halkların anti-Komünizm ruhu ile birleşmesi adeta kutsal bir görev olarak kabul edilmiştir.[94]

SyngmanRhee yönetimi, Kore Savaşı'nın toplumsal yıkımlarını ve halkın gerçek acılarını bir kaynak olarak kullanmış, anti-Komünizmi milliyetçiliğe dönüştürmüştür.[95] Başkan Ree, insanlığın başına gelebilecek en kötü durum olan "savaş"ın "biz"den değil, komünist güçlerden kaynaklandığını defalarca yinelemiştir. Komünistlerin sadece halkı köleleştirmeye çalışmakla kalmadığını, fiilen onları kana buladığını ve emsalsiz acılar çektirdiğini vurgulamıştır. Aynı zamanda savaşa katılan SyngmanRhee, ironik bir şekilde savaşı bağımsızlık için olumlu bir gelişme olarak kabul etmiştir. Böylece halk yani "biz" olgusu, kötülüğü yenmek için feda edilen bir "kurban" olarak kutsal hale getirilmiştir. Bu nedenle savaş ne kadar şiddetli, düşman ne kadar acımasız olursa, ne kadar can feda edilirse savaş görevinin bir o kadar adil ve

[93] Iseungman, **Choehuseungni Ubokjeonjin [Son Zafere İlerleyin],** Başkan Syngman Rhee Söylem Koleksiyonu, Devlet Dairesi, 1952, s. 81.

[94] Ijiyeon, **Hangukjeonjaenggwa Gungmin Hyeongseong: Jeonjaeng Gyeongheomeul Tonghan Gungminjeongcheseong Hyeongseong Gwajeong [Kore Savaşı ve Halkın Oluşumu: Savaş Deneyimi Yoluyla Ulusal Kimlik Oluşturma Süreci],** yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Seul, Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, 2006, s. 45.

[95] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 73.

kutsal olacağına, anti-Komünizmin bir o kadar güçlü olacağına inanılmıştır. SyngmanRhee'nin anti-Komünist ideolojisi başlı başına şiddete dayalı bir mantığa sahip olmuştur. O, bu ideolojiyi haklı çıkarmak için sürekli Komünizmle savaşan "biz"in acılarına vurgu yapmış, Komünistlerin şiddete "layık" olduğunu savunmuştur.[96]

3.1.3. İki Kutuplu Dünyada Güney Kore Ulusal Kimliği

Kore Cumhuriyeti, ulusal meşruiyetin temeli olarak anti-Komünizmi daha bağımsız bir şekilde "kurmuştur". Kore Savaşı, ulusal bölünmenin bir sonucu olduğu gerçeğine işaret ediyor. Yani sadece sistemler ve ülkeler arasında bir savaş olmadığı, aynı zamanda çatışan ideolojiler peşinde koşan bir ulus içindeki savaşın özelliğinden de kaynaklandığı görülmektedir.[97] Kore Savaşı'nın sadece ulusal bölünmeden kaynaklanan bir iç savaş olmadığı, aynı zamanda Komünist kamp ile demokratik kamp arasında uluslararası bir savaşa dönüştüğü tarihi bir gerçektir. Bu bağlamda Kore Cumhuriyeti, demokratik kampın özgürlüğünü savunan, "evrensel değerleri" ön planda tutma misyonuyla uluslararası sistemin bağımsız bir üyesi olarak modern bir ulus-devlet statüsünü oluşturmaya çalışmıştır.[98]

"Bu yıl tarihin en mutlu yılı. Geçen yıldan beri Kore'mizin dünya çapında bilinmeyen gerçeği, artık biliniyor... Biz dünya sorunlarıyla mücadele ediyoruz ve tüm dünya ülkeleri mücadelemizi övüyor. Bu şartlar altında yılın son yılı olduğu için çok mutluyum. Bu yıl dünyaya savaştan korkmadığımızı ve rahat yaşayabilmek için cesurca savaşacağımızı göstermeliyiz."[99] Syngman Rhee'nin bu açıklamasından da görüldüğü gibi savaş, Güney Kore yönetimi için neredeyse bir fırsat olarak görülmüş, iktidar daha çok kaybedilenlere değil kazanılanlara odaklanmıştır. Daha önce de bahsedildiği üzere Kore Savaşı büyük bir toplumsal felaket ve olduça sancılı bir dönem

[96] Ijiyeon, a.g.e, s. 45.

[97]Bangmyeongnim, **Hangukjeonjaenggwa Hangukjeongchiui Byeonghwa, Hangukjeonjaenggwa Sahoegujoui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Kore Siyasetinin Paralelliği, Kore Savaşı ve Toplumsal Yapıdaki Değişimler],** Baeksanseodang, 1999, s. 63.

[98] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 73.

[99] Joseonilbo, **Daedamhage Ssawoigija [Cesurca Savaşalım ve Kazanalım]**, Başkan Lee'nin Tebrik Hediyesi, Ocak, 1951.

iken ulusal düzeyde kutsal bir görev olarak ele alınmıştır. Dolayısıyla savaşta daha çok mücadele etmek ve fedakarlık yapmak, bireyin kendi değerlerini koruması için ona haklı nedenler oluşturmuştur. Syngman Rhee, Komünizm ile demokratik kamp arasındaki çatışmada Güney Kore'yi demokratik kampın ön safına koyarak ülkeyi anti-Komünizmin kalesi olarak vazgeçilmez bir devlete dönüştürmek için elinden geleni yapmıştır.[100] Demokratik güçlerin desteğini tam olarak hisseden Rhee, bu desteğin aynı zamanda kendi mücadelelerini haklı kıldığını düşünmüştür: "*Bence dünyanın bütün ülkeleri bize yardım ederek savaşmak için kanlarını feda ettiler. Tüm dünyanın ve halkımızın yurtseverliği nedeniyle, Komünist Parti ile birlikte yaşayamayız, bu yüzden Komünist Parti'ye karşı savaşıp kazanacağız ve özgür cumhuriyeti tam olarak korumak için ülkemizi yeniden kuracağız."*[101]

Kore Savaşı sırasında Kore Cumhuriyeti'ni korumak sadece "vatanseverlik" anlamına gelmemiştir, Komünistlere karşı savaşmak insanlık ve milletlerin hürriyeti gibi ulvi amaçlara dayandırılmıştır. Böylece bu amaçlar için savaşıp ölen insanların kanı da kutsal sayılmış, bu "kan" Kore halkını birleştirerek onları güçlü bir ulus olma yolunda kuvvetlendirmiştir. Bu "kan"ın öznesi sadece aynı kandan olanlar değil, aynı düşünce ve ruhu paylaşan ve Komünist güçlere karşı savaşan insanlar olmuştur. Bu nedenle Güney Kore, modern dünyaya ayak uyduran, yetenek ve nitelikleri ile dünyanın önde gelen bağımsız ülkelerden birine dönüşmüştür. SyngmanRhee'nin milliyetçi söylemleri ise oldukça sert olmakla birlikte toplumda ötekileştirmeyi üst düzeye taşımaya hizmet etmiştir: *"Komünizm safına düştükleri ve ülkeyi satıp milleti köleleştirdikleri için onlar insandan bile sayılmayacak..."* Fakat Korelilerin savaşı bir bağımsızlık savaşı olarak medeni dünya ile işbirliği gerektirmiştir.[102]

Savaşın başlarında Güney Kore'de etnik milliyetçilik yükselişe geçmiş olsa da savaş sırasında bu durum devlet milliyetçiliğine doğru evrilmiştir. Böylece Kore Savaşı, Kore Cumhuriyeti'nin dünyada modern medeni bir ulus olarak pozitif kimliğini oluşturması için bir fırsat olmuştur. "Özgür kamp" ve "Komünist kamp"

[100] Ijiyeon, a.g.e, s. 46.
[101] Iseungman, "Başkanın Göreve Başlamasının 3. Yıl Dönümü Anısına Konuşma", 1951.

[102] Gimdongno, **Hangukjeonjaenggwa Jibae Ideollogi [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisi],** Asya Kültürü, s. 293-296.

bileşiminde, Soğuk Savaş kimliği Kore milliyetçiliğinin içeriğinde önemli bir unsur haline gelmiştir.[103]

3.1.4. Güney Kore Vatandaşlık Bilinçinin Ulusal Kimlik Üzerindeki etkisi.

Güney Kore halkının "Kore Cumhuriyeti" adlandırılan bir ülkenin vatandaşı olarak kimliğini oluşturma süreci savaş deneyimleri ile oldukça yakından ilişkilidir. Kore Savaşı ile oluşan ulusal kimlik ikili özelliklere sahip olmuştur ki, bunlardan biri "pasif" vatandaşlıktır. Bunun nedeni, kamusal şiddetin kol gezdiği savaş durumundan kaynaklanan beka tehdidinde yaşamın belirsizliğinden kaynaklanan "korku" olmuştur. Bir iç savaş olarak başlayan Kore Savaşı, uluslararası bir savaşa dönüşerek ve sonunda üç yıllık bir savaş olarak sonuçsuz kalırken, Güney Kore halkı bu önemli dönüm noktasında hayatta kalabilmek için irili ufaklı seçimler yapmak zorunda kalmıştır. Ulusal kimliğin bir diğer özelliği ise "aktif" vatandaşlık olmuştur. Savaş deneyimi, Kore Cumhuriyeti'nin bir üyesi olarak olumlu bir öz kimlik ve sadakat oluşturmak için fırsat haline gelerek "aktif" vatandaşlığın öznesine dönüşmüştür. Güney Kore'de Halk Cumhuriyeti sisteminin deneyimleriyle bilinçli olarak oluşturulmuş olumsuz bir Komünizm algısı gittikçe güçlenmiştir. Bu sistemin zarar verdiği insanlar doğal olarak Komunizmin "biz"e uzak, "düşman" olduğunu kabul etmiştir.[104] Öte yandan gündelik yaşamda savaş deneyimlerinden kazanılan şiddete karşu duyarlılık, eğitim yoluyla kazanılan yaşam ve özgürlüğün korunması gibi evrensel değerlerin önemi iyice kavranılmıştır. Kore Cumhuriyeti, bu değerlerin toplumsal yaşamda korunmasını sağlamaya çalışarak siyasi topluluğun kolektif birlik duygusunu canlı tutmuştur.

"Pasif vatandaş olmak", Kore Cumhuriyeti'ni savaş sırasında güçlü bir ulus haline getirme sürecinde ulusu birleştirmeye çalışmanın zorlayıcı yönü ile halkın savaş deneyiminin kesiştiği noktada ortaya çıkmıştır. Devlet ve devlet kurumlarının oluşum sürecinde Güney Kore yönetimi topluma ve insanlara karşı oldukça zorlayıcı bir devlet olarak inşa edilmiştir. Özellikle savaş sırasında Kore Cumhuriyeti, vatandaşlarının

[103] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 76.

[104] Ijiyeon, a.g.e, s. 46.

hayatlarını ve haklarını koruyan bir ülke olmaktan çok "insanların niteliklerini" inceleyen, cezalandıran ve seferber eden bir ülke olmuştur. Bu, bölgedeki vatandaşların can ve mallarını koruyarak, vatandaşlık haklarını genişleterek bir ulus yaratmaktan ziyade Kore Cumhuriyeti vatandaşı olmayanları "dışlayan" negatif bir entegrasyon süreci olmuştur. Söz konusu süreçte yönetim, insanların özellikleri, hangi etnik kökene ait olmasıyla değil, daha çok anti-Komünizmi destekleyip desteklemediğiyle ilgilenmiştir. O zamanlar anti-komünizm basit bir ideoloji değil, insanların yaşamını ve ölümünü belirleyen fiziksel bir güce meşruiyet sağlayan bir araçtı.[105] Solcuysanız aile üyeleriniz ve yakınlarınız tutuklanıp idam ediliyor. Hayatta kalmanın tek yolu anti-komünizmi desteklemekti. Politik seçimin önemi ve etkinliği zaten anlamını yitirmiştir ve hayatta kalma aciliyeti içinde depolitize edilmiş ve anti-komünizm içselleştirilmiştir.[106]

Savaşın ortasında, özellikle etnik gruplar arası iç savaş bağlamında "şiddet" sadece kamu devletinin onu tekeline almasından kaynaklanmamış, aynı zamanda tüm ilişkilerde de kontrol edilemez duruma gelmiştir.[107] İnsanlar hayatta kalmalarını sağlamak ve sürdürmek için yeni bir siyasi topluluğa ait olma duygusu arayışında olmuş, daha doğrusu bu duyguya ihtiyaç duymuştur. Kore topluluğuna olumlu değerlerin atanması yoluyla aktif vatandaşlık yeni anlamlar kazanmıştır. Böylece aktif vatandaşlık, devlet zorlaması ve şiddetiyle ona boyun eğmekten başka seçeneği olmayan bir seçim yerine bilinçli ve olumlu bir seçim olmuştur.

Güney Kore halkının savaşı deneyimleyerek Kore Cumhuriyeti'nin siyasi topluluğunun bir üyesi olarak ulusal kimliğini kendi kimliği haline getirmesi "aktif vatandaşlık" anlamına gelmiştir. Bu bağlamda aktif vatandaş olmak iki şekilde yorumlanmıştır. Birincisi, "düşman"a yönelik olumsuzluğun, "biz"e karşı nispeten

---

[105] Munsangseok, **Jeonjaenggwa Gukgageonseol Yeongu: Hanguk Jeonjaengeul Junsimeuro [Savaş ve Devlet İnşası Üzerine Bir Araştırma: Kore Savaşına Odaklanmak],** (yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Seul, Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, 1999, s. 90.

[106] Hanjisu, **BangongideollogiwaJeongchipongnyeok [Komünizm Karşıtı İdeoloji ve Siyasi Şiddet],** Pratik Literatür, No. 5, 1989, s. 111.

[107]Ijiyeon, **Hangukjeonjaenggwa Gungmin Hyeongseong: Jeonjaeng Gyeongheomeul Tonghan Gungminjeongcheseong Hyeongseong Gwajeong [Kore Savaşı ve Halkın Oluşumu: Savaş Deneyimi Yoluyla Ulusal Kimlik Oluşturma Süreci],** (yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Seul, Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, 2006, s. 45.

olumlu olmasıdır. Bu durum, halkın Kore Cumhuriyeti'nin siyasi topluluğuna aktif bir aidiyet duygusu hissetmesine neden olmuştur ki, halk deneyimleyerek kazandığı olumsuz bilinçle Kore Cumhuriyeti'ne aktif bir bağlılık duymuştur. Komünist sisteme düşmanlığın oluşmasında Kore Cumhuriyeti vatandaşı olarak "biz" kimliğini oluşturma süreci, somutlaştırılmış Anti-komünizm sürecine ve devlete karşı gönüllü bağlılığın oluşturulmasına dayandırılmıştır.

İkincisi, Kore Cumhuriyeti siyasi toplumunun bir üyesi olarak devletle belirli bir ilişki düzeyine sahip olma konusunda eğitimin rolünün tam zamanında doğru bir şekilde değerlendirilmesidir. Bu durum, o dönemde yaşayan insanların eğitime, eğitimin uygulanma biçimine ve eğitimin içeriğine karşı büyük bir ilgi duymasından anlaşılabilir. Savaş sırasında eğitimin uygulanması, savaşın yıktığı toplum temellerinin Kore Cumhuriyeti toplumu altında "yeniden inşa edilmesi" olarak kabul edilmiş ve halk bağımsız olarak eğitim alarak Kore Cumhuriyeti'nin bilinçli üyelerine dönüşmüştür.

İşgal ve savaş kaynaklı acılardan çok çekmiş bir topluluk olarak evrensel özgürlük ve barış değerlerinin savunulması, aynı zamanda Kore Cumhuriyeti'nin özgür kamp içerisinde önemli bir yerinin olduğunu tüm dünyaya kabul ettirilmesi aktif vatandaşlığın temel amaçlarından olmuştur. Bu modern ulusu, güçlü aidiyet duygusu ve bu duyğunun pozitifliğini taşıyan vatandaş oluşturmuştur. Böylece Kore Savaşı, insanların Kore Cumhuriyeti ulusunun bir üyesi olarak kimliğinin "milliyetçi" boyutunu oluşturduğu önemli bir tarihi süreç olmuştur.[108]

Kore Savaşı aynı zamanda Kore Cumhuriyeti'nde bir ulus inşası süreci olarak yaratıcı bir dönem olmuştur. Kore Yarımadası'nın bölünmesinden sonra halkın milli birlik anlayışına dayalı "tek millet, tek ülke" umudu yok olmuştur. Sonuç olarak Güney Kore'nin savaş yoluyla ulusal oluşumu, mevcut ulusal birlik duygusu için yıkıcı olmuş, "anti-Komünizm" Kore halkının kimliği olarak temel bir içerik haline gelmiştir. [109]

[108] Ijiyeon, a.g.e, s. 74.

[109] Gangjeongin, Hanyudong, **İseungman Daetongnyeongui Gukgaginyeomil Hwaryonge Gwanhan Yeongu: Tbangongtgungmineul Mandeuneun Gungminuisik [Başkan Syngman**

3.1.5. Kore Savaşı'nın Güney Kore Ulusal Kültürü Üzerindeki Etkisi

Kore Savaşı'nın Kore kimliği üzerindeki etkisi çeşitli yönlerden açıklanabilir. Bununla birlikte makro düzeyde toplumun sakin ve yavaş hızla ilerleyen anlamsal estetiğin peşinden koşan bilim kültüründen hızlı kültüre geçişi, Kore Savaşı'nın Korelilerin kimliği üzerindeki etkisini bariz bir şekilde yansıtmıştır.Bu tempolu kültür, Korelilerin eğitim, ekonomi ve yeme alışkanlıkları gibi genel yaşamına hızlı bir giriş yapmıştır. Kore Savaşı'nın neden olduğu hızlı sosyal değişim Korelilerin tarafından kolayca sindirilmiştir. Nitekim yabancıların Kore'ye geldiklerinde şaşırdıkları en önemli özellik Korelilerin her şeyi hızlı ve pratik bir şekilde yapmasıdır. Kore'ye gelen insanlar, onların hayatı oldukça tempolu yaşadıklarını belirterek bu enerji karşısında hayret ettiklerini sık sık dile getirmektedir. Yurtdışında ikamet eden Koreliler ise yaşadıkları ülkelerde yaşamın kendi ülkelerine nazaran daha yavaş akmasında şikayet etmektedir. Birçok araştırmacılar, Güney Kore'nin küresel piyasadaki rekabet gücünün muhtemelen hızlı kültürü ile ilgili olduğu kanaatindedir. Peki, Koreliler hayatı neden bu kadar hızlı yaşıyor? Bunu daha ayrıntılı bir şekilde inceleyebilmek için Kore Savaşı'nın Korelilerin kimliğine ve özelliklerine kattığı değişiklikler gözden geçirilmelidir.

Güney Kore'ye gelen yabancıların ilk öğrendiği kelimlerden biri "çabuk" kelimesidir. Çoğu Koreli için iş, ders çalışma, yemek vb. mutlaka "hızlı" olmalıdır. Bu yüzden sokakta sık sık acelesi olan insanları görmek mümkündür. "Hızlı" kültür, Korelilerin eşsiz bir özelliği haline gelmiş ve günlük hayatlarına derinlemesine nüfuz etmiştir. Bu durumun yol açtığı bazı toplumsal sorunların yanında sebep olduğu birçok olumlu gelişmeler de vardır. Güney Kore'nin "hızlı" kültürünün oluşturduğu benzersiz lojistik hizmeti bunun en güzel örneklerindendir. Ayrıca dünyanın en yüksek seviyeli internet altyapısı da Güney Kore'nin "hızlı" kültürünün bir "meyvesidir". Güney Kore'nin internet ağı, dünya yazılım endüstrisinin merkezi olan Silikon Vadisi'ne sahip olan Amerika Birleşik Devletleri'nden daha hızlıdır. 4G diğer tüm ülkelerde yaygınlaşmaya başlarken Kore Cumhuriyeti dünyanın ilk 5G ağını kullanmaya başlamıştır. Kore, bilgi ve iletişim sıçraması nedeniyle dünyanın en iyi BT (Bilişim

Rhee'nin Ulusal Anma Günü'nün Kullanımına İlişkin Bir Araştırma: "Anti-Komünist" İnsanlar Yaratmak İçin Ulusal Bilinç], Sogang Üniversitesi, 2012, s. 207-210.

Teknolojisi) gücü olarak kabul edilmektedir. Bu muazzam hız, internet kültürünün bir BT güç merkezi olarak gelişmesine yol açmıştır. Pandemiden çok önce bile uzaktan görüntülü görüşmeler ve toplantılar Güney Kore'de olduça yaygın olmuştur. Bankalar, postaneler, mağazalar ve yemek dahil hemen hemen tüm alanlarda hızlı bir şekilde teslimat sağlanmaktadır. Böylece insanlar sırada durmak veya uzun süre beklemek zorunda kalmayarak zaman kazanmaktadır. "Çabuk" bugün Kore kültürünün olmazsa olmazıdır, fakat sadece bir asır önce, Kore aynı zamanda "Sabah Sakinliği Ülkesi" olarak da anılmaktaydı. Savaştan önce bile Koreliler çok sakin ve yavaş olmuştur. Jack London, *"Koreliler çok yavaş ve tembeldi, sadece atımı eğlemek zorunda olduğum için sohbet ederek 30 dakika geçiriyorum. Chosonlular (Koreliler) kendi başlarına yapabilecekleri basit şeyleri bile birkaç kişiyle birlikte yapıyor ve genellikle buna yarım gün sarfediyorlar. Bu yüzden burada öğrendiğim ilk şey "acele et" kelimesi oldu"*[110] diyerek bu sakin insanlardan şikayetlenmiştir.Peki, Güney Kore hayatı neden bu kadar hızlı hale gelmiştir? Korelilerin bu kadar aceleci kişiliğe sahip olmasının nedeni ne olmuştur?

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Kore'nin ekonomisi çok zor durumdaydı ve 1960 yılında Beş Yıllık Ekonomik Kalkınma Planı başlamadan önce bu ülkenin küresel ihracat pazarındaki payı % 0'a yakın olmuştur. Sadece 1964 yılında tam 100 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2011 yılına gelindiğinde ise ülkenin küresel ihracattaki payı % 3,1'i aşmış ve 500 milyar dolardan fazla olmuştur. 1960'lardan sonraki hızlı sanayileşme Güney Kore kültürünün temposunun yükselmesine doğrudan bir neden olarak gösterilebilir. Kore Savaşı'ndan sonra her şey yerle bir olmuş ve 1960'larda hareketlenen endüstri 1970-1980'lerde ağır ve kimya endüstrisine dönüşmüştür. Güney Kore'nin sanayi yapısı da birincil merkezden ikincil ve üçüncül merkezlere değişmiş, kısa sürede geri kalmış ülke tipinden gelişmiş ülke tipine yükselmiştir. Hükümet ve halk, bu muazzam büyümenin itici gücünün yeni kültür olduğunu düşünmüş ve bu "hızlı" kültürü Kore'nin güvencesi olarak bilinçaltına yerleştirmiştir. 1960'ların başında sanayileşme sürecinde, yoksulluğun üstesinden gelmek için Kore halkı gerçekten çalışmak zorunda kalmış ve sonuç olarak dünyada

[110] Mancuri, Hanguk Concen İhu Dallacin Hanquqin: Qyoyukyol, Deçundeçun, Balliballi [Kore Savaşından Sonra Korelilerdeki Değişimler: Eğitim Tutkusu, Kabaca, Hızlı Hızlı], (çevrimiçi), 30 Temmuz 2021 tarihinde https://m.blog.naver.com/alsn76/220246572081 adresinden alınmıştır.

yoksulluktan en hızlı şekilde kurtulan toplum olmuştur. Güney Kore'nin 1970'lerden bu yana ne kadar hızlı büyüdüğünü bir bakışta görebilmek mümkündür. Sadece 40 yıl içinde ülke ekonomisi ileriye doğru büyük bir sıçrama yaparak dünya ekonomisinin liderilerinden birine dönüşmüştür. Kore'nin 40 yıl gibi kısa bir sürede ulaşabildiği bu durum, onların yeni girişimleri, atılımları ve ekonomik kalkınma sağlama çabaları ile gerçekleşmiştir. 1960'lardan beri Kore, ekonomik kalkınma planının teşvikiyle "Han Nehri mucizesi" olarak adlandırılan yüksek derecede ekonomik büyüme elde etmiştir. Bir takım teknolojik gelişmeler sayesinde yeni bir pazar oluşturulmuş ve bu pazar Kore ekonomisinin büyümesine büyük katkı sağlamıştır. Kore Ekonomik Büyüme Motoru eserinin yazarı Prof. Insil Lee, Kore ekonomisinin büyüme gücünü beş yöne ayırarak açıklamıştır: emek, sermaye, teknoloji, liderlik ve kültür. Eğitimin gelişmesiyle birlikte ayrıca profesyonel uzmanların sayısı artmış ve ekonomik büyüme insan kapitalinin gücüyle daha da istikrarlı olmuştur. Tüm bunlara ek olarak "hızlı" kültür, ekonomik büyümenin yanı sıra yüksek endüstriyel, teknolojik gelişmelere de yol açmıştır. Koreliler hızla değişen bir topluma hızla uyum sağlamıştır. Onlar, Kore Cumhuriyeti'ni zengin bir ülkeye çevirmenin yolunun "çabuk"tan geçtiğini düşünmüştür ki, günümüzde de bu toplumsal inanç devam etmektedir.

"Hızlı" kültür, Kore Savaşı ve Park Chung-Hee rejimi tarafından teşvik edilen merkezi ekonomik kalkınma ile başlamıştır. Batı tarihine bakıldığında da hayatın hızının sanayileşme ile orantılı olarak arttığının tecrübe ile sabit olduğu kanaatine varılmıştır. 1960'lı yıllardan itibaren Kore ekonomisi hızla büyümüş ve gelişmiştir, bu nedenle "hızlı" kültür Korelilerin hayatına hızla yerleşmiştir.[111] Bu kültür, günümüzde dijital çağda daha da yükselişe geçmiştir. Bunun nedeni, rekabet gücünün kaynağının pratikliğe dayanması olmuştur. "Hızlı" kültür, 1960-1970'lerde Güney Kore ekonomisinin dikkat çekici büyümesinin arkasındaki itici güç olmuştur. Özellikle bu ülkenin çeşitli BT altyapılarının geliştirilmesi ve dünyanın en iyi internet güç merkezine dönüşmesi ile "hızlı" kültür, daha çok rekabetçi silah olarak kabul edilmeye başlamıştır. Günümüzde Kore ekonomisi büyük şirketlerin küçük şirketlere hakim

[111] Gimdonggeun, "PpallippallitMunhwawaSongeulssi [Hızlı Kültürü ve El Yazısı]", 17 Şubat 2020, (çevrimiçi), 30 Ağustos 2020 tarihinde http://www.domin.co.kr/news/articleView.html?idxno=1282812 adresinden alınmıştır

olduğu bir sistemden çok hızlı şirketlerin yavaş şirketleri alt ettiği bir sistem içinde gelişmektedir. Bir şirket içinde bile ayrı ayrı grupların hızı iyi bir rekabet gücü anlamına gelmektdir. Başka bir deyişle Güney Kore'de herkes hızın rekabetçi ruhu olduğu konusunda hemfikirdir.

Güney Kore'nin akıllı telefon pazarında bir barometre olduğu bilinen bir gerçektir. Koreli tüketiciler hızlı şeyleri sevmekte ve hatta onlardan zevk almaktadır. Korelilerin % 43'ü cep telefonlarının onların taleplerine cevap verebilmesi için yılda piyasaya 5 ila 6 türün sürülmesi gerektiğini belirtmektedir. Kore akıllı telefon pazarına liderlik eden Samsung Galaxy serisinde ilk ürün 27 Nisan 2009'da piyasaya sürülmüş, sadece 6 sene içinde seri 20 tür ürüne ulaşmış, hatta yolda beş yeni sürüm ortaya çıkmıştur. Rakip LG şirketi de Haziran 2010'daki ilk sürümünden bu yana benzer rakamlar kaydeden 20'den fazla Optimus serisi yayınlamıştır. Bu nedenle Kore'nin hızlı pazar değişikliklerine uyum sağlayamayan HTC ve Nokia gibi yabancı akıllı telefon üreticileri bu ülkeden ayrılmak zorunda kalmıştır. İPhone serisi Güney Kore'de piyasaya sürülen tek yurtdışı kökenli akıllı telefon olmuştur.

Günümüzde birçok uzman, Kore'deki "hızlı" kültürün elde edilen ekonomik büyümenin temeli haline geldiğini kabul etmiştir. "Üçüncü Dalga" ile ünlü olan ekonomist AlvinToffler, kültürü ekonomik büyümenin sırrı olarak nitelendirmiştir. Batı'da sanayileşmenin 100 ila 230 yıl içinde elde ettiği ihtişama Kore'nin 30 yılda ulaşmasının nedeni, bu ülkenin tüm değişimlere hızlı bir yanıt vermesi olmuştur. Şair GoEun-Eun'un konuyla ilgili söylemleri bu açıdan oldukça ilgi çekicidir: *"Savaşın içinden geçerken birden bire insanların bakış açısı değişti. Tanımadığımız biriyle karşılaştığımızda selamlaşma kültürü savaş sırasında ortadan kayboldu. Yavaş konuşma, yumuşak konuşma kayboldu. Konuşma hızlandı ve keskinleşti*". Yazar KwonJeong-Saeng ise "*Üç aylık tahliyeden sonra geri döndüğümde, köyün şekli pek değişmemişti ama insanların hepsi değişmişti"* diyerek savaşın toplum üzerindeki etkisine dikkat çekmiştir.

3.2. Güney Kore Ulusunun İnşa Süreci

Yukarıda da belirtildiği üzere Kore savunmasız bir ülke olarak kurulmuştur. Kore Cumhuriyeti'nin oluşumu, başlangıç çizgisinden itibaren güvenlik, malzeme ve

insan gücü dahil olmak üzere birçok alanda kaynak yokluğu dönemine denk gelmiştir. Dolayısıyla Güney Kore'de bir ulus inşa etme süreci aynı zamanda milliyetçiliğin ideolojik kaynaklarını seferber edilmesi anlamına gelmiştir. Bununla birlikte yeni Cumhuriyet kısa süre sonra umutsuz bir güvenlik kriziyle karşı karşıya kalmıştır. Ayrıca ideolojik kaynaklara aşırı bağımlılık da yan etkilerini göstermeye başlamıştır. Milliyetçi davaları ve siyasi meşruiyeti yüksek, ancak devlet bürokratları olarak yetkileri düşük olan insanlar, ulusal inşa sürecinin ilk aşamalarında çalışmalara celbedilmiş bu da devletin işleyişinde aksamalara ve verimsizliklere neden olmuştur. Uzmanların yetişmesi ve yerlerini alması olduça uzun zaman almıştır. O zamandan beri Anti-komünizm ve anti-Japonya ideolojisi, bir sarkaç gibi ileri geri giden bir suçlama aracı olarak kullanılmıştır. Tüm bunlara rağmen Kore Cumhuriyeti çökmeyerek hayatta kalmayı başarmış ve hatırı sayılır bir refah düzeyine ulaşmıştır.

3.2.1. Güney Kore'de Ulusal kimlik İnşası

Genel olarak modern Kore ekonomisi 1945 yılında, Japonya'nın 1910'dan beri 36 yıl süren işgalinin sona ermesiyle bağımsız olmuştur. Kurtuluş, tüm Kore'nin bağımsızlığı ve egemenliği bağlamında pozitif bir olay olmuştur. Fakat Korelilerin umutları yıkılmış, kurtuluştan hemen sonra Kore, Güney ve Kuzey'e bölünmüştü. Kore'yi bölen ABD ve SSCB'nin aynı zamanda bir işgal gerçekleştirdiği bariz gerçeklik olmuştur. Başlangıçta Sovyetler Birliği, Kore Yarımadası'nın kuzey kısmından ortasına kadar yayılmıştır. Tüm Kore Yarımadası'nın Komünist olacağından korkan ABD, onu 38. Paralel boyu bölmüş ve bu paralelin güneyindeki bölge ABD askeri hükümetinin, kuzeyindeki bölge ise Sovyet askeri yönetiminin kontrolü altına geçmiştir. Daha sonra Sovyetler Birliği'nin komutasındaki Kuzey Kore, Şubat 1946'da Kuzey Kore Geçici Halk Komitesi'nin kurulmasıyla tek bir hükümet oluşturmaya başlamıştır.[112] Mevcut tüm işletme ve mülklere ücretsiz olarak el koyulmuş ve kamulaştırılmıştır. Böylece Kuzey Kore, Japon yönetimi ile getirilen Kapitalist ekonomik sistemi reddetmiş ve sosyalist bir ekonomik sistem kurmuştur.[113] Güney Kore'de ise 15 Ağustos 1948'de Kore Cumhuriyeti resmi olarak kurulana kadar

[112] TongilbuTongilgyoyugwon, **Bukhanİhae [Kuzey Kore'yi Anlamak],** 2010, s. 27.
[113] TongilbuTongilgyoyugwon, a.g.e, s. 28.

ABD Askeri Kükümeti tarafından kontrol edilmiştir. Güney Kore'yi Kapitalist bir ekonomik sistem olarak sürdürme amacına uygun olarak ABD Askeri Hükümeti, Japon sömürgecilerinden kalan varlıkları orta düzeyli Kapitalistler aracılığıyla yönetmiş ve durumu kademeli olarak Kapitalist piyasa ekonomisi sistemine uygun bir şekile getirmiştir. Kurtuluştan hemen sonra ABD Askeri Hükümeti'nin kontrolü altına geçen Güney Kore, hammadde sıkıntısı ve bölünmenin ardından ekonomik olarak neredeyse çökmenin eşiğine gelmiştir. Kurtuluş zamanında, kiracı çiftçilik sistemi nedeniyle Güney Kore tarımındaki üretkenlik en düşük seviyedeydi ve kırsal alanlar aşırı derecede fakirdi. Bununla birlikte, geçmişte Japonların sahip olduğu çeşitli üretim tesisleri de dahil olmak üzere mülkün Güney Kore'de özel sektöre devri, kurtuluşun hemen ardından bekleyen en büyük sorunlardan biriydi. [114] Siyasi ve sosyal istikrarsızlık, sömürge dönemi seviyesini geçerek Güney Kore'yi oldukça zorlamıştır. Sömürge döneminde Kore, Japonların kıtayı işgali için lojistik bir üs olarak inşa edilmiş, bu nedenle emperyalizm altındaki diğer sömürgelere kıyasla oldukça sanayileşmiştir. Özellikle doğal kaynaklar açısından zengin olan Kuzey Kore'de elektrik ve kimya gibi ağır sanayiler, Güney Kore'de ise gıda ve tekstil gibi hafif sanayiler ise ağırlıklı olarak gelişmiştir. Japon sömürge yönetimi altında Koreli çalışanlar teknik iş yapmak veya yönetim sorumluluğunu üstlenmek için eğitilmemiş, sermaye yönetimi ve teknolojiden sorumlu olan Japonlar ise kurtuluştan sonra kendi ülkerine çekilmiştir. Bu nedenle de kurtuluştan sonra Kore'deki sanayi tesisleri düzgün çalışmamıştır. Japon somurgesinden kurtulduktan sonra ulkenin ikiye bolunmesi ekonominin de ikiye bolunmesine neden olmuştur. Bu bölünmenin Güney Kores ekonomisine etkisi daha büyük olmuştur. Kore ekonomisinin büyüklüğü yarı yarıya küçülmüş, Güney Kore Mançurya'daki ithalat ve ihracat pazarını kaybetmiştir. Güney ve Kuzey Kore, Japon sömürge yönetiminin "Kuzey'de sanayi ve Güney'de tarım" ile sağladığı ekonomik dengeden mahrum olmuştur. Güney kore'de Japon sömürge döneminde kurulan 8 tane modern metal fabrika vardı.[115] Ancak bu tesisler kurtuluştan sonra ya ihmal edildiler ya da hareketsiz kaldılar. Böylece Güney Kore'de elektrik gibi

[114] Yangmunsu, **Bundan İhu Nambukan Gyeongjeui Gwejeok [Bölünmeden Sonra Kuzey ve Güney Kore Ekonomisinin Yörüngesi],**Hyeondaesagwangjang, 2015, s. 44.
[115] Heosuyeol, **1945nyeon HaebanggwaDaehanminguguiGyeongjebaljeon [1945'te Kurtuluş ve Kore Cumhuriyeti'nin Ekonomik Gelişimi],** (yayınlanmış yüksek lisans tezi), ChungnamNationalUniversity, Kore Bağımsızlık Hareketi Tarih Araştırması, 2012, s. 493.

temel endüstri tesisleri yetersizken tekstil endüstrisi gibi hafif endüstri fabrikalarının sayısı fazla olmuştur. Bu durum doğal olarak ekonominin normal işleyişini zorlaştırmıştır. Aynı zamanda çeşitli alanlarda Güney Kore'ye güvenen Kuzey Kore de zorlu bir döneme girmiştir. 1946'da maden üretimi 1939'daki üretimin sadece % 15'i, 1949'da ise 1939'daki üretiminin sadece % 40,5'ine eşit olmuştur. Madencilik ve imalatın 1950 yılına kadar 1930'ların sonlarındaki düzeyine geri dönmesi mümkün olmamıştır fakat Kore Savaşı'nın başlamasıyla ekonomik durum daha da kötüleşmiştir.[116] Haziran 1950'de başlayan Kore Savaşı, aralarında ABD ve Çin'in de bulunduğu Müttefik Kuvvetlerin müdahalesiyle uluslararası bir savaşa dönüşmüştür.

Kurtuluştan sonra Kore toplumunda, siyasi sistem kadar hangi ekonomik politikanın ugulanacağı da ciddi şekilde tartışılmaya açık bir konu olmuştur. O zamanlar Kore toplumunda devasa Japon şirketleri ve Japonlara ait arazilerin yanı sıra Koreli toprak sahiplerine ait araziler mevcut olmuştur. Kuzey Kore, yalnızca Japon işletmelerini ve arazilerini değil, aynı zamanda Güney Korelilerin sahip olduğu arazileri de kamulaştırmaya başlamıştır. Bu sırada Komünistlerin "köylüye toprak, işçilere fabrika" diye bağırmaları da tam bir yanılsama olmuştur. Aslına bakılırsa gerçekte her şey devlete ait olmuş ve devlet Komünist Parti'nin kontrolüne geçmiştir. Yani sonuç olarak Kuzey Kore'de her şey Komünist partiye ait olmuştur. Peki, Güney Kore toplumu buna nasıl tepki vemiştir? İlk olarak, çiftçi oldukları için o zamanlar nüfusun çoğunluğu ile doğrudan ilgili olan toprak meselesine dikkat çekilmelidir. Kurtuluştan hemen sonra kamuoyunda, Japon topraklarının çiftçilere ücretsiz dağıtılması ve büyük toprak sahiplerinin sahip olduğu Kore topraklarına ise el konulması veya bir ücret karşılığında dağıtılması gerektiği hakim olmuştur. 1948 Anayasası, bu kamuoyunu yansıtacak şekilde hazırlanmıştır. Böylece, o zaman köylülerin % 60'ından fazlası toprağa sahip olmuştur. Onlar, 1948'de hükümetin kurulmasından sonra yeni Kore Cumhuriyeti'nin vatandaşları ve aynı zamanda

[116] http://contents.kocw.or.kr , "Hangukgeunhyeondaesa 12jucha Gyoan- 6.25hangukjeonjaeng [Kore Modern Tarihi 12. Hafta Öğretim Planı - 6.25 Kore Savaşı]", (çevrimiçi), 4 Haziran 2020 tarihinde http://contents.kocw.or.kr/KOCW/document/2015/chosun/parkjincheol/12.pdf adresinden alınmıştır.

toprakların gururlu sahipleri olmuştur. Koreli köylüler mülkiyet haklarını korumak için Kore Cumhuriyeti'ni seçmiştir.

Kore Savaşı, mali açıdan da dengesizliğe neden olan önemli ekonomik süreçlerin başlangıcı olmuştur. Savaşı finanse etmek için mali harcamaların genişletilmesi mali açıkla sonuçlanmış ve hükümetin mali kaynak eksikliğini ihraç yoluyla çözmeye çalışmasıyla enflasyon oldukça hızlanmıştır. Seul'ün toptan eşya fiyat endeksinin Aralık 1949'dan itibaren bir yıl içinde iki katına çıktı.[117] Kore Savaşı sırasında çok hızlı bir şekilde Haziran 1950'de 120'ye, Aralık 1950'de 287'ye, Aralık 1951'de 896'ya ve Aralık 1952'de 1.813'e yükselmiştir. Bu enflasyon savaşın sonuna kadar devam etmiştir. Kurtuluştan hemen sonra Kore'yi kontrol etmekten sorumlu olan ABD Askeri Hükümeti ve üç yıl sonra 15 Ağustos 1948'de kurulan Syngman Rhee hükümetinin, bölünme ve savaştan kaynaklanan acil sorunlarla başa çıkması gerekmiştir. Kore Savaşı'nın sonuna kadar ülke ekonomisi çalıştırılamamış, tutarlı bir politika oluşturmak ve uygulamak zor olmuştur. Bununla birlikte siyasi olarak Kore Savaşı, kurtuluş ve bölünme sonrasında radikal muhafazakarlar, solcular ve sağcılar olarak ayrılan, siyasi kaosu şiddetle çözen ve gücü güçlendirmek için sağ ve anti-Komünizm merkezli Güney Kore devlet kurumlarını yeniden örgütleyen siyasi bir kaosa dönüşmüştür. Savaş, yalnızca askeri ve polis gücünü büyük ölçüde güçlendirme fırsatı sağlamakla kalmamış, aynı zamanda zorunlu askerlik sisteminin idari reformu ve vergi toplama sistemi ve vergi yükünün artırılması gibi ulusal idari sistemin güçlendirilmesi için bir fırsat olarak hizmet etmiştir.[118]

3.2.1.1. Kore Savaşı'ndan sonra Güney Kore Toplumu

Kore Savaşı'nın getirdiği siyasi değişiklikler nispeten olağanüstü ve bazı yönlerden ise yüzeysel olmuştur. Siyasi durum değişmeye mahkumdur ki, Kore Savaşı'nın oluşturduğu benzersiz siyasi manzara da yavaş yavaş değişmektedir. Bu

[117] Ansang**, Hangukjeonjaeng Balbarwonine Gwanhan Yeongu - Migukgwa Soryeon, GeurigoBukanuiOin(misperception)gwaOpan(miscalculation)uiSanghojagyongeul Jungsimeuro [Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve Kuzey Kore Arasındaki Yanlış Algılama ve Yanlış Hesaplama Etkileşimine Odaklanan Kore Savaşı'nın Patlak Vermesinin Nedenleri Üzerine Bir Çalışma]**, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Siyaset Bilimi Bölümü, Haziran, 2006, s. 96.
[118] Munsangseok, a.g.e, s. 78.

bağlamda, sosyal ve bilinçli yapısal etkiler nispeten kalıcıdır ve durumu önemli bir süre boyunca tanımlayarak savaş sonrası Kore devletinin şeklini oluşturmuştur. Kore Savaşı'nın en önemli toplumsal etkisi hızlı toplumsal değişimdir olmuştur.[119] Savaş sırasında hem şehirlerde hem de kırsal alanlarda aşırı yıkımlar meydana gelmiş ancak bu yıkımın ötesinde daha büyük önemi olan sosyal ilişkiler yeniden inşa edilmiştir. Savaşın sivil kurbanları Güney Kore'de yaklaşık 1 milyon, Kuzey Kore'de ise 2,7 milyon olmuştur. Sorun, bu tür insani hasara neden olan aşırı panik halinde yavaş yavaş yok edilen mevcut insan ilişkileri ile yakından ilişkili olmuştur. Özellikle kırsal alanlarda toprak reformu, toprak sahiplerinin maddi tabanına önceden büyük zarar vermiş ve savaşın başlamasından sonra halkın ve hizmetçilerin bölünmesi gibi özel toplumsal ilişkiler, ideolojik mücadelede kesintiye uğramıştır. Bu şekilde Kore Savaşı'nın güçlendirdiği şey sadece siyasi ve ideolojik topluluk olurken, toplumsal ve kültürel topluluk duygusu oldukça zayıflamıştır.[120]

Yukarıda açıklandığı gibi modern tarihte savaş, tüm yerel kaynakları harekete geçirerek bir ulus yaratma mekanizması olarak büyük öneme sahip olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nin doğrudan lojistik desteğinin bir sonucu olarak Güney Kore nispeten düşük yakıt maliyetleri ile savaşa devam edebilmiştir. Harcama artışını karşılayacak ulusal yük daha da büyümüş ve savaş sırasında geçici arazi edinim vergisi oranı 1950'de %38,1, 1951'de %31,2, 1952'de %30,4 ve 1953'te %26,0'a ulaştı.[121] Savaş sırasında sanayi tesisleri neredeyse yok edildiğinden halktan alınan vergi gelirleri kırsal alanlarda yoğunlaşmış ve aynı hasadın % 15-28'ni alan geçici arazi edinim vergisinin, yıllık ortalama verginin % 30'u kadar geri ödenilmesine karar verilmiştir.[122] Ödeme için çiftçiye 5 yıl süre verilmesi sefaletin önüne geçememiştir.

---

[119] Gangmungu, "Hangukgunbuui Changseol?byeoncheongwajeong: Haebangihu HangukJeonjaenggikkaji, Hanguk Jeonjaenggwa Nambukan Sahoui Gujojeong Byeonhwa [Kore Ordusunun Kuruluşu ve Geçişi: Kurtuluştan Kore Savaşına, Kore Savaşına ve Kuzey ve Güney Kore'nin Kişiliğindeki Yapısal Değişikliklere]", Seul, **Kyungnam Üniversitesi Uzak Doğu Çalışmaları Enstitüsü**, 1991, s. 126-130.

[120] Jeonsangin, **Gogae Sugin Sujeongjuui**, Jeontonggwa Hyeondae, 2001, s.179-180.

[121] Hanguksaneobeunhaeng Josabu, **Hanguksaneopgyeongje 10nyeonsa [10 Yıllık Kore Endüstriyel Ekonomi Tarih]**, 1955, s. 403.

[122] Seojuseok, **"6.25ga Hanguksahoee Michin Yeonghyang [6.25 Savaşının Kore Toplumu Üzerindeki Etkisi]",** Kore Savunma Geliştirme Enstitüsü, ,C. 75, 2000.

Sosyal ilişkilerin yeniden düzenlenmesi ve insanlar üzerindeki yükün artması, Kore'de benzersiz bir sosyal fenemon olarak ortaya çıkmıştır. Birincisi, eğitim arzusundaki keskin artış olarak görülmüştür. Geçmişte yurt dışında eğitim almanın etkisiyle toplumda "okuyanlar" için ayrıcalıklı bir muamele ortamı vardı, ancak savaştan sonra statü ve düzen gibi tüm sosyal ilişkiler anlamını belirli düzeyde kaybetmiştir. Bu eğitim coşkusu Korelilerin genel düzeyini yükseltmiş ve günümüzde profesyonel insan kaynaklarının temeli olmuştur. Fakat aşırı bireyselliğin de tam tersi bir etki yarattığı doğrudur. İkincisi, kırsal alanlardan uzaklaşma ve bunun sonucunda ortaya çıkan hızlı kentleşme de bazı sorunlara yol açmıştır. Kore'nin kentleşme oranı 1949'da %17,3'ten 1950'de %18,4'e, 1955'te %24,5'e ve 1960'ta %28,0'e yükseldi. [123] Zaten savaş sırasında yaklaşık 600.000 Kuzey Koreli cephedeki değişiklikler nedeniyle Güney Kore'den kaçmıştır. Yurtdışına çıkmak isteyen 300.000 Güney Koreli gönüllü ise savaş esirleri veya adam kaçırma yoluyla sınırı geçmiştir. 1949'da toplam nüfusun % 72'si olan çiftlik hane halkı, 1955'te % 62'ye, 1960'ta ise % 58'e kadar önemli ölçüde azalmıştır.[124] Bu, % 80'e yaklaşan son kentleşme oranında görüldüğü gibi şok edici bir başlangıç olmuştur. 1950'lerde eğitim ateşi ve kentleşme yavaş yavaş siyasi manzarayı değiştirmiştir. Özellikle çok sayıda yüksek eğitimli kentlinin ve kent yoksullarının ortaya çıkması, kritik siyasi güçlerin yayılmasının temellerini atmıştır. 1950'lerin ortalarından itibaren seçimlerdeki olumsuzluk olgusu bir ifadeden öteye geçmemiş ve bir süredir sürüklenen muhalefet partisinin savaş sırasında desteğini kaybetmiştir.

Kore savaşı, Kore halkının talep ve ihtiyaçlarında büyük bir değişim yaratmıştır. Bugüne kadar reddedilen ulusal bencillik, ölüm kalım krizi karşısında kendi meşruiyetini sağlamıştır. Başka bir deyişle yaşam biçiminde hakaretler ve

[123] http://m.monthly.chosun.com, "6tp25jeonjaengi HangukJeongchiwaSahoeeMichinYeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]", Haziran 2010, (çevrimiçi),30 Aralık 2020 tarihinde http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=%EA%B7%B8%20%EA%B2%B0%EA%B3%BC%2C%20%ED%95%9C%EA%B5%AD%EC%9D%98%20%EB%8F%84%EC%8B%9C%ED%99%94%EC%9C%A8,%EB%85%84%EC%97%90%EB%8A%94%2028.0%25%EB%A1%9C%20%EB%86%92%EC%95%84%EC%A1%8C%EB%8B%A4 adresinden alınmıştır.

[124] Seojuseok, **"6.25ga Hanguksahoee Michin Yeonghyang [6.25 Savaşının Kore Toplumu Üzerindeki Etkisi]",** Kore Savunma Geliştirme Enstitüsü, C. 75, 2000.

hileler bile haklılık kazanmaya başlamıştır. Çıkarcılık koşullara uyarlanmış bir politika kılığına girmiştir. Savaş, "bencillik", "rüşvet", "hile" ve "çıkarcılık" gibi olumsuz kavramları hayatta kalmak için son çare olarak yaygınlaştırmıştır. Artık insanlar nezaketin sadece gereksiz olmadığını, aynı zamanda hayata engel olduğunu düşünmeye başlamıştır.[125] Ayrıca Kore Savaşı, insanların ulusal birleşme nedeninin boşuna olduğunu anlamalarını sağlamıştır. Savaş sırasında mevcut ulusal duygu tamamen küle dönmüştür. Kendi atölyelerinde çalışan veya çiftçilik yapan gençler aniden asker olmuş ve kendi milletinden olan kişileri silahla öldürme emri almıştır. Genç gruplar tarafından sokaklardan veya mülteci kamplarından zorla askere alındılar. Bu dönemde zorunlu askerlik standartları, açık standartlar olmaksızın uygulanıyordu; öyle ki, eğer bir tüfek omuza asılırsa ve tüfek yere değmezse askere alınırdı.[126] İnsanlar neden bu kadar çaresizce savaşmak zorunda olduklarını bilmeyerek, kendi insanlarını öldürmüş ve onlardan nefret etmiştir. Savaşın toplum içinde yarattığı kızgınlık ve nefret, birleşme arzusunu ortadan kaldırmış, neredeyse bir günde ulusal birleşme davası, anti-Komünizm ve Komünizmi yok etmek için politik slogana dönüşmüştür. Her iki Kore Soğuk Savaş'ta sadece kendilerinin hayatta kalacağına inanarak birbirlerini suçlamaya ve birbirlerinden nefret etmeye başlamıştır. Savaş bittiğinde ise insanlar aç kalmış ve bir şekilde hayatta kalmak için mücadele etmiştir. Böylece o dönemde soygunculuk yaygın hale gelmiştir. İnsanlar bir anda şimdiye kadar onları bağlayan tüm norm zincirlerinden serbest bırakılmıştır. Bu da onların başarı ve para uğruna kendini bile satabilir, kaçakçılık yapabilir veya birine vurabilir duruma gelmesine neden olmuştur. İnsanlar yavaş yavaş bencil bir biçimde arzularını özgürleştirmeye başlamıştır. Fakat özgürleştirilmiş ihtiyaçları sağlıklı bir şekilde karşılayacak hiçbir sosyal temel olmamıştır. Ekonomi bu dönemde de modern çağ öncesi tarım ekonomisine odaklanmış ve sosyal üretkenlik son derece düşük düzeyde kalmıştır. Bu nedenle insanlar ekonomik olarak kendilerini gerçekleştirmenin bir

[125] Wolganjoseon, "6tp25jeonjaengi HangukJeongchiwaSahoeeMichinYeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]", Haziran 2010, (çevrimiçi), 30 Ağustos 2021 tarihinde http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=6%C2%B725%EC%A0%84%EC%9F%81%EC%9D%B4%20%EB%8C%80%ED%95%9C%EB%AF%BC%EA%B5%AD,%EB%93%B1%EC%9D%84%20%EB%93%A4%20%EC%88%98%20%EC%9E%88%EB%8B%A4 adresinden alınmıştır.

[126] Kukpanggunsayŏn'guso, **Han'gukchŏnjaengjiwŏnsa[Kore Savaşı Destek Tarihi],** 1997, s. 153-155.

yolunu bulamamıştır. Çalışmak isteseler bile çalışacak yer olmamıştır. Savaş biterken işsizlerin sayısındaki artış, işyerleri sayısında büyük bir değişiklik olmadığı için yaşamı daha da zorlaştırmıştır.

Sömürge döneminde birçok insan geleneksel kültüre bağlı kalmaya çalışmış ve onu vatanseverlik yolu olarak görmüştür. Ancak bölünme ve Kore Savaşı'nı yaşadıktan sonra birçok kişi Korelilerin trajedisinin geleneksel kültürle ilgili olduğunu ve Korelileri kaosa ve sefalete sürükleyen şeyin geleneksel kültür olduğunu sanmıştır.[127] Savaştan sonra, insanlar endüstri ve teknoloji yoluyla ekonomik başarıya çok daha ilgi göstermiştir. Fakat onları barındıracak iş yerleri olmadığından iş bulamayanlar siyasi arenada haklarını aramaya başlamıştır. Bu dönemde siyasi sahne zaten yerleşik politikacılarla dolu olmuş ve gözleri uzun vadeli yönetime kör olan Liberal Parti iktidara can atmıştır. Sokaklarda dolaşan iyi eğitimli üniversite mezunları da işsizler ordusunun temel gruplarından olmuştur. Böylece toplam işgücünün yaklaşık % 40'ı işsizlikle mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bunların arasında sadece birkaç ticari ve sanayi şirketi, zayıf temellerde bile aktif olarak kapitalist çıkarlar gözetmeyi başarmıştır. 1950'lerin ortalarında ekonomik iyileşme başladığında sermaye birikimine odaklanılmıştır.Kapitalistler yüksek enflasyon oranlarından ve kur farklarından yararlanarak kolaylıkla sermaye biriktirebilmiştir. Hükümetin politika desteğinden, yani Japon sömürge yönetiminin geride bıraktığı malların tahsis edilmesinden ve ABD tarafından sağlanan yardımdan elde ettikleri para ile döner sermaya çarkını hareket ettiren işverenler, günün sonunda ürünlerini satabildiği durumda kazanç elde etmeye başlamıştır. Böylece pamuk, şeker gibi tüketim malları endüstrilerine dayanan ilkel sanayileşme, Taechang, Samyang ve Hwashin, Samho, DaehanCheonwooRock, Samsung ve diğer şirketlerin büyümesine neden olmuştur.

1950'lerin ortalarından bu yana halkın bilincinde de birçok değişim gerçekleşmiştir. Fakat politika ve ekonominin genel durumu için bu değişim pek söz konusu olmamıştır. SyngmanRhee, Kore Cumhuriyeti'nin ilk anayasal revizyonunu 1952'de halka ilan etmiş ve 1954 yılında Ulusal Meclis tarafından

[127] Kore Savaşı'ndan sonra entelektüeller tarafından Kore kültürüne yönelik kasıtlı bir tutum mevcut olmuştur. Onlar, geleneklerin zulmünden ve esaretinden kurtulmanın gerekli olduğunu düşünmüştür.

Anayasa değişikliği kabul edilmiştir. [128] Bu değişiklik yoluyla ulusal servetin konumunun korunmasına devam edilmiştir. İktidar ve muhalefet partileri ise siyasi savaşlarını sürdürmüş, yönetimde bürokratların rolü arttırılmıştır. Bu bağlamda ekonomi tarımsal üretime bağımlı olduğundan milli gelir 80 doların üzerine çıkamamıştır. 1950 yıllarında başlayan toprak reformu, önemli ölçüde siyasetin veya ekonominin genel yapısını etkilemekte yeterli olamamıştır.

3.2.1.2. Kore Savaşı'nın Toplumsal Alan Üzerindeki Etkisi

Savaş, çok sayıda nüfusu harekete geçirerek ülkede demografik ve ekolojik değişikliklere neden olmuş, bunun sonucunda insanların sosyo-kültürel psikolojik durumunda da bazı farklılıklar meydana gelmiştir. Kore Savaşı, iki Kore'nin sosyal sektörleri üzerinde de büyük bir etkiye sahip olmuş ve heterojen bir sosyal sistem oluşturarak bölünmenin sağlanmasına katkıda bulunmuştur. Kuzey Kore'de olduğu gibi, Güney Kore de savaştan çok fazla insani zarar görmüştür. Savaş sırasında büyük çaplı nüfus göçü gerçekleşmiş ve dahası nüfusun şehirlerde yoğunlaşması yeni demografik sorunlara yol açmıştır. Toplumsal hareketliliğin artması, ideolojik muhafazakar eğilimlerin güçlenmesine de belirli etkiler göstermiştir. Güney Kore'de savaş sonrası bir nüfus patlaması meydana gelmiş ve bu da nüfusun hızlı bir şekilde artmasına neden olmuştur. Bu savaş, Kore halkının yaşadığı en büyük nüfus hareketine yol açmış ve mevcut sosyal düzenin hızlı değişimi için bir katalizör görevi üstlenmiştir. Ayrıca, savaş sırasındaki geniş çaplı nüfus hareketi sırasında, çok sayıda mülteci ve sığınmacı şehre yerleşerek nüfusun kentsel yoğunlaşmasını hızlandırmıştır. Öte yandan savaştan sonra çok sayıda Kuzey Koreli Güney Kore'ye sığınarak Güney Kore toplumuna entegre edilmiştir. Çoğu kişinin muhafazakar olma eğiliminde olması, savaştan sonra Kore nüfusunun muhafazakar karakterinin güçlenmesine neden olmuştur. [129] Özellikle Kore Savaşı sırasında Kuzey Korelilerin rejimden memnuniyetsizliğini ve ülkeyi terk etmelerinin ana nedeni bu olmuştur. Savaş

[128] Hangukjeonjaeng 70junyeon Haksuldaehoe, **Jeonjaenggwa Dongasia Minjujuui: Han, Jung, İrui Geunhyeondae Jeonjaenggwa Minjujuui Baljeon Bigyo**, Busan, Ağustos, 2020, s. 106.

[129] Baekjongcheon, Yunjeongwon, **6tp25jeonjaenge Daehan Yeongu: Gyeolgwawa Yeonghyangeul Jungsimeuro [Kore Savaşı Üzerine -Sonuç ve Etki Odaklı- Bir Araştırma],** s. 161.

sırasında Güney Kore'ye iltica edenlerin sayısı verilere göre farklılık göstermektedir. 1955 nüfus sayımı sonucuna göre göç edenlerin sayısının 450.000 civarında olduğu tahmin edilmiştir.[130] Ama farklı kaynaklarda bu sayının 700.000 veya 1 milyona kadar yüksek olduğundan bahsedilmektedir.[131]

Kore Savaşı Kuzey Kore'de kapalı ve katı bir toplumsal yapı oluşmasında etkili olduğu halde aksine Güney Kore'de daha özerk bir toplumsal yapının kurulmasına neden olmuştur.[132] Kuzey Kore'nin, Güney Kore'de vaatandaşların çeşitli sosyal ihtiyaçları gönüllü olarak karşılanmaya çalışılmış ve bireylerin sosyal gruplara katılımları onların kendi seçimi ile gerçekleşmiştir. Ancak partinin amacı nüfusu kontrol etmek olduğundan Kuzey Kore'de partinin desteklediği tüm sosyal gruplara katılım zorunlu olmuştur. Kore Savaşı, Güney Kore sosyal yapısının esnekliğini artırmada da etkili olmuştur. Kore Savaşı, çoğu insanın ekonomik statüsünde bir düşüş yaşamasına neden olmuş ve mevcut hiyerarşik yapıyı esnek bir şekilde değiştirmiştir. Bu durum sınıflar arasında statü değişikliği için iyi bir fırsat haline gelmiştir. Aslında Kore Savaşı, sınıflar arasındaki mevcut uçurumun küçülmesi ile bir uyumsuzluk duygusunun ana nedeni olmuştur. Bu nedenle, savaş sonrası restorasyon sürecinde insanların çoğu eşitleme bilinci altında rekabetçi bir şekilde statülerini yükseltmeye çalışmıştır. Böylece bugünlerde Kore toplumunda yaygın olan bir tür "düzeycilik" ya da "popülerleşmiş elitizm"in kökleri, Kore Savaşı'na kadar uzanmaktadır. Savaş nedeniyle maddi mal kaybının ortasında mevcut sınıf eşitsizliği azaltılmış, yukarı doğru hareket yoluyla fırsat eşitlenmesi ve popülerleştirilmiş elitizme yol açmıştır.[133]

Ayrıca Kore Savaşı, Kore toplumunda bireyci sosyal psikolojinin yerleşmesinde etkili olmuştur. Savaştan sonra totaliter bir Komünist sistemi

---

[130] Yuuiyeong, İhaeyeong, Gontaehwan, **İnguidonggwa Dosihwa, Hanguksahoe: İnguwa Baljeon [Nüfus Hareketi ve Kentleşme, Kore Topluluğu: Nüfus ve Kalkınma],** Seul Ulusal Üniversite Yayınları, 1978, s. 90.

[131] Baekjongcheon, Yunjeongwon, a.g.e, s. 161.

[132] http://contents.kocw.or.kr, "Hangukgeunhyeondaesa 12jucha Gyoan- 6.25hangukjeonjaeng [Kore Modern Tarihi 12. Hafta Öğretim Planı - 6.25 Kore Savaşı]", (çevrimiçi), 4 Haziran 2020 tarihinde http://contents.kocw.or.kr/KOCW/document/2015/chosun/parkjincheol/12.pdf adresinden alınmıştır.

[133] Gimgyeongdong, **Oneurui Sijeomeseo Bon 6tp25ui Sahoejeong Heunjeok, Hangukyeondaesareul EotteokeBulgeosinga [25 Haziran'ın Toplumsal İzleri Bugünden Bakıldığında Kore Modern Tarihini Nasıl Patlattı?]**, Dongailbosa, 1989, s. 449.

sürdürmek ve sosyalist kontrollü bir ekonomi politikası uygulamak için Kuzey Kore'nin kolektivizm ilkesi altında tek tip ve kapalı bir sosyal psikoloji kurmaya çalıştığı görülmüştür. Güney Kore'de liberal demokrasiyi ve açık ekonomi sistemini sürdürmek, bireysel özgürlük ve hakları garanti ederken bireylerin yaratıcılığına ve başarılarına değer veren bireyci sosyal psikoloji kurulmuştur. Öte yandan savaş sırasında birçok bölünmüş aile meydana gelmiş ve eski geniş aile sisteminin statüsü değişmiştir. Çekirdek aile olgusu savaş sırasında tetiklenmiş ve savaş sonrası sanayileşme sürecinde derinleşmiştir. Aile yapısındaki bu değişim bireyci sosyal psikolojinin yerleşmesinde olumlu işlevi olan bir etken olmuştur. Bu şekilde savaş sonrası Kore toplumu bir bütün olarak çoğulcu hiyerarşik bir yapı oluşturmuş ve özerk bir toplumsal yapının kurulmasına yol açmıştır. Savaş sonrası Kore toplumunun bu eğilimi, Kore Savaşı sırasında liberal demokrasi sisteminin ve dış dünyaya açık bir serbest piyasa ekonomisi sisteminin geliştirilmesine bir yanıt olmuştur.[134]

Yukarıdakilere göre Kore Savaşı, hem Kuzey Kore'de hem de Güney Kore'de sosyal alanı büyük ölçüde etkilemiş, bunun sonucunda Kuzey Kore'de kapalı, tek üyeli bir toplum kurulmuş, Güney Kore'de ise çoğulcu ve açık bir toplum politilası izlenmiştir. [135] Bu durum, Kore Savaşı'nın iki Kore'deki sosyal sistemlerin sabitlenmesini etkileyerek aynı zamanda bölünmenin sabitlenmesini teşvik etmek için bir fırsat olarak hizmet etmiştir.

3.2.1.3. Kore Savaşının Güney Korelilerin Kollektif Bilinc Yapısı Üzerindeki Etkisi

Kore Savaşı, tüm Koreliler için korkunç bir deneyim olmuştur. Özellikle savaşın ilk günlerinde cepheler inip çıkarken sivillerin topluca katledilmesi olduça olumsuz bir deneyim olarak tarihe geçmiştir. İdeolojik çatışmaların yol açtığı katliamlar, bundan sonra uzun bir süre kötü bir hatıra olarak izlerini sürdürmüştür. Güney Koreliler, Daejeon ve Wonju'da Kuzey Koreli askerler tarafından işlenen katliamları tecrübe ederken oldukça sarsılmıştır. Böylece her kes "Komünizmi korkunç ve kötü bir fikir" olarak tanımlama konusunda hemfikir olmuştur. İşgal

[134] Baekjongcheon, Yunjeongwon, a.g.e, s. 162.
[135] Baekjongcheon, Yunjeongwon, a.g.e, s. 151.

zamanı anti-emperyalist ve anti-feodal devrimin yürütülmesi ve geri çekilme sırasında gerçekleştirilen katliamlar, infazlar anti-komünizmin aktif kabulüne yol açmıştır.[136] Kore savaşı bitdikden ve toprakların geri alınmasından sonra, halkın Kuzey Kore işgali altındaki deneyimi, bugünkü Güney Kore'nin var olmasında "kolektif özgün bir deneyim" oldu.[137] Aynı zamanda bu deneyimle onlar kendilerini Kore vatandaşı olduklarına ikna etmiş, bu da ilericilerin tüm süreç boyunca güç kazanmamasının önemli bir nedeni olmuştur. 1950'ler anti-Komünizm ideolojisi selinin ortasında bu ideolojik önyargı ile anti-Komünizmin yükseldiği müddetçe tüm muhaliflerin devrileceği elverişli bir siyasi durum oluşturulmuştur. Bundan sonra SyngmanRhee'nin iktidarı oldukça güçlenmiştir.

Savaşın neden olduğu yoğunlaştırılmış aşırı anti-Komünist ideolojinin getirdiği başka birçok siyasi etki ortaya çıkmıştır. Öncelikle savaş öncesi çoğulcu ideolojinin ve çeşitli siyasi güçlerin neredeyse tamamının yok edilmesi, ulusal kalkınma ve üretim siyaseti açısından çok trajik bir durum olmuştur. 1948 yılında sosyo-ekonomik açıdan oldukça ilerici olan Birinci Cumhuriyet'in siyasi ideolojisi, daha sonra yapılan çeşitli anayasa değişiklikleriyle giderek kötüleşmiş ve sonunda hatta anti-demokratik siyasi davranışlara yol açmıştır. Ayrıca savaş sırasında merkez veya sol kanadın siyasi güçleri bir süre nerede duracağı konusunda fikir sahibi olmamış ve 1958'de Jobongam olayı gibi şiddetli baskılarla daha da zayıflamıştır. Böylece sağlam bir siyasi alternatif gücün oluşmasına engel olunmuştur. Bu aynı zamanda Koreler arası ilişkilerin bundan sonra önemli bir süre başarısız olmasına da neden olmuştur. SyngmanRhee'nin savaş sırasında ve ateşkes sonrasında Kuzey Kore'ye yönelik politikası, tek kelimeyle "Kuzey Kore'nin yeniden birleştirilmesi" olmuş ve bu slogan, "BM gözetiminde Kuzey-Güney genel seçimler" temel politikasından sonra bile yurt içinde sık sık gündeme getirilmiştir.[138] Anti-Komünist ideoloji, Kuzey Kore'ye yönelik aşırı reddi ve düşmanlığı genişletmiştir. Hatta öğrenciler her yıl 25 Haziran'da bir Kuzey Korelileri "kafalarında boynuzları ve uzun

[136] Sonhocheol, **1950nyeondae Hanguksahoeui İdeollogi: Hangukjeonjaeng İhusigirul Jungsimeuro [1950'lerde Kore Toplumunda İdeoloji: Kore Savaşı Sonrası Döneme Odaklanmak],** Seul Ulusal Üniversitesi, Kore Siyaset Enstitüsü, 1996, s. 72.
[137] Gimdongchun, **Jeonjaenggwa Sahoe [Savaş ve Toplum],** Dolbegae, 2000, s. 136.
[138] Seojuseok, "6.25ga HanguksahoeeMichinYeonghyang [6.25 Savaşının Kore Toplumu Üzerindeki Etkisi]", Kore Savunma Geliştirme Enstitüsü, C. 75, 2000.

tırnakları" olan eksantrik hayvanlar olarak tasvir eden posterler çizmek "zorunda kalmıştı". 1970'lerin başında, savaşın sona ermesinden 20 yıl sonra, Korelerarası ilişkilerin kısmen restorasyonu mümkün olmuştur.

Her şeyden önce, anti-Komünist ideoloji aynı zamanda Güney Kore halkını bir birine bağlayan bir zincir işlevi görmüştür. Bu ideoloji, en azından 1980'lerin sonuna kadar, Güney Korelilerin siyasi bilincine derinden yerleşmiş garip bir duyguyu beslemiştir. Kuzey Kore'yi Komünizm karşıtlığından bağımsız düşünmek ve değerlendirmek imkansız olmuştur. Kuzey Kore'nin eğitiminden, tıbbi sisteminden ve hatta Juche ideolojisinden bahsedilmesi bile, o kişinin Kuzey Kore yanlısı bir Komünist olarak "damgalanmasına" neden olmuştur. Anayasal "vicdan hürriyetini" ve rasyonel siyasi düşünceyi bir kenara bırakan ve yaptıkları her şeyde anti-Komünist olduklarını iddia eden halk, aksi takdirde sadece siyasette değil, günlük yaşamda da büyük zorluklarla karşı karşıya kalacağının gayet farkında olmuştur.

Kore Savaşı'nın getirdiği bilincin yapısı üzerinde başka birçok etkisi olmuştur. Savaşta sayısız "insan hayatının bir sineğin hayatından daha değersiz olduğu sahnelere" tanık olanlar için, hayat veya hayatın değeri hakkında üst düzey vaazlar kaçınılmaz olmuştur. Hayata karşı şüphecilik, bir yanda yaşamı ya da düzeni hiçe sayma olarak ortaya çıkarken, diğer yanda kişisel çöküşe de sebebiyet vermiştir. 1950'lerden beri hüküm süren ideolojik kaos, düzensizlik ve aşırı hazcılık, büyük ölçüde Kore Savaşı'na dayanmıştır. Ayrıca Kore Savaşı, Amerika Birleşik Devletleri'nin aktif müdahalesi ile ilerlerken, Amerikan kültürünün akını, bilinç yapısı üzerinde önemli etkileri beraberinde getirmiştir. Avrupa ve Amerika'daki zengin kapitalist toplumun olgun kültürü, savaş sırasında çevresel ve geçici olarak tanıtıldığından çok kaba bir "Batı ibadeti" meydana çıkmıştır. Ayrıca Amerikan tarzı eğitimin yayılmasıyla Amerikan tarzı değerlerin ortaya çıkması ve savaştan sonra Amerikan araştırmalarının yaygınlaşmasının neden olduğu Koreli akademisyenlerin "Amerikanlaşması" sayısız yan etkiye yol açmıştır.

3.2.1.4. Güney Kore'de Sanayileşmenin Başlangıcı ve Ulusal Kimliğin Olgunlaşması

Dünyayı yeniden düzenleme sürecinde Kore Yarımadası, SSCB ile ABD arasında etki alanlarına bölünmüştür. İki büyük güç, Kore Yarımadası'nın güney ve kuzey yarısında konuşlandırılmıştır. Bunun bir sonucu olarak, iki Kore arasındaki çeşitli alışverişler hızla kesilmiş ve sömürge döneminden miras kalan endüstriyel sistem çalışmamıştır.Bölgenin Kuzey ve Güney Kore'ye bölünmesi, tüm Kore Yarımadası'nı tamamlayan endüstriyel yapının da aniden bölünmesine neden olmuştur. Mevcut durumda arazi ve nüfus bağlamında Güney'in daha büyük orana sahip olmasa rağmen, endüstriyel anlamda Kuzey daha güçlü olmuştur. Güney Kore tarafı hafif sanayi ürünleri üretimine odaklanmış, Kuzey Kore tarafı ise büyük ölçekli bir ekipman endüstrisi olan ağır sanayi sektöründeki başarısını sürdürmüştür. 1939 istatistiklerine göre, Güney Kore ülkenin tekstil üretiminin % 85'ini, basım ve yayıncılığın % 89'nu, bunun aksine Kuzey Kore kimyasal üretiminin % 82'sini, metal ürünlerin ise tam % 90'nını sağlamıştır.[139]Bu nedenle, 1930'lardan itibaren Japon emperyalizmi tarafından desteklenen ağır kimyasal sanayileşme mirası Güney Kore tarafında neredeyse hiç mevcut olmamıştır. Aynı zamanda Japonların geri çekilmesi ve ardından gelen ekonomik kargaşa, mevcut üretim tabanını da alt üst etmiştir. Kore'de ikamet eden Japon mühendisler ve işadamları, Japonya'nın ani yenilgisi ve Korelilerin Japon yönetimine karşı yoğun nefreti nedeniyle Kore Yarımadası'nı hızla terk etmiştir. Sonuç olarak Japon emperyalistlerinin yenilgilerinden hemen önce sistematik olarak teşvik ettikleri savaş enflasyonu ve kurtuluştan sonra pervazsız para basımı nedeniyle Güney Kore bölgesi aşırı kaosa sürüklenmiştir. Böylece Güney Kore'nin 1948'deki imalat üretimi, 1939 seviyesinin sadece % 15'i kadar olmuştur.[140] Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi işgaliyle başlayan Kore Savaşı, ABD'nin etkisi altında büyümeye başlayan sanayi tesislerini de tamamen yok etmiştir.

[139] Chadongse, Gimgwangseong, **Hangukgyeongje Bansegi [Kore Ekonomisinin Yarım Yüzyılı]**, Seul, s. 31.

[140] Chadongse, Gimgwangseong, a.g.e, s. 32.

Güney Kore siyasetinin 50 yıllık tarihindeki en büyük başarısı, Kore'nin sanayi politikası ve bu politikanın sonuçlarını doğru yönetmek olmuştur. Böylece Kore Cumhuriyeti, azgelişmiş ülkelerin genel modelinden sapmazken sanayi politikası onun küresel dikkati çekecek kadar başarılı olmasına neden olmuştur. Kurtuluştan sonra geçen 50 yılda Güney Kore, "Han Nehri'nin Mucizesi" olarak adlandırılan hızlı bir büyüme yaşamıştır. Nitekim 1950 yılında meydana gelen ve üç yıl süren feci "Kore Savaşı" ile mevcut sanayi üssü tamamen tahribata uğramıştır. Ancak ateşkesten sonraki dönemde Güney Kore ekonomisi, 1956 ve 1980 yılları hariç % 7,6'lık bir sürekli büyüme göstermiştir. Nüfus 2,2 kat, ekonominin büyüklüğü ise 21 kat artmıştır. 1990'daki sabit fiyata göre, Kore Cumhuriyeti'nin kişi başına düşen geliri 1953 yılında 75.001 ABD dolarından 1994 yılında 760 ABD dolarına yükselmiştir.[141]

Daha 1950 yılında Güney Kore, tipik bir tarım odaklı azgelişmiş ülke tipi sanayi sistemine sahip olmuştur. Dünya Bankası ve diğer uluslararası ekonomik örgütler Kore'nin ekonomik kalkınmasının tarımın genişlemesine ve hafif sanayinin gelişmesine dayanması gerektiğini tavsiye etmiştir. 1953 civarında endüstrinin % 47,3'ü tarım, ormancılık ve balıkçılık kaynaklı olmuştur. İmalata dayalı sanayinin oranı sadece % 9,0 olmuştur.[142] 1994 yılına kadar tarım, ormancılık ve balıkçılığın oranı % 7'e düşerken, imalat sanayisi % 26,9'a yükselmiştir. Sadece imalat sektörü üç katına çıkmakla kalmamış, ağır ve kimya sanayinin imalattaki payı da % 21,1'den % 73,1'e yükselmiş, bu da endüstriyel yapıda niteliksel bir değişimi açıkça ortaya koymuştur. Özellikle sanayi ürünlerinin toplam ihracat içindeki payı 1962 yılında % 27, 1993 yılında ise % 96,1 olmuştur. 1994 yılına gelindiğinde 1950 yılında tek bir otomobil bile üretemeyen Güney Kore'de otomobil üretimi sayısı 2 milyonu geçmiştir. Bu ise yaklaşık 4,4 milyar dolarlık ihracat anlamına gelmiştir.[143]

---

[141] Gimgwangseong, Gimjungyeong, Chadongse, **Tegyeongjebaljeonui Jonghappyeonggate Hangukgyeongje Bangjjaegi: Yeong Sacheong Myeonggawa 21Segi Bijeon [Kapsamlı Ekonomik Kalkınma, Kore Ekonomisi: Tarihte Ünlü Bir Aile ve 21. Yüzyıl Vizyonu],** Seul, Kore Kalkınma Enstitüsü, 1995, s. 25.

[142] Hangukgaebaryeonguwon, **Hangukgyeongje Banjaegi: Jeongchaekjaryojip [Kore Ekonomisinin Yarı Getirisi: Politika Materyalleri]**, Seul, Kore Kalkınma Enstitüsü, 1995, s. 21.

[143]Baengjomguk,**Jeonhu 50nyeonui HangukSaneopwawaGukga[Kore Sanayileşmesinin 50 Yılı ve Savaştan Sonra Ulus],**Gyeongsang Ulusal Üniversitesi, s. 246.

Kore'nin sanayileşmesi kabaca üç aşamaya bölünebilir. İlk aşama, 1945'ten 1963'e kadar olan "sanayi öncesi aşama"dır. Bu dönemde Kore toplumu geçmişten tam bir kopuş yaşamıştır. JoseonHanedanlığı'nın mirası, Japon sömürge dönemi ve toprak reformu yoluyla büyük zarar görmüş, Japon sömürge dönemi ve Kore Savaşı sırasında Güney ve Kuzey Kore'nin bölünmesiyle neredeyse tamamen yok edilmiştir. 1964 civarında, Kore toplumunun gelişiminin aynı şekilde vaat edilemeyeceği algısı iktidar koalisyonu içinde yaygınlaştıkça ikinci aşama, sanayileşmenin neo-merkantilizm aşaması başlamıştır. 1964'ten 1979'a kadar olan bu dönemde, Kore toplumu devlet kapitalizmine neredeyse eşdeğer olan güçlü bir ulusal kapasite geliştirmiştir. Güney Kore tarzı sanayi koruma politikası uygulanmıştır. Bu politika, yoğun bir şekilde uygulanan planlı ekonomiye dayanmıştır. Hedefe ulaşmak için politika araçları ve politika organları ağı da oldukça geliştirilmiştir. Aynı zamanda ABD hegemonisinin hakim olduğu liberal uluslararası sistem, neredeyse sınırsız miktarda sermaye, piyasa ve teknoloji sağlayarak bu politikayı mümkün olduğunca desteklemiştir.

Üçüncü aşama, 1980'den bugüne Bay Park Jeong-hee'nin öldürülmesiyle başlayan "kalkınma stratejisinin yeniden yapılanma dönemi" olmuştur. Bu dönemin özgünlüğünün, ulusal kalkınma stratejisi üzerinde ulusal bir uzlaşmanın olmadığı söylenmektedir. Neoliberal görüş ve muhteşem eğitim kariyerleriyle övünen bürokratlar, otoriter yöneticilerle birleşerek yeni bir strateji geliştirmiştir. Onlar bu işbirliğini, yeni kalkınma stratejilerinin sonucu olduğunu iddia ederek, önceki kalkınma stratejisi tarafından kurulan ve sağlam temele dayanan benzeri görülmemiş bir ekonomik büyüme elde edeceklerini düşünmüştür. Ancak pratikte bu strateji beklentileri karşılamamıştır. Sonuç olarak, Kore'nin sanayileşmesinde yapısal çöküntü ve ekonomik gücün aşırı yoğunlaşması gibi çeşitli topallıkların nedeni olmuştur.[144]

3.2.1.5. Eğitim, Semboller ve Sosyal Ritüeller Yoluyla Ulusal Oluşum

Savaş sırasında, Güney Kore halkının "vatandaş" kimliğinin oluşumunda eğitim aktif bir rol oynamış ve egemen güç yapısının meşrulaştırılmasına önemli

[144] Baengjomguk, a.g.e, s. 247.

ölçüde katkıda bulunmuştur. Eğitim, aynı zamanda bireyleri gönüllü bir şekilde "devlet" denilen topluluğun evrensel üyeleri haline getirmiştir. Bu, "ceza" ya da "seferberlik" gibi baskı metotlarına dayalı değil, bireyin kendi katılımı ve seçimi ile gerçekleşmiştir. 1949 yılının sonunda yani savaştan önce Kore'de zorunlu eğitim uygulamak için 1 Haziran'da yürürlüğe girecek altı yıllık bir plan hazırlanmıştır. Savaşın başlaması nedeniyle milli birliğin eğitim yoluyla sağlamlaştırılması süreci başlamıştır. 26 Şubat 1951'de "Eğitime Yönelik Özel Tedbirler Planı"[145] ilan edilmiş, eğitimin savaş sırasında hangi yolu izlemesi gerektiğine karar verilmiştir. Aynı zamanda ara verilen tıp eğitimine yeniden başlanmıştır. Kore Savaşı sırasında Güney Kore halkının aşağıdan yukarıya aktif olarak birlik olduğu tek alan eğitime karşı tutumu olmuştur.[146]

Okul binalarının savaş nedeniyle zaten yıkılmış olmasına, eğitimin güvenli bir şekilde verilmesi için yer olmamasına ve ders kitaplarının yetersiz olmasına rağmen eğitim fırsatları tükenmemiştir.[147] Güney Kore'de savaş sırasında yürütülen eğitim politikası, sadece bir ulus oluşturmaya yönelik devlet çabalarıyla değil aynı zamanda halkın çabalarıyla da desteklenmiştir. Çatışmanın ortasında bile halkın aktif katılımıyla yapılan eğitim çalışmaları, Kore Cumhuriyeti'nin gelişimine yönelik en önemli adımlardan olmuştur. Eğitim süreci, savaşın maruz kaldığı yıkım ve şiddet deneyimlerinin ortasında Güney Kore halkının barış ve özgürlüğünü korumasına yardımcı olmuştur. Böylece "barış" değeri üzerinden yeni bir "biz" kimliğinin içeriği oluşturulmuştur. Savaştan önce milliyetçilik öğretileri daha güçlü olmuş fakat savaşın başlaması ile eğitimin hedefi anti-Komünizm olmuştur. Anti-Komünizm aynı zamanda vatanseverliğin aktif bir içeriği haline gelmiştir. O zamanki müfredata bakıldığında savaş zamanı toplumda eğitimin özünün, aktif olarak "biz"i yaratmak ve bütünleştirmek için "ideolojik bölünme" olduğu görülmüştür. Savaş, insanlar için acı

[145] Aynı yılın 4 Mayıs'ında "Eğitim İçin Özel Tedbirler Planına"a göre öğrencilerin askere alınmaları kolaylaştırıldı ve fen ve mühendislik bölümlerinde tam kayıt askıya alındı. Elbette bu, askeri eğitim alma bahanesiyle yapıldı. Jeongmisuk, a.g.e, s. 147-149.
[146] Ijiyeon, a.g.e, s. 82.

[147] New York Times, **23.4.1951: HangukSahoieQyoyuq Yol QivonqoaŞimhoa [23.4.1951: Kore Toplumunda Eğitim Tutkunun Kökeni ve Derinleşmesi**], çev. O Uk Han, Eğitim ve Bilim Tarihi, 2000, s. 248.

olsa devlet bu durumu varlığının itici gücü olarak kullanmıştır.[148] Savaşın yol açtığı acı deneyimler, "biz"in oluşturulmasında ideolojik kaynak olmuştur. Bu bağlamda eğitim, yeni bir "biz yaratmak" ve Kore Cumhuriyeti'nin ulusal kimliğini oluşturmak için benzersiz bir rol oynamıştır.

Söz konusu dönemde ders kitaplarının içeriği de "saldırganlar" ve "biz" yani "saldırganlığa karşı olanlar" kategorisinin oluşturulmasına hizmet etmiştir. Komünist güçler savaşa neden olan ve acı veren "düşman", düşmana karşı savaşan grup ise "biz" olarak belirlenmiştir. Savaş yoluyla oluşturulan denklem şu şekilde olmuştur: "biz = ulus = demokrasi = düşmana karşı medeniyet; ulus karşıtlığı = Komünizm = barbarlık". [149] Syngman Rhee'nin milliyetçilik üzerine söylemi, Komünizm ile demokrasi arasındaki çatışmanın, barbarlık ve medeniyet arasındaki çatışma olarak kurgulanmasının başlangıcı olmuştur. Halkın içinde anti-Komünizm ilkesine ters düşecek fikir beyanı veya davranışta bulunan insanlar da "düşman" kategorisine dahil edilmiştir.

Bu şekilde ders kitaplarında Kore Cumhuriyeti vatandaşlarının da iki boyutlu ibaresi yer almıştır. Birincisi, Kore Halk Cumhuriyeti ulusunun "düşmanı" olarak kabul edilmiş ve dışlanmıştır. İkincisi, evrensel özgürlük ve barış değerine sahip çıkan vatandaşlar olarak "biz" olmuştur.[150] Genel olarak, ilkokuldan üniversiteye kadar olan müfredatın içeriği, anti-komünist ideolojiye ve liberal demokrasiye ve kapitalizme, müttefiklerimizin siyasi ve ekonomik sistemlerine yönelikti.[151] Bu süreçte eğitim, vatandaşların küçük yaşlarından itibaren "doğru" bir şekilde yetiştirilmesini hedeflemiştir. Öte yandan okullardaki sıradan eğitimle birlikte, bir bütün olarak

---

[148] Jeongmisuk, **Tetchogi Hangukmungyojeongchaegui Gyoyuginyeom Guseonge Gwanhan Gyoyuksahoehakjeong Bun Seok(1848-1953), [Erken Kore Eğitim Politikasının Eğitim Ideolojisinin Bileşimi Üzerine Eğitim Sosyolojisi Analizi (1848-1953)]**, (yayınlanmamış yüksek lisanstezi), Seul, Yonsei Üniversitesi, 1987, s. 360.

[149] Ijiyeon, a.g.e, s. 86.

[150] Gimgyeongmi, **İljepasijeum Gyoyukchejeui Jaesaengsangujo, Singminji Pasijeumtui Yusangwa Geukbogui Gwaje [Japon Faşizmi Eğitim Sisteminin Yeniden Üretim Yapısı, Sömürge Faşizminin Mirası ve Üstesinden Gelinmesi Gereken Zorluklar],**Yonsei Üniversitesi, Kore Çalışmaları Enstitüsü, 2005, s. 68.

[151] Jeongmisuk,**Chogi Hangukmungyo Jeongchaegui Gyoyuginyeom Guseonge Gwanhan Gyoyuksahoehakjeong Bunseok, Bundansidaeui Hakgyogyoyuk [Erken Kore Eğitim Politikasında Eğitim İdeolojisinin Bileşimi Üzerine Eğitimin Sosyolojik Bir Analizi, Bölünme Çağında Okul Eğitimi],** Seul, Pureunnamu, 1989, s. 139-143.

toplumda okuma yazma bilmemeyi ortadan kaldırmak için yetişkinlere yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.[152]

Bu sayede orduda okuma yazma bilmemeyi azaltmak amacıyla eğitim programları yapılmış ve katılım oldukça yüksek olmuştur. Cehaleti ortadan kaldırmak için gece eğitimleri düzenlenmiş, böylece sadece çocuklar değil, yetişkinler aynı zamanda genç kadınlar arasında eğitim düzeyi yükselmiştir. "Cehalet bir isyandır. Okuma yazma bilmeyen kadınlara eğitim vererek modern ulusun bir üyesi olarak "bireylerin" uygarlaşması süreci hızlandırılmış, insanların ulusal sistemde aktif bir vatandaş olmasına katkı sağlanmıştır." Eğitimli genç kadınlar eğitimli nesillerin yetişmesi konusunda büyük etkiye sahip olmuştur.

Hükümetin halkla iletişim sağlaması için bir temel olan devlet, politika düzeyinde aktif olarak uygulanan eğitimin yanı sıra savaş ve anti-Komünizm ile ilgili çeşitli sembol ve sosyal ritüelleri de sık sık kullanmıştır. Savaş sırasında ölenlerin ruhlarını anmak ve onları vatansever ordunun kahramanları olarak tasvir etmek için çeşitli anıtlar ve heykeller ve inşa edilmiştir.[153] Sosyal ritüeller, savaş semböllerini günümüze taşımış, her yıl çeşitli anma törenleri düzenlenmiştir. Ayrıca Kore Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri'nin 38. Paraleli geçtiği 1 Ekim tarihi Silahlı Kuvvetler Günü olarak kutlanmaya başlamıştır.[154] Böylelikle ulusal birliğin sağlanması için bir birinden farklı ve etkili adımlar atılmıştır. Sosyal ritüeller yolu ile ülkenin çocuklarına Kore Savaşı ve düşmanın kim olduğuna dair bilinçaltı kodlamalar yapılmıştır. Savaş anıları, ulusal kimliğin sürekli olarak doğrulanmasına ve güçlendirilmesine katkıda bulunmuştur.

1950 yıllarında savaşın verdiği hasar nedeniyle zor duruma düşen halkın eğitim isteyi azalmamıştır. Eğitim, hedeflere ulaşmanın en kesin yolu olarak kabul edilmiştir. Bu süreçte nüfus artışı da şiddetli rekabete neden olmuş ve eğitime olan talep coşkulu

---

[152] Joseonilbo, 1952. 11. 7.

[153] Gangincheol, **Hangukjeonjaenggwa Sahoeuising Min Munhwaui Byeonhwa, Hangukjeonjaenggwa Sahoegujoui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Toplumsal Bilinç ve Kültürdeki Değişimler, Kore Savaşı ve Sosyal Yapıdaki Değişiklikler]**, Baeksanseodang, 1999, s. 247.

[154] Joseonjungangtongsin, **Joseonjungangnyeongam 1953 [Joseon Merkez Yıllığı 1953]**, Pyeongyang, Anavatan Kurtuluş Savaşında Zafer Anıtı'nın İnşası Üzerine, s. 49.

bir şekilde artmıştır. Eğitim şevkinin, rekabet ve beklenti bilincinin yükselmesi göç olgusunu tetiklemiş ve kente nüfus akışı başlamıştır. Sanayileşmeden kentleşme olgusu meydana gelmiş, kentleşme olgusu ise aşırı eğitim isteğini körüklemiştir. Bu dönem eğitim olanaklarının genişlemesi nedeniyle eğitimli nüfusun oranı da önemli ölçüde büyümüştür. 1945 yılından 1958 yılına kadar ilkokulda öğrenci sayısı 2 defa artmış, kayıt oranı 1954 yılında yüzde 81,5 olurken, 1958'de 94,6'ya ulaşmıştır. Ortaokul ve lise öğrencilerinin sayısı önemli ölçüde artmış, liselerde beşeri bilimlere üstünlük verilmiştir. Özellikle okullarda bilgi eğitimi, teknik eğitim, ahlaki eğitim[155] ve milli savunma eğitimi uygulanmıştır. Kurtuluştan sonra meslek okulları, üniversiteler ve kolejlerin sayısında da ciddi bir yükseliş görülmüştür. Bu dönemde en büyük gelişmelerden biri, Japon ders kitaplarının programdan kaldırılması ve Korece ders kitaplarının yazılması olmuştur.

Devrim niteliğindeki bu gelişimle birlikte öğretmen yetersizliği sorunu meydana çıkmıştır. Bunun nedeni, Japon öğretmenlerin istifa ederek ülkeyi terk etmeleri olmuştur. Bu sıkıntıyı gidermek için öğretmen eğitim merkezleri açılmış ve aynı zamanda Kore dilinin doğru bir şelilde öğretilmesi için Korece dil kursları düzenlenmiştir. Okur-yazarlık oranının yükselmesi ile cehalet oranı keskin bir şekilde düşmüştür. Japon işgali sırasında (1930'da) yüzde 77'ye ulaşan cehalet oranı, 1960'a kadar (13 yaşın üzerindeki nüfusa göre) yüzde 27,9'a inmiştir. Bu dönemde eğitimle ilgili en büyük olay Seul Ulusal Üniversitesi çevresinde meydana gelmiştir. ABD Askeri Hükümeti, Japon sömürgeciliğinin kalıntıları olan mevcut yüksek öğretim kurumlarını ortadan kaldırmak ve bunlara yönelik ulusal finans israfını çözmek için kapsamlı bir teklif ileri sürmüştür. Bir dizi yükseköğretim kurumunu entegre eden ulusal bir üniversite kurulması planlanmıştır. Savaş sırasında ise çeşitli seviyelerdeki eğitim kurumları geçici okullar açmış, istasyonlarda, mezarlıklarda, çadırlarla veya tuğlalarla çevrili köprü evlerde dersler verilmeye başlanmıştır.[156] 1950'lerde Kore ekonomisi savaşın verdiği zarar nedeniyle çok zor duruma düşmüş, buna rağmen kurtuluştan sonra yanmaya başlayan eğitim ateşi asla sönmemiş ve öğrenci sayısı durmadan artmıştır. Öğrenci sayısının artmasına karşılık sınıf sayısı oldukça az olmuş,

[155] Ahlaki eğitim anti-komünist ideoloji olarak yorumlanabilir. Jeongmisung, a.g.e, s.137.
[156] Oukwan, **Hanguksahoeui Gyoyugyeol: Giwongwa Simhwa Şimhoa [Kore Toplumunda Eğitim Tutkusu: Köken ve Derinleşme],** Eğitim ve Bilim Tarihi, s. 248.

büyük şehirlerde sınıf başına 70-80 ve bazen 100'den fazla öğrenci düşmüştür. Eğitime yönelik yüksek ilgi ve talep prestijli okulların ortaya çıkmasına neden olmuş, bu tür okullara giden öğrenciler daha ilkokuldan farklı sınavlara tabi tutulmuştur.

Bununla birlikte ilk ve orta öğretimli Hangul (Kore alfabesi) kuşağının çoğunluğa dönüşmesi toplumsal değişime büyük bir dinamizm kazandırmıştır. 1950'lerde okumak için yurtdışına, özellikle de başarının garanti edilebildiği Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek popülerleşmeye başlamıştır.[157] Bu çocuklar ise genelde ayrıcalıklı özellikler taşımış ve bir azınlık olmuştur. ABD'de okuyan Koreli öğrenciler, pedagoji gibi akademik ve kültürel alanlarda büyük etki yaratmış, birçok kitabı Koreceye tercüme ederek bilimsel kaynakları artmasına destek olmuştur. Genel olarak, 1945 yılından 1960'a kadar üniversite öğrencilerinin sayısı 13 kattan fazla artmıştır.[158] Kore Savaşı, eğitim açısından Japon sömürge dönemine kadar var olan statü sisteminin tamamen çökmesine yol açmıştır. Güney Kore'de eğitime yönelik ilgi ve alaka Kore Savaşı'ndan bu yana her zaman yoğun olmuştur. Eğitim, sınıfsal farklardan bağımsızlaşmış, öğrenmedeki kısıtlamalar ortadan kaldırılmıştır. Bu dönemde birçok misyoner ve aydın, Batı eğitim kültürünü benimsemiştir. İlkokul eğitimi bile almayan nüfusun % 80'inden çoğu bu süreçte okuma yazma ve eğitim becerilerini geliştirmiştir

3.2.2. Güney Kore'de Politik Yönelim

Kore Savaşı, siyaset ve toplum üzerinde oldukça kötü etkiler bırakmıştır. Buna rağmen savaş, ülkenin modernleşmesi konusunda önemli bir süreç olmuştur. Nitekim bu süreç, dünya tarihinde ender görülen benzersiz dönemeç olmuştur. Savaş, her iki tarafın siyaseti ve toplumu üzerinde oldukça büyük ve derin izler bırakmıştır. Kore Savaşı'nın siyasi ve sosyal etkisi Güney Kore'de Kuzey Kore'den daha şiddetli olmuştur. Çünkü Güney Kore'nin durgun liberal demokrasisi ve açık toplum savaşın yaralarını sarma konusunda yetersiz kalmıştır. Kore Savaşı'nın Güney Kore siyaseti üzerindeki başlıca etkileri arasında "hükümet diktatörlüğü" yani anti-Komünizmin

[157] New York Times, a.g.e, s. 251.

[158] Oukwan, a.g.e, s. 257.

konsolidasyonu[159] ve "ABD'ye bağımlılığın derinleşmesi"[160] yani merkezci partinin çöküşü yer almıştır. Liberal bir demokraside bile savaş, yöneticilerin diktatörlüğünü kabuledileblir kılmıştır. Aslında o zamanki durumun Başkan SyngmanRhee'nin diktatörlüğe zorlandığı bir dönem olduğunu söylemek daha doğrudur. Bunun nedeni, Kore Cumhuriyeti'nin demokratik yönetim mekanizmasının Kore Savaşı'nın başlamasından sadece iki gün sonra felç olmasıdır. Sonuçta RheeSyngman'ın anti-komünist diktatörlüğü güçlendi.[161]O dönemde demokratik yönetim mekanizmasının hızlı çöküşü, 27 Haziran sabahı erken saatlerde Başkan SyngmanRhee'nin gizlice tahliye edilmesiyle başlamıştır. Kore Ordusu cepheden itilmiş olmasına rağmen tüm devlet kurumları 26'sı öğleden sonraya kadar normal şekilde çalışmayı başarmıştır. Başkan SyngmanRhee'nin ertesi günün şafağında Seul'den gizlice kaçması[162]yargı, yasama ve yürütmeyi aynı anda felç etmiştir. Bakanların birçoğu, aynı günün sabahı Devlet Konseyi toplantısına katılmak için toplanmış fakat Başkan'ın tahliye edildiğini öğrendiklerinde aceleyle evlerine gitmiş ve ailelerinin güvenli bir şekilde bölgeyi terk etmeleri için gerekli şartları sağlamaya çalışmıştır. Ne Ulusal Meclis Başkanı nede Yüksek Mahkeme Başkanı, Rhee'nin tahliye edildiği konusunda bilgilendirilmemiştir. Ulusal Meclis Başkanı ShinIk-hee, 26'sında Ulusal Meclis tarafından alınan kararları doğrudan Cumhurbaşkanı'na bildirmek için Gyeongmudae'yi ziyaret etmiştir. Ulusal Meclis'in 27'si toplanması planlanmış ancak milletvekilleri olmadığı için işlevi askıya

[159] Konsolidasyon. Fransızca, İngilizce: consolidation, sağlamlaştırma. TDK'ya göre: 1. Ekomidesüreletme, 2. Yapıları benzer durumda olan nesnelerin birleştirilmesi, 3. Firmaların tüzel kişiliklerinin ortadan kaldırılarak yeni bir tüzel kişilikte birleştirilmesi.

[160] Wolganjoseon, "6tp25jeonjaengi HangukJeongchiwaSahoeeMichinYeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]", Haziran 2010, (çevrimiçi), 30 Ağustos 2021 tarihinde http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=6%C2%B725%EC%A0%84%EC%9F%81%EC%9D%B4%20%EB%8C%80%ED%95%9C%EB%AF%BC%EA%B5%AD,%EB%93%B1%EC%9D%84%20%EB%93%A4%20%EC%88%98%20%EC%9E%88%EB%8B%A4adresinden alınmıştır.

[161] http://contents.kocw.or.kr, "Hangukgeunhyeondaesa 12jucha Gyoan- 6.25hangukjeonjaeng [Kore Modern Tarihi 12. Hafta Öğretim Planı - 6.25 Kore Savaşı]", (çevrimiçi), 4 Haziran 2020 tarihinde http://contents.kocw.or.kr/KOCW/document/2015/chosun/parkjincheol/12.pdf adresinden alınmıştır.

[162] MunhwacheyukgwangwangbuDaehanmingugyeoksabangmulgwan, "6?25 Jeonjaeng [6•25 Savaş]", (çevrimiçi), 25 Ağustos 2021 tarihinde https://www.much.go.kr/L/AQkhKt2MH3.do adresinden alınmıştır.

alınmıştır. Cumhurbaşkanı'nın tahliye haberi duyulduğunda yargı da bu tahliyeyle meşgul olduğu için adeta felç olmuştur.[163]

Demokratik yönetim mekanizmasının zarar görmesi ile sermaye, düşmanın eline geçmiş ve merkezi hükümet bölünmüştür. Yönetim organlarının felç olması ile doğal olarak Başkan'ın "diktatörlüğü" devreye girmiştir.[164] Savaşın ilk günlerinde bu durum çok az anlam ifade etmiştir. Çünkü savaşın başlamasından sonraki yaklaşık bir ay içinde bölgenin % 90'nı "düşman" tarafından işgal edilmiştir. Başkan Rhee'nin savaş dönemindeki diktatörlüğü, Kore halkının sembolik merkezi noktası ve Kore Ordusu'nun sembolik baş Komutanı rolünü oynamakla sınırlanmıştır. Ayrıca ABD askerleri dahil Müttefik Kuvvetlerin operasyonel rahatlığı için önlemler alma konusunda da söz vermiştir. 28 Eylül'de Seul'ün restorasyonundan[165] sonra Başkan'ın savaş zamanı diktatörlüğü de yavaş yavaş yapısal bir "demokrasinin kırılmasına = otoriter diktatörlüğe" yol açmaya başlamıştır.[166] Savaşın kaosunda ve yıkımında psikolojik bağımlılık arama eğiliminde olan halk, Başkan Rhee'yi halkın güvenilir bir lider olarak düşünmüş, savaş sırasında büyüklüğü ve yetenekleri giderek artan Ordu, ABD'ye olan bağlılığını güçlendirmiştir. Savaş sırasında Başkan'a yönelik artan halk desteği ve askeri destek, gelecekte Rhee'nin muhaliflerini boyun eğdirmek için parlamenter demokrasi ilkelerini ihlal etmesine izin verebilecek siyasi bir varlık haline gelmiştir. Muhalefet güçlerinin halk ve halk desteği zemininde demokratik olmayan bir şekilde bastırıldığı ilk olay, 1952 yılının Mayıs ayında başlayıp Temmuz'da sona eren Busan siyasi çalkantısı olmuştur. Savaş sırasında Kore Cumhuriyeti Başkanı'nın görev ve sorumlulukları da artmıştır. Anayasa değişikliği uygulanmış, böylece Cumhurbaşkanı'nın doğrudan seçilmesine başlanmıştır. Bu süreçten sonra Başkan Rhee, Ağustos 1952'de yeniden Cumhurbaşkanı seçilmiştir. O, ateşkesten sonra bile gücünü pekiştirmek ve egemenliğini genişletmek için demokratik ilkeleri ihlal eden

---

[163] Hangukjeongchaegyeonguhakoe, **HangukuiJhbveongchisa [Kore Siyaset Tarihi]**, Seul, Baeksan Seodang, 1990, s. 291-295.

[164] Gimdongno, **Hangukjeonjaenggwa Jibae İdeollogi [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisi]**, Hallym Üniversitesi, Asya Kültürü Araştırma Enstitüsü, s. 293-296.

[165] Munhwacheyukgwangwangbu Daehanmingugyeoksabangmulgwan, a.g.e, s. 7.

[166] Baekjongcheon, Yunjeongwon, **6tp25jeonjaenge DaehanYeongu: Gyeolgwawa Yeonghyangeul Jungsimeuro [Kore Savaşı Üzerine -Sonuç ve Etki Odaklı- Bir Araştırma],** s. 151.

önlemleri sürekli seferber ederek diktatörlüğünü sürdürmüştür. [167] Rhee'nin diktatörlüğü, savaş sırasında meydana gelen diktatörlüğün bir uzantısı olarak varlığını korumuştur.

3.2.3. Kore Savaşı Sonrası Güney Korenin ABD'ye Bağımlılığının Derinleştirilmesi ve Askeri Yardım

Kore Savaşı, Güney Kore'nin varlığı için ABD'ye bağımlılığını büyük ölçüde derinleştirmiş ve bu da ABD'nin Kore siyaseti üzerindeki etkisinin güçlenmesine yol açmıştır. Güney Kore toplumunda "ABD'siz Kore" tasavvur edilemez bir şekilde tüm alanlarda içselleştirilmiştir.[168] Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi işgal etmeye başladığı 25 Haziran 1950 itibariyle Güney Kore Ordusu, Kuzey Kore silahlı işgalini bağımsız olarak püskürtme yeteneğine sahip olmamıştır. ABD, güçlü askeri müdahale yoluyla Güney Kore'yi Komünist güçlerin istilasından kurtarmıştır. Kore'yi kurtarmak için ABD, savaşın başlamasından hemen sonra ateşkese kadar bu ülkeye toplam 5.72 milyon asker göndermiştir. Ateşkesten sonra bile Kore, düşmanın saldırganlığını tek başına durduramadığı için ABD'ye bağımlı kalmaya devam etmek zorunda kalmıştır. Amerika Birleşik Devletleri, Güney Kore'yi Kuzey Kore saldırganlığından korumak için Güney Kore-ABD Karşılıklı Savunma Antlaşması'nı imzalamış, sürekli olarak çok sayıda ABD askerini bölgeye göndermiş ve Güney Kore Ordusu'nu güçlendirmek için büyük miktarda askeri yardım sağlamıştır.[169]

Amerika Birleşik Devletleri ayrıca Kore'yi kurtarmak için büyük miktarda ekonomik yardım göstermekten de kaçınmamıştır. Yalnızca Kore Savaşı sırasında ABD'nin bu ülkeye yaptığı yaptığı ekonomik yardım yaklaşık 520 milyon dolar olmuş ve ateşkes sonrası 1954'ten 1961'e kadar bu rakam 2,1 milyar doları bulmuştur. ABD yardımının miktarı, dönem boyunca Kore Cumhuriyeti'nin ortalama yıllık gayri safi yurtiçi hasılasının yaklaşık % 12'si, hükümetin toplam gelirinin % 32-35'i kadar

[167] Hangukjeonjaeng 70junyeon Haksuldaehoe, **Jeonjaenggwa Dongasia Minjujuui: Han, Jung, İrui Geunhyeondae Jeonjaenggwa Minjujuui Baljeon Bigyo,** Busan, Ağustos, 2020, s. 106.

[168]Jomin, "Hangu Sahoe Naengjeonmunhwa Geukbokbangan Yeongu, [Kore Toplumunda Soğuk Savaş Kültürünün Aşılması Üzerine Bir Araştırma]", **Ulusal Birleşme Enstitüsü**, Cilt 99, Sayı 18, 1999, s. 50.

[169] Wolganjoseon, a.g.e.

olmuştur.[170]Kore Savaşı nedeniyle Güney Kore'nin ABD'ye bağımlılığı sadece askeri ve ekonomik olarak değil, diplomasi ve kültür alanlarında da artmıştır. Kore Savaşı sırasında ve sonrasında önemli bir süre boyunca, Kore'nin diplomatik faaliyetleri ABD'nin himayesi ve rehberliğinde yürütülmüştür. ABD'ye kültürel bağımlılık, ABD Askeri Hükümeti sırasında başlamış ve daha sonra Kore Savaşı nedeniyle derinleşmiştir. Büyük ölçekli ABD kuvvetleri Güney Kore'de konuşlanmaya devam ederken Amerikan kültürü, ABD askerleri ile birlikte Kore'ye yayılmıştır. ABD'nin eğitime verdiği destekle bu ülkenin Kore Cumhuriyeti'ne gösterdiği kültürel etki de ciddi boyuta ulaşmıştır. Bu nedenle Güney Kore'nin birçok yönden ABD'ye derinleşen bağımlılığı, doğal olarak ABD'nin Kore'nin iç siyasetine de etki etmesine neden olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri, varlığını koruduğu ve desteklediği Kore Cumhuriyeti siyasetinin istikrarlı bir liberal demokrasi olarak güçlenmesine ve Kore hükümetinin onun Kuzeydoğu Asya politikalarına uymasına çalışmıştır. Bu etkinin bir parçası olarak ABD, 1952'deki Busan siyasi kargaşasında Başkan Lee'yi devirmek için defalarca planlar üretmiş ve iptal etmiştir. ABD, Başkan Lee'nin diktatörlüğünün derinleştiği 1950'lerin sonlarında Kore muhalefet partisini gizlice desteklemiştir. Bu dönemde kamuoyunda Liberal Parti rejimine karşı hoşnutsuzluk uyandırmak için dolaylı girişimlerde bulunulmuştur. 1960 Nisan Devrimi sırasında, Liberal Parti rejimine karşı öğrenci ve halk ayaklanmaları gizlice teşvik edilmiştir. Öğrenci ve halk ayaklanması, Başkan Lee'yi görevden almak için perde arkasındaki çalışmalar için kullanılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri 26 Nisan'da Universite protestolarını teşvik etmiştir. Bu nedenle ABD'nin Kore Büyükelçisi ve ABD Kuvvetleri Kore Komutanı, istifalarını iletmek için Başkan Lee'yi ziyaret etmiştir.[171]

Kore Savaşı nedeniyle, Kore Silahlı Kuvvetleri büyük ölçüde geliştirilmiştir. Savaşın başlangıcında, Güney Kore ordusunun 98.000 askeri mevcut olmuş ve bu askerler eski silahlarla temin edilmiştir. Savaşın başlamasından sonra ABD desteğiyle birlik ve teçhizat hızla artırılmıştır. Kuvvet Kore savaşının başlangıcına kıyasla

[170] Wolganjoseon, a.g.e.

[171] Wolganjoseon, a.g.e.

1953'te 655.000'e yükselmiştir.[172] Ekipman ve silahlar da hızla artırılmıştır. Kore Savaşı bir "savaş" değil, bir başka deyişle "ateşkes" olduğundan, Kuzey Kore ordusunun Güney'i işgaline yeniden başlama olasılığı her zaman olmuştur. Ayrıca, ateşkesten sonra Kuzey Kore askeri provokasyonları Güney Kore kuvvetlerinin takviyesini kolaylaştırmıştır. Kore Savaşı'ndan sonra, Güney Kore Ordusu, Kore toplumunun diğer sektörlerinden farklı olarak hızlı bir hipertrofi yaşamıştır. Güney Kore Ordusu savaş boyunca yalnızca boyut olarak büyümemiş, aynı zamanda niteliksel olarak da sıçramış ve Güney Kore toplumundaki en modern grup haline gelmiştir.[173] Ateşkes sırasında ve sonrasında, Güney Kore Ordusu, savaş hazırlık çalışmalarını yürütürken ABD Ordusu'nun rehberliğinde modern askeri yönetim teknolojisini tanıtılmış ve uygulanmıştır. Yeni askeri teçhizatı idare etmek için gerekli modern bilim ve teknoloji edinilmiştir. Buna ek olarak, Kore Savaşı boyunca Güney Kore Ordusu Kore toplumunun diğer sektörlerine karşı ahlaki bir üstünlük duygusu geliştirmiştir. Ordu içinde yolsuzluk olmasına rağmen bu yolsuzluklar medyaya pek yansıtılmamış, bu nedenle ordudaki olumsuzluklar halk tarafından müzakere edilmemiştir.[174]

Ordunun diğer sektörlerden farklılaşan hızlı gelişimi ve hipertrofisi diğer sektörlere göre çok dengesiz olmuştur. Bu nedenle, ordunun dengesiz hipertrofisi ve ahlaki üstünlüğü, Kore toplumunda askeri kültürü yaygınlaştırmış ve uzun vadede ordunun siyasi etkisini genişletmesine neden olmuştur. Orantısız bir şekilde genişleyen Ordu, Nisan Devrimi sırasında Başkan SyngmanRhee'ye karşı "açık bir ihanet" gerçekleştirerek SyngmanRhee rejiminin çöküşüne yol açmıştır.[175]

[172] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 58.

[173] Jeongminhyeon, a.g.e, s. 59.

[174] Wolganjoseon, a.g.e.

[175]Wolganjoseon, a.g.e.

SONUÇ

Tezin "sonuç" bölümü olan bu bölümünde ortaya konulan araştırma sorularına "üçüncü bölüm"de verilen yanıtlar genel olarak ele alınmış, öne sürülen temel tez değerlendirilmiştir. Tezin araştırma sorularına uygun olarak 1950-1953 Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliğini nasıl şekillendirdiği; Anti-komünist ideolojinin Güney Kore ulusal kimliği üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu ve anti-komünizmin Güney Kore'nin uluslararası düzeyde var olan ulusal kimliği üzerindeki etkileri; Güney Kore ulusal kimliğinin oluşum sürecinde vatandaş-devlet ilişkisi; Kore Savaşı'nın Güney Kore toplumsal ve ekonomik yapısı üzerindeki etkilerine yönelik değerlendirmeler ve çıkarımlar yapılmıştır.

Tezde ilk olarak Kore Savaşı'nın Güney Kore ulusal kimliğini nasıl şekillendirdiğine dair sorulan soruya yanıt aranmıştır. Belirtmek gerekir ki, tezin geneli de bu ilk soruya farklı yönlerden ortaya konulan yanıtlardan oluşmaktadır.

Kore Savaşı aynı etnik köklere sahip tek bir ulusun ideolojik olarak farklı kimliklere sahip olan grupları arasında başlamıştır. Bununla birlikte Savaş'ın sonunda yeni ulusların ve buna bağlı olarak ulusal kimliklerin oluştuğu görülmüştür.

Tezin teori bölümünde de belirtildiği gibi ulusal kimlik kollektif kimliğin bir alt türüdür. Ulusal kimliklerin oluşum süreçleri ile ilgili dünya pratiğine bakıldığında burada yaşanan toplumsal travmatik olayların etkili olduğu görülmektedir. Tezde Kore Savaşı gibi toplumsal travmatik olayın Güney Kore ulusal kimliğinin oluşum sürecinde yönlendirici ve şekillendirici bir etkiye sahip olduğu tesbit edilmiştir. Kore Savaşı'nın Güney Kore halkının ulusal kimliğine yeni özellikler kazandırdığı ve ulusal kimliğin inşasında önemli bir nokta olduğu görülmüştür. Bu nedenle devlet tarafından sürekli olarak savaşla ilgili anım törenleri, ritueller yapılmış, ülkede savaşla ilgili sayısız anıtlar inşa edilmiş, eğitim yoluyla travmatik olay özerinde olumlu toplumsal kollektif kimlik oluşturulmuştur.

Savaş sırasında halkın askeri operasyonlara uygun olarak yönlendirilmesinin sonuç olarak modern disiplin sisteminin benimsenmesine yol açtığı ve bu disiplin sayesinde savaş sonrası dönemde hızlı sanayileşmenin sağlandığı sonucuna varılmıştır.

Tezin ikinci sorusu anti-kommunizmin Güney Kore ulusal kimliği üzerindeki etkilerine yöneliktir. Teori bölümünde de belirtildiği gibi ister genel anlamda kimlik tanımlaması isterse de ulusal kimlik tanımlanması zamanı "biz" ve "diğerleri"nin kim olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır. Tarihi kaynaklara bakıldığında Güney ve Kuzey Kore halklarının aynı etnik ve kültürel köklerden geldiği görülmüştür. Bununla birlikte zamanla aynı köklere sahip olan bu halkların farklı uluslar olarak kabul ediliği bir gerçekliktir. Kore Savaşı'ndan önce bu iki halkın ulusal kimlikleri üzerinde bir tanımlama yapılmadığı tesbit edilmiştir. İster Güney Kore isterse de Kuzey Kore halklarının ulusal kimlerine yönelik tanımlamalar Kore Savaşı'ndan sonraya denk gelmiştir. Genel olarak Dünya tecrübelerine bakıldığında ulusal kimlik tanımlamalarında temel unsur olarak aynı etnik, kültürel, tarihi köklere sahip olma, aynı dili konuşma, ortak topraklarda yaşamak gibi kriterlerin temel alındığı görülmektedir. Güney ve Kuzey Kore örneği ise bu bakımdan bir istisna oluşturmaktadır. Yukarıda sayılan kriterler açısından aynı ulusal kimliğe sahip olması beklenen bu iki halkın farklı ulusal kimliklere sahip olduğu görülmektedir. Tezin teori bölümünde ele alınan ulusal kimlik tanımlamalarından psikolojik tanımlama olarak nitelendirilen tanımlamanın bu iki halkın ulusal kimliklerini açıklamada daha aydınlatıcı olduğu görülmüştür. Güney ve Kuzey Kore örneğinde bir grubun kendini belirli bir ulusa ait hiss etmesinin en önemli belirleyici kriter olduğu tesbit edilmiştir. Bu bakımdan Güney Kore ulusal kimliği ele alındığında "biz" ve "diğerleri" tanımlamasında kommunizm ve anti-kommunizmin belirleyici kriter olarak ortaya çıktığı sonucuna varılmıştır.

Kore Savaşı sırasında Kuzey Kore'nin saldırısı Güney Kore'de beka krizi olarak algılanmıştır. Bununla birlikte ülkenin varlığının yeniden yapılandırılması ve ulusal kimliğin belirginleştirilmesi açısından da bir fırsat niteliğinde olmuştur. Kore Savaşı'nın Güney Kore'ye ulusal özelliklerini yeniden ve farklı bir şekilde kazanma fırsatı sunduğu tesbit edilmiştir. "Komünist güçlerin işgali" gerçeği "diğerleri" veya "düşman" algısına yeni bir boyut kazandırmıştır. Bu sayede "düşman" algısı gerçek bir temele dayandırılmıştır. Savaş'ın iç savaş kapsamından çıkarak uluslararası bir savaşa dönüşmesi ise Güney Kore'ye uluslararası arenada anti-komünist kampta

hatırısayılır bir konum kazandırmış, aynı zamanda farklı bir ulus olarak nitelendirilmesine neden olmuştur.

Bu bağlamda Güney Kore ulusal kimliğinin temelinde duran "biz" kavramı Komünist güçlerin saldırısı zamanı ülkesini ve dolayısıyla özgürlüyünü savunan, anti-komünist değerlere dayanan bireylerin toplamı olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla anti-komünizm Güney Kore halkı için "biz"in sınırlarını belirleyen bir ideolojiye dönüşmüştür. Kore Savaşı'ndan önce anti-komünizm milliyetçilik mantığı içinde dolaylı olarak belirtilse de, Savaş döneminde ve sonrasında ulusal bir göreve dönüşmüş, ulusal meşruiyyetin temelini oluşturmuştur.

Görüldüğü üzere komünist ideolojiyi benimseyen hiç kimse Güney Kore'de "biz" kimliği içerisinde varlık gösterememiştir. Tez araştırması zamanı aynı etnik, kültürel, tarihi ve hatta aile köklerine sahip olmanın bile bu durumu değiştiremediği tesbit edilmiştir.

Kore Savaşı ve akabinde ideolojik yönelime dayanan bir ulus tanımlamasının, Güney Korenin Sovyetler Birliği'nin başını çektiği komünist güçlere karşı aktif ve pasif şekilde savaşan bir ulus devlet olarak şekillenmesine neden olduğu sonucuna varılmıştır. Bir diğer yandan Güney Kore'de anti-komünizmin sadece savunmacı nitelikde olmadığı da görülmüştür. Ulusal kimliğin temelinde dayanan anti-komünizm ülke içinde ve dışındaki düşmanlara karşı yıkıcı bir tavır benimsemiştir.

Sonuç olarak her ne kadar aynı millentin mensubu olsa bile komünist ideolojiye sahip birinin Güney Kore ulusal kimliği kapsamında "biz" değil, "düşman" olarak kabul ediliği ve tehlike olarak algılandığı görülmüştür.

Savaş döneminde ve sonrasında anti-komünizmin milliğetçiliğe doğru evrildiği de söylenebilir. Halk için oldukça olumsuz çağrışımlar uyandıran savaşın suçluları olarak komünistlerin gösterilmesi, Güney Kore ulusal kimliğinin anti-komünist yönelim üzerinde daha da sağlam temellere sahip olmasına neden olmuştur.

Anti-komünist ideolojinin Güney Kore'ye uluslararası düzeyde nasıl bir konum kazandırdığı sorusuna geldikte ise ilk olarak söylemek gerekir ki, Güney Kore'nin farklı bir ulus olarak tanınması anti-komünist yönelimi sayesinde mümkün

olmuştur. Anti-komünizm Güney Kore'nin ulusal meşruiyyetinin temeli olmuştur. Her ne kadar ilk başlarda Kore Savaşı bir iç savaş niteliğinde olsa da zamanla Soğuk Savaş ortamında komünist kamp ile demokratik kamp arasında uluslararası savaşa dönüşmüştür. Komünizme karşı aktif savaş veren Güney Kore bu kapsamda demoktarik, anti-komünist kampın ilkelerini ve çıkarlarını savunan ve bu bakımdan evrensel değerleri temsil eden bağımsız modern bir ulus devlet statüsü kazanmıştır.

Tezin ikinci araştırma sorusuna verilen yanıtlara ek olarak bildirmek gerekir ki, Kore Savaşı sırasında Güney Kore halkı için savaşmak sadece vatanseverlik olarak algılanmamıştır. Soğuk Savaş ritoriğinde komünistlere karşı savaşmak aynı zamanda evrensel insani değerleri, özgürlüğü savunmak olarak da algılanmıştır. Bu nedenle komünizme karşı savaşmak Güney Kore halkı için evrensel bir misyon olarak da kabul görmüştür. Bu husus Güney Kore halkı için daha kuvvetli bir birleştirici değer olarak ortaya çıkmış ve ulusal kimliğin temellerini sağlamlaştırmıştır. Aynı zamanda Güney Kore halkının kendileri ile aynı olan anti-komünist değerleri paylaşan halklarla nitelikli ilişkiler kurmasını sağlamıştır. Böylelikle eşit uluslararası haklara sahip olan modern, yenilikçi ulus devlet olarak kabul görmesine neden olmuştur.

Tez çalışmasının üçüncü sorusu ise Kore Savaşı'nın Güney Kore'de vatandaş-devlet ilişkisini nasıl yönlendirdiği ve şekillendirdiğine yönelik tasarlanmıştır. Tez araştırması zamanı Güney Kore halkının vatandaşlık kimliğinin oluşması, devletin ise ulus devlete dönüşmesi süreci Kore Savaşı ile yakından ilişkili olduğu tesbit edilmiştir. Kore Savaşı'nın etkisiyle şekillenen ulusal kimlik Güney Kore vatandaşlarına "aktif" ve "pasif" vatandaşlık olarak nitelendirilebilen vatandaşlık özellikleri kazandırmıştır.

Aktif vatandaşlık doğrudan savaş deneyimi ile ilişkili olmuştur. Bunun nedeni savaşın yaşam ve beka ile ilgili belirsiz bir ortam sunması ve yarattığı korkunun insanlar üzerindeki etkisidir. İlk olarak iç savaşolarak başlayan Kore Savaşı üç yıllık bir uluslararası savaşa dönüşürken bu durum Güney Kore halkı için belirli seçimlerin yapılmasını gerektirmiştir. Aktif vatandaşlık özelliğinin bu noktada ortaya çıktığı görülmüştür. Kore Savaşı halk için Güney Kore'nin bir üyesi olarak sadakat ve fedakarlık gösterilmesi için fırsata dönüşerek aktif vatandaşlığın öznesi haline gelmiştir. Kuzey Kore timsalinde komünizme karşı olan olumsuz duygular ve

deneyimler, Güney Kore halkını aktif olarak komünizmle ve onun sonuçları ile savaşmaya itmiştir. Bu durum sadece Savaş dönemi için geçerli olmayıp Savaş sonrası dönemde de benimsenilen vatandaşlık borcu olarak algılanmıştır. Aktif vatandaşlık Savaş döneminde propaganda yoluyla, Savaş sonrasında ise eğitim, törenler, anıtlar, semboller yoluyla vatandaşlara devlet tarafından aşılanmıştır.

Dolayısıyla aktif vatandaşlık denildiğinde Güney Kore halkının Savaşı deneyimleyerek kendisini Güney Kore Cumhuriyeti'nin siyasi topluluğunun üyesi olarak kabul etmesi, kendisine bu kapsamda bir ulusal kimlik benimsemesi kastedilmiştir. Aktif vatandaşlık sayesinde Güney Kore halkı Güney Kore Cumhuriyetine yönelik aktif bir aidiyet duygusu geliştirmiştir. Aynı zamanda anti-komünizmin ve komünist kampa yönelik beslenen olumsuz duyguların ve deneyimlerin Güney Kore halkının Güney Kore devletine karşı gönüllü bağlılık oluşturmasına neden olduğu sonucuna varılmıştır.

Pasif vatandaşlık ise Güney Kore Cumhuriyeti tarafından Savaş sürecinde halkı güçlü bir ulusa dönüştürmek amacıyla yapılan baskı ile halkın savaş deneyiminin kesiştiği noktada belirmiştir. Savaş'tan önce Güney Kore devlet ve devlet kurumlarında kendini gösteren muğlaklık Savaş sürecinde ve sonrasında kesinlik kazanmıştır. Devlet ve devlet kurumlarının yeniden inşa sürecinde Güney Kore'nin o zamanki hükumeti, devleti insanlara ve halka karşı zorlayıcı politika benimseyen devlet olarak inşa etmiştir. Savaş sırasında Güney Kore'nin vatandaşların haklarını ve hayatlarını koruyan devlet olmaktan daha ziyade insanların ideolojik yönelimlerini inceleyen, ceza uygulayan ve seferber eden bir ülke olduğu tesbit edilmiştir. Bu nedenle Güney Kore Cumhuriyeti'ni bahs edilen dönemde vatandaşların haklarını ve yaşamlarını koruyan ulus devlet olmaktan daha ziyade vatandaşı olmayanları ve komünist ideolojik yönelime sahip olan vatandaşlarını dışlayan, negatif entegrasyon benimseyen bir devlet olarak değerlendirmenin daha uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Son olarak tezin dördüncü ve sonuncu sorusunda Kore Savaşı'nın Güney Kore toplumsal ve ekonomik yapısı üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Kore Savaşı'nın her şeyden önce Güney Kore halkının toplumsal bilinci üzerinde derin etkilerinin olduğu

gözlemlenmiştir. Savaş'ın meydana getirdiği yıkım, sayısız insanın hayatını kaybetmesi, toplumda insan hayatının değersizliği, yaşamın anlamsızlığına yönelik olumsuz algının oluşmasına ve beraberinde hayatın değeri hakkında vaazların yükselmesine neden olmuştur. Savaş döneminde ve hemen sonrasında hayata ve geleceğe karşı güvensizlik duygusunun hem yaşamın kendisinin hem de düzenin hiçe sayılmasına yol açtığı görülmüştür. Aynı zamanda 1950'li yıllardan beri devam eden aşırı hazcılığın, ideolojik düzensizliğin Kore Savaşı ile ilgili olduğu sonucuna varılmıştır.

Savaşın Güney Kore toplumsal kültürü üzerinde de etkisiz olmadığı gözlemlenmiştir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nin müdahelesi ile birlikte Amerikan kültürünün akını ile yüzleşilmiştir. Amerikan ve aynı zamanda Avrupa devletleri timsalinde zengin kapitalist kültürün yüzeysel tanıtımı Güney Kore toplumunda Savaş sırasında ve hemen sonrasında "batı ibadeti" olgusu meydana getirmiştir. Amerikan etkisi sadece kültürel alanla sınırlı kalmamış, amerikan eğitim sisteminin yaygınlaşması ile beraber eğitimde Amerikan değerleri ortaya çıkmış, Amerikan araştırmaları yaygınlaşmıştır.

Bununla birlikte Savaş'ın etkisiyle okul binalarının yıkılmasına, güvenli eğitimin zorlaşmasına, eğitim araç ve gereçlerinin yetersizliğine rağmen Güney Kore'de eğitim durmamış, zorluklarla birlikte mücadele edilmiştir.Eğitimin sadece bir devlet politikası olarak yürütülmediği, halkın bu konuda sergilediği tavrın, bu olgunun temel nedeni olduğu görülmüştür. Savaş'ın en aktif dönemlerinde bile halkın eğitim sürecine katılımı Güney Kore Cumhuriyeti'nin sonraki gelişiminin temel nedeni olarak kabul edilebilir. Eğitim Güney Kore halkı için barış ve özgürlüğün korunmasında önemli araç olmuştur. Eğitim sayesinde barışçıl değerler üzerinde yeni bir "biz" kimliği oluşturulmuştur.

Savaş'tan önceki dönemde eğitim sistemi milliyetcçiliğin aşılanmasına yönelse de Savaş sırasında ve sonrasında eğitim hedefi anti-kommunizmin yaygınlaşması olmuştur. Anti-kommunizm vatanseverlik ile aynı bağdaşlaştırılmıştır. Savaş dönemindeki müfredata bakıldığında Güney Kore ulusal kimliğinde"biz"in tanımlanmasının anti-kommunizme dayandırıldığı görülmüştür. Bu sayede Güney

Kore toplumunda ideolojik bütünleşmenin elde edilmesi amaçlanmıştır. Savaş deneyimi Güney Kore toplumu için acı bir tecrübe olsa da Devlet bu durumu lehine çevirmiş, varlığı için itici güç haline getirmiştir. Güney Kore toplumunda yeni bir "biz"in dolayısıyla ulusal kimliğin inşasında eğitimin benzersiz rolünün olduğu tesbit edilmiştir.

Kore Savaşı'nın Güney Kore ekonomik yapısı üzerindeki etkilerine geldikte ise ilk olarak sözlemek gerekir ki, aktif çatışmaların olduğu üç yıllık dönemde sanayi ağır tahribata uğramıştır. Bununla birlikte ateşkesten hemen sonraki dönem Güney Kore ekonomisi için olumlu sonuçların elde edildiği dönem olmuştur. Güney Kore siyasetinin ateşkesin elde edilmesinden bu güne kadar olan dönemdeki en büyük başarısı sanayi politikası, ve sonuçlarının doğru yönetimi olmuştur. Savaş'tan sonraki dönemde "Han Nehri Mucizesi" olarak adlandırılan hızlı bir büyüme dönemi dönemi yaşanmaktadır. Bu sayede Güney Kore hızla gelişen ülkelerden biri olmuştur. Savaş'tan sonra 1956 ve 1980 yılları dışında diğer dönemlerde %7,6'lık istikrarlı büyüme yaşanmıştır. Aynı zamanda nüfusta 2,2'lik, ekonomide ise 21 kat büyüme olmuştur. Sonuç olarak Kore Savaşı'ndan sonra Güney Kore tarıma dayalı az gelişmiş sanayi ülkesinden gelişmekte olan sanayi ülkesine dönüşmüştür.

Elde edilen sonuçlara ilave olarak söylemek gerekir ki, Kore Savaşı Güney Kore için her ne kadar ilk başlarda yıkıcı etkilere sahip olan toplumsal, siyasi, ekonomik bir felaket olarak etki etse de uzun vadede olumlu sonuçların elde edilmesini tetiklemiştir. Her şeyden önce ulus inşası açısından yaratıcı bir dönem niteliği göstermiştir. Toplumsal, özellikle de ekonomik alanda uzunvadeli ve düzenli gelişmenin elde edilmesini hızlandırmıştır. Bütün bunlarla birlikte Savaş'la birlikte derinleşen siyasi bölünme Koreyarımadasında "tek millet, tek devlet" umudunun yok olmasında neden olmuştur. Sonuç olarak Kore Savaşı'yla hızlanan ulusal oluşum bütün Kore'nin ulusal birliği amacı için yıkıcı olmuştur.

KAYNAKÇA

Alpman, Polat S: "Sosyal Teorinin Konusu Olarak Kimlik: Sosyal İnçacı Yaklaşım", **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi,** Cilt 21, Sayı 2, Ekim 2018, s. 6.

Anthony, D. Smith: **National Identity and the Idea of European Unity,** International Affairs, 1996.

Atlı, Cengiz: **"**Kore Savaşı ve Kore Savaşı'na İğdır'dan Katılanlar", Sosyal Bilimler Dergisi, Trakya Üniversitesi, **Sosyal Bilimler Dergisi,** C.16, No: 1, Haziran 2014, s. 42-57.

Atlı, Altay: **Türkiye ve Güney Kore Kan Kardeşliğini Daha Güçlü Bir Ekonomik Ortaklığa Dönüştürmek İçin Öneriler,** İstanbul, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Kasım 2017.

Ansang: **Hangukjeonjaeng Balbarwonine Gwanhan Yeongu - Migukgwa Soryeon, GeurigoBukanuiOin(misperception)gwaOpan(miscalculation)uiSanghojagyongeul Jungsimeuro [Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği ve Kuzey Kore Arasındaki Yanlış Algılama ve Yanlış Hesaplama Etkileşimine Odaklanan Kore Savaşı'nın Patlak Vermesinin Nedenleri Üzerine Bir Çalışma],** (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Siyaset Bilimi Bölümü, Haziran, 2006, s. 96.

Antony David Smith: Milli Kimlik, İstanbul, **İletişimYayınları,** 1997, s. 24

Baktaegyun: "6.25 Jeonjaeng Balbarui Wonine Daehan Jaegochal [6.25 Savaşı'nın Patlak Vermesinin Nedenlerinin Yeniden Değerlendirilmesi]", **Ordu Askeri Araştırma Enstitüsü,** Seul, 2010, s. 15.

Bakgapdong: **Tehangukjeonjaenggwa Gimilseongte [Kore Savaşı ve Kim Il-Sung],** Seul, Paramqoa Mulqyol, 1990, s. 27-31.

Bagyeongong: "Segye Jeonsa Sogeseo Hanguk Jeonjaeng [Dünya Savaşlarında Kore Savaşı]", **Modern Tarih,** Kasım 1980, s. 109.

Bangmyeongnim: **"Hanguk 1950 Jeonjaenggwa Pyeonghwa [Kore'de Savaş ve Barış 1950]",** Nanam, Baum, 2002, s. 72.

Bagci, Huseyn: **Türk Dıs Politikasinda 50'li Yıllar,** Ankara, Metu Press, 2012.

Bryskvd, Alison: "After Empire: National Identity and PostColonial Families of Nations". Aktaran: Mehmet Ali Ak, **B.U.Ü. İktisadiveİdariBilimlerFakültesiDergisi**, Cilt 38, Sayı 1, 2019 , s. 218-219 European Journal of International Relations, Cilt 8, Sayı 2 , 2002, s. 267-305.

Baekjongcheon: **Yunjeongwon, 6tp25jeonjaenge Daehan Yeongu: Gyeolgwawa Yeonghyangeul Jungsimeuro [Kore Savaşı Üzerine -Sonuç ve Etki Odaklı- Bir Araştırma],** s. 157

Berat Paşa, Şükrü : Yeni Türkiye'de Ulusal Kimlik İnşası, yayınlanmış tez , 2021, s. 24.

Bagci, Huseyn: **Türk Dıs Politikasinda 50'li Yıllar**, Ankara, Metu Press, 2012.

Bangmyeongnim: **Hangukjeonjaenggwa Hangukjeongchiui Byeonghwa, Hangukjeonjaenggwa Sahoegujoui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Kore Siyasetinin Paralelliği, Kore Savaşı ve Toplumsal Yapıdaki Değişimler],** Baeksanseodang, 1999, s. 63.

Baekjongcheon, Yunjeongwon: **6tp25jeonjaenge Daehan Yeongu: Gyeolgwawa Yeonghyangeul Jungsimeuro [Kore Savaşı Üzerine -Sonuç ve Etki Odaklı- Bir Araştırma],** s. 161.

Baengjomguk: **Jeonhu 50nyeonui HangukSaneopwawaGukga[Kore Sanayileşmesinin 50 Yılı ve Savaştan Sonra Ulus],** Gyeongsang Ulusal Üniversitesi, s. 246.

Boztemur, Recep:: "Tarihsel Açıdan Millet ve Milliyetçilik: Ulus Devletin Kapitalist Üretim Tarzıyla Birlikte Gelişimi", Doğu Batı Dergisi, Milliyetçilik 1, sayı 38, 2006.

Choejeonghwa: "Hanguk Hyeondaesawa Hanguk Jeonjaeng [Modern Tarih ve Kore Savaşı]", **Modern Tarih,** Kasım 1980, s. 112.

Charles Tilly: "Citizenship, Identity,andSocialhistory in Charles Tilly ed. Citizenship, Identity, and Socialhistory", **Cambridge Press**, 1990, s. 96.

Chadongse, Gimgwangseong: **Hangukgyeongje Bansegi [Kore Ekonomisinin Yarım Yüzyılı],** Seul, s. 31.

Çoban Öztürk, Ebru: "İnşacı Kuram Gözüyle Ulusal Kimlik, İkili İlişkiler ve Uzlaşma", **Ermeni Araştırmaları**, Sayı 60, 2014, s. 87-88.

Durak, Gökhan: "Türk ve Dünya Basınında Kore Savaşı ve Türkiye", **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, C. VIII, No: 36, 2015, s. 324..

Denizli, Ali: **Kore Harbi'nde TürkTugayları**, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 1994, s. 27.

Edwards, M; Paul: **Historical Dictionary of the Korean War**, UK, 2010.

Eun Kyung Jeong: **Kore Milliyetçiliği: Kore'de ve Türkiye'de Milliyetçilik Anlayışlarının Gelişme Süreçleri (1910-1945),** Likya Yayınevi, İstanbul, 2016, s. 196.

Gimcheolbeom: **Hanguk Jeonjaeng Eul Boneun Sigak [Kore Savaşı'na Bir Bakış],** Seul, Elyumunhoasa, 1990, s. 202.

Gimbugi: **"Tehangukjeonjaengeseo Soryeonui Jeongchaekte, [Kore Savaşı'nda Sovyet Politikası]"**, Seul, Elyumunhoasa, 1990, s. 202.

Gimhakjun: **Hanguk Jeonjaeng [Kore Savaş],** Bagyeongsa, 1990, s. 55-100.

Gimhakjun: **Hanguk Jeonjaeng: Wonin, Gwajeong, Hyujeon, Yeonghyang [Kore Savaşı: Sebepler, Süreçler, Ateşkes ve Etkiler],** Seul, 1997, s. 77-78.

Gimjuhwan: **“6.25 Jeonjaengsa [25 Haziran Savaş Tarihi]”,** Seul, Seul Basım Kooperatifi, s. 6.

Guk Bangbu: **Hanguk Jeonjaengsa Je1Gwon Bukgoeui Namchimgwa Seojeongi, [Kore Savaşı Tarihi Cilt 1 Kuzey Kore'nin Güney'i İstilası ve Biyografi],** Seul, Şirket Genelinde Derleme Komitesi, C. I, 1977.

Gukbangbu: “Bundanchejeui Geukbong Gwajeonggwa Saeroun Pyeonghwachejeui Mosaek [Bölünme Sisteminin Üstesinden Gelme Süreci ve Yeni Bir Barış Rejimi Arayışı]”, **Journal of International Politics,** Seul, Korea Uluslararası PolitikaTopluluğu, C. 43, No: 4, 2003, s. 151.

Gimyeongjae: **Hangukjeonjaeng Jikjeonui `Aechiseunseoneon`e Daehan Jaehaeseok [Kore Savaşı’ndan hemen önce Acheson Deklarasyonu’nun Yeniden Yorumlanması: Amerika Birleşik Devletleri’nin Batı Avrupa’dan Doğu Asya’ya Genişleyen Stratejik Çıkarları],** Seul, Askeri Servis, 2000, s. 81.

Gimmyeongs:

Gimgwang seong, Gimjungye ong, Chadongse :

Tegyeongjebaljeonui Jonghappyeonggate Hangukgyeongje Bangjjaegi: Yeong Sacheong Myeonggawa 21Segi Bijeon [Kapsamlı Ekonomik Kalkınma, Kore Ekonomisi: Tarihte Ünlü Bir Aile ve 21. Yüzyıl Vizyonu], Seul, Kore Kalkınma Enstitüsü, 1995, s. 25.

Gimdongc hun:

Hangukjeonjaenggwa Jibaeideollogiui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisindeki Değişiklikler], Pulbit, 1992, s. 167.

Gimdongn o:

Hangukjeonjaenggwa Jibae Ideollogi [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisi], Asya Kültürü, s. 293-296.

Gangmung u:

"Hangukgunbuui Changseol?byeoncheongwajeong: Haebangihu Hanguk Jeonjaenggikkaji, Hanguk Jeonjaenggwa Nambukan Sahoui Gujojeong Byeonhwa [Kore Ordusunun Kuruluşu ve Geçişi: Kurtuluştan Kore Savaşına, Kore Savaşına ve Kuzey ve Güney Kore'nin Kişiliğindeki Yapısal Değişikliklere]", Seul, **Kyungnam Üniversitesi Uzak Doğu Çalışmaları Enstitüsü,** 1991, s. 126-130.

Gimgyeon gmi:

İljepasijeum Gyoyukchejeui Jaesaengsangujo, Singminji Pasijeumtui Yusangwa Geukbogui

Gwaje [Japon Faşizmi Eğitim Sisteminin Yeniden Üretim Yapısı, Sömürge Faşizminin Mirası ve Üstesinden Gelinmesi Gereken Zorluklar],Yonsei Üniversitesi, Kore Çalışmaları Enstitüsü, 2005, s. 68.

Ganginchel: **Hangukjeonjaenggwa Sahoeuising Min Munhwaui Byeonhwa, Hangukjeonjaenggwa Sahoegujoui Byeonhwa [Kore Savaşı ve Toplumsal Bilinç ve Kültürdeki Değişimler, Kore Savaşı ve Sosyal Yapıdaki Değişiklikler],** Baeksanseodang, 1999, s. 247.

Gimdongno: **Hangukjeonjaenggwa Jibae İdeollogi [Kore Savaşı ve Hakimiyet İdeolojisi],** Hallym Üniversitesi, Asya Kültürü Araştırma Enstitüsü, s. 293-296

Hasenclever v.d, Andreas: (1996) Interests, Power, Knowledge: The Study of International Regimes. Mershon International Studies Review, 40 (2), s.177-228.

Hangukjeonjaeng70junyeon Haksuldaehoe: **Jeonjaenggwa Dongasia Minjujuui: Han, Jung, İrui Geunhyeondae Jeonjaenggwa Minjujuui Baljeon Bigyo**, Busan, Ağustos, 2020, s. 106.

Hwangbyeongmu: **Tejeonjaenggwa Pyeonghwaui İhaete [Savaş ve Barışı Anlamak],** Seul, Orım, 2001, s. 279

Harimao: **"38Seon-do 6.25 Hangukjeonjaeng-do Migugui Jakpumieotda [38. paraleldeki Kore Savaşı da**

ABD'ninEseriydi]”, Seul, Yeni İnsanlar, 1998, s. 37.

Hall, Rodeny: National Collective Identity : Social Constructs andInternational Systems,Washington, **Columbia Univ. Press**, 1999, s. 37.

Hangugyeoksayeonguhoe: **“HangukYeoksaSoguiJeonjaeng [Kore TarihindeSavaş]”**, Seul, GençlikTarihi, 1997, s. 71.

Hanjisu: **BangongideollogiwaJeongchipongnyeok [Komünizm Karşıtı İdeoloji ve Siyasi Şiddet],** Pratik Literatür, No. 5, 1989, s. 111

Heosuyeol: **1945nyeon HaebanggwaDaehanminguguiGyeongjebaljeon [1945'te Kurtuluş ve Kore Cumhuriyeti'nin Ekonomik Gelişimi],** (yayınlanmış yüksek lisans tezi), ChungnamNationalUniversity, Kore Bağımsızlık Hareketi Tarih Araştırması, 2012, s. 493.

Hanguksaneobeunhaeng Josabu: **Hanguksaneopgyeongje 10nyeonsa [10 Yıllık Kore Endüstriyel Ekonomi Tarih],** 1955, s. 403.

Hangukgaebaryeonguwon: **Hangukgyeongje Banjaegi: Jeongchaekjaryojip [Kore Ekonomisinin Yarı Getirisi: Politika Materyalleri],** Seul, Kore Kalkınma Enstitüsü, 1995, s. 21.

Hangukjeongchaegyeonguhakoe: **HangukuiJhbveongchisa [Kore Siyaset Tarihi],** Seul, Baeksan Seodang, 1990, s. 291-295.

Hwangwongap: **Jeonjaengeuro İngneun Hanguksa [Savaş Yoluyla Kore Tarihi Okuması],** Seul, Baum, 2011, s. 67-74.

Ihyewon, Johyeonyeon: **Hangukjeonjaengui Gungnaeoe Jeong Yeonghyangtwe Hangukjeongchiyeonguhoe Hangukjeonjaengui İhae [Yurt İçinde ve Yurt Dışında Kore Savaşı, Kore Siyasi Araştırma Derneği, Kore Savaşını Anlamak],** Tarihsel Eleştiri, 1990, s. 353.

Iseungman: **Daetongnyeong Iseungman Baksa Damhwajip[Başkan Syngman Rhee Söylem Koleksiyonu],** Kurtuluş Günü Anma Konuşması, Kamu Bilgilendirme Ofisi, 1952, s.132

Iseungman: **Choehuseungni Ubokjeonjin [Son Zafere İlerleyin],** Başkan Syngman Rhee Söylem Koleksiyonu, Devlet Dairesi, 1952, s. 81.

Ijiyeon: **Hangukjeonjaenggwa Gungmin Hyeongseong: Jeonjaeng Gyeongheomeul Tonghan Gungminjeongcheseong Hyeongseong Gwajeong [Kore Savaşı ve Halkın Oluşumu: Savaş Deneyimi Yoluyla Ulusal Kimlik Oluşturma Süreci],** yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Seul, Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, 2006, s. 45

Iseungman: "Başkanın Göreve Başlamasının 3. Yıl Dönümü Anısına Konuşma", 1951.

Karakoç, Julide: Konstrüktivizmde Dış Politika ve Etnik Kimlikler", **Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve**

İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt 28 Sayı 2, 2013, s. 131-160

Karabulut, Bilal: "15 Temmuz ve Türk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz", **Bilig Dergisi**, Sayı 79, 2016, s. 9-10.

Karaduman, Sibel: "Modernizmden Postmodernizme Kimliğin Yapısal Dönüşümü", **Journal of Yasar University**, Cilt 17, Sayı 5, 2010, s. 2886- 2888..

Kemal Oke, Mim: **Unutulan Savaş Kronolojisi Kore,** İstanbul, Boğaziçi Yayınları, 1990.

Kukpanggunsayŏn'guso: **Han'gukchŏnjaengjiwŏnsa[Kore Savaşı Destek Tarihi],** 1997, s. 153-155.

Karakaş, Mehmet: Türk Ulusçuluğunun İnşaası, Vadi Yayınları, İstanbul, 2000, s. 21.

Munsangseok: **Jeonjaenggwa Gukgageonseol Yeongu: Hanguk Jeonjaengeul Junsimeuro [Savaş ve Devlet İnşası Üzerine Bir Araştırma: Kore Savaşına Odaklanmak],** (yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Seul, Yonsei Üniversitesi Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, 1999, s. 90.

Namjeongok: **İseungman Daetongnyeonggwa 6.25 Jeonjaeng [Başkan Syngman Rhee ve 25 Haziran Savaşı],** Seul, Lee Barajı, 2010, s. 219.

New York Times: **Hanguk Sahoeui Gyoyugyeol Giwongwa Simhwa [23.4.1951: Kore Toplumunda Eğitim Tutkunun Kökeni ve Derinleşmesi],** çev. Oukwan, Eğitim ve Bilim Tarihi, 2000, s. 248**.**

Oukwan: **Hanguksahoeui Gyoyugyeol: Giwongwa Simhwa Şimhoa [Kore Toplumunda Eğitim Tutkusu: Köken ve Derinleşme],** Eğitim ve Bilim Tarihi, s. 248.

Okkonokki, Masao: T'echŏnihanŭn Hanbandoŭi Chŏllyakchŏng Kach'ir 1942yŏnesŏ 1950nyŏnkkaji [Kore Yarımadası'nın Stratejik Değeri 1942-1950]", **Modern Tarih,** Seul, Kasım 1980, s. 24**.**

Seojuseok: "6?25chŏnjaeng(1950-1953): kyojŏnesŏkyoch'angsangt'aekkaji [Kore Savaşı (1950-1953): Çatışmadan Çıkmaza]",Virginia Askeri Enstitüsü, Askeri Tarih, **ABC-CLIO Press**, s. 21.

Sonhocheol: **"6.25ga Hanguksahoee Michin Yeonghyang [6.25 Savaşının Kore Toplumu Üzerindeki Etkisi]",** Kore Savunma Geliştirme Enstitüsü, ,C. 75, 2000.

Steve Fenton: "Indifference towards national identity: what young adults think about being English and British". Aktaran: Bilal Karabulut, "15 Temmuz veTürk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz", **Nations and Nationalism**, Cilt 13, Sayı 2, 2007, s. 321-339.

Edwards, M; Paul: **Historical Dictionary of the Korean War,** UK, 2010.

Şimşek, Sefa: "Günümüzün Kimlik Sorunu ve Bu Sorunun Yaşandığı Temel Çatışma Eksenleri", **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,** Cilt 3, Sayı 3, 2002, s. 34-35.

Şimşek Ufuk ve Ilgaz Selçuk: "Küreselleşme ve Ulusal Kimlik", **Dergipark**, Cilt 9, Sayı 1, 2007 s. 194.

TongilbuTongilgyoyugwon: **BukhanİhaeKuzey Kore'yi Anlamak],** 2010, s. 27.

Vatandaş, Celalettin: **Ulusal Kimlik, Türk Ulusçuluğunun Doğuşu,** Açılım Kitap, İstanbul, 2004.

Wangsujjeong: **Tehangukjeonjaenge Daehae Junggugi Malhaji Anatdeon Geotdeulte, [Çin'in Kore Savaşı Hakkında Söylemediği Şeyler],** Gyeonggi, Qılhanari, 2013, s. 51-52.

Hall, Rodeny: **National Collective Identity : Social Constructs andInternational Systems,**Washington, Columbia Univ. Press, 1999, s. 37.

Yeoksahagyeonguso: **"Hamkke Boneun Hangukgeunhyeondaesa [Kore Modern ve ÇağdaşTarih]"**, Gyeonggi, SeohaemunKoleksiyonu, 2006, s. 276.

Yangtongan: **Hangukjeonjaengi Hangukjeongchie Kkichin Yeonghyang [Kore Savaşının Kore Siyaseti Üzerindeki Etkisi],** Modern Toplum, 1990, s. 51.

James L. Stokesbury: **A Short History of the Korean War**, New YorHarper Collins, 1990, s. 240-245.

J. David Singer, Melvin Small: **The Wages of War: 1816-1965**, NewYork, John Wiley & Sons, 1972, s. 131-134.

Jeffrey, T .Checkel: "The Constructivist Turn in International Relations Theory"., Aktaran: Bilal Karabulut, "15 Temmuz veTürk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz" ,

Bilig Dergisi, Sayı 79, 2016, s. 10, World Politics, Cilt 50, Sayı 2, 1998, s. 324-348.

Jeongiryeong: "Tehangukjeonjaengui Gukjebeopjeong Seonggyeokte [Kore Savaşı'nın Uluslararası Hukuki Niteliği]", **Modern Tarih**, Kasım 1980, s. 187-191.

Joseonilbo: **Daedamhage Ssawoigija [Cesurca Savaşalım ve Kazanalım],** Başkan Lee'nin Tebrik Hediyesi, Ocak, 1951.

Jeongminhyeon: **Chogi Hangukmungyo Jeongchaegui Gyoyuginyeom Guseonge Gwanhan Gyoyuksahoehakjeong Bunseok, Bundansidaeui Hakgyogyoyuk [Erken Kore Eğitim Politikasında Eğitim İdeolojisinin Bileşimi Üzerine Eğitimin Sosyolojik Bir Analizi, Bölünme Çağında Okul Eğitimi],** Seul, Pureunnamu, 1989, s. 139-143

Joseonjungangtongsin: **Joseonjungangnyeongam 1953 [Joseon Merkez Yıllığı 1953],** Pyeongyang, Anavatan Kurtuluş Savaşında Zafer Anıtı'nın İnşası Üzerine, s. 49.

Jeonsangin: **Gogae Sugin Sujeongjuui**, Jeontonggwa Hyeondae, 2001, s.179-180.

Jomin: "Hanguk Sahoe Naengjeonmunhwa Geukbokbangan Yeongu, [Kore Toplumunda Soğuk Savaş Kültürünün Aşılması Üzerine Bir Araştırma]", **Ulusal Birleşme Enstitüsü,** Cilt 99, Sayı 18, 1999, s. 50.

Yangmunsu: **Bundan İhu Nambukan Gyeongjeui Gwejeok [Bölünmeden Sonra Kuzey ve Güney Kore**

Ekonomisinin Yörüngesi],Hyeondaesagwangjang, 2015, s. 44.

Yuuiyeong, İhaeyeong, Gontaehwan: **İnguidonggwa Dosihwa, Hanguksahoe: İnguwa Baljeon [Nüfus Hareketi ve Kentleşme, Kore Topluluğu: Nüfus ve Kalkınma],** Seul Ulusal Üniversite Yayınları, 1978, s. 90.

Yurdigil, Yusuf: "Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Ulusal Kimlik Olgusu Ve Ulusal Kimliğin Televizyon Haberlerinde Sunumu", yayımlanmamış doktora tezi, 2007, s.38-40.

Z. Bauman: "Soil, Blood and Identity", Aktaran: Ebru Çoban Öztürk, İnşacı Kram Gözüyle Ulusal Kimli, İkili İlişkiler ve Uzlaşma, **Ermeni Araştırmaları**, Cilt 47, 2014, s. 83, **Sociological Review**, Cilt 40, Sayı 4, Kasım 1992, s. 675-70.

İNTERNET KAYNAKLARI

DEİK: "Türkiye – Kore Cumhuriyeti Serbest Ticaret Anlaşması", (çevrimiçi),https://www.deik.org.tr/duyurular-turkiye-kore-cumhuriyeti-serbest-ticaret-anlasmasi(Erişim tarihi: 30.11.2021)

Dongbugayeoksanet: Jeonjaeng Balbarui Baegyeonggwa Wonin [Savaşın Patlak Vermesinin Arka Planı ve Nedenleri]", (çevrimiçi), http://contents.nahf.or.kr/item/item.do?levelId=edeah.d_0006_0020_0020_0010 Erişim tarihi: 28.12.2021)

Daehanmingung Yeoksa Bangmulgwan: "6.25 Jeonjaeng [6.25 Savaş]", (çevrimiçi), https://www.much.go.kr/L/AQkhKt2MH3.do Erişim tarihi: 25.12.2021)

Ejaz Rafi, Amni: "Peace in theKoreanPeninsula",(çevrimiçi), https://dailytimes.com.pk/assets/uploads/2018/05/05/Korean-Peninsula.jpg(Erişim tarihi: 08.12.2021)

ForesightTradeConsulting: "Türkiye-Kore İlişkileri ve Kore ile Ticaret", (çevrimiçi), https://www.foresightrade.com/post/turkiye-kore-iliskileri-ve-kore-ile-ticaret (Erişim tarihi: 09.12.2022)

Forumgerçek.com: "[Harita]",(çevrimiçi), http://www.forumgercek.com/dunya-

tarihi/113911-kore-savasi-1950-1953-a.html(Erişim tarihi: 08.12.2021)

Gimdonggeun: "PpallippallitMunhwawaSongeulssi [Hızlı Kültürü ve El Yazısı]", 17 Şubat 2020, (çevrimiçi), http://www.domin.co.kr/news/articleView.html?idxno=1282812 (Erişim tarihi: 30.08.2020)

İnanç Işıklar, Kemal: Türkiye ve Kore Savaşı", (çevirimiçi) https://www.academia.edu/39288367/T%C3%9CRK%C4%B0YE_ve_KORE_SAVA%C5%9EI(Erişim tarihi: 01.12.2021)

Hangukminjongmunhwadaebaekgwasajeon: "Hanguk Jeonjaeng [Kore Savaşı]", (çevrimiçi), https://encykorea.aks.ac.kr/ (Erişim tarihi: 21.12.2021)

Milliyet: "Cumhurbaşkanı Erdoğanın Güney Kore Kore Siyaseti", (çevrimiçi),http://www.milliyet.com.tr/cumhurbaskani-erdogan-dan-guney-siyaset-2660(Erişim tarihi:09.07.2021)

"HangukConcenİhuDallacinHanquqin: Qyoyukyol, Deçundeçun, Balliballi [Kore Savaşından Sonra Korelilerdeki Değişimler: Eğitim Tutkusu, Kabaca, Hızlı Hızlı]", (çevrimiçi),https://m.blog.naver.com/alsn76/220246572081 (Erişim tarihi: 30.07.2021)

Mancuri:

MunhwacheyukgwangwangbuDaehanmingugyeoksabangmulgwan: Eğitim Tutkusu, Kabaca, Hızlı Hızlı]”, (çevrimiçi), https://m.blog.naver.com/alsn76/220246572081 (Erişim tarihi: 30.07.2021)

m.monthly.chosun.com: 6tp25jeonjaengi Hanguk Jeongchiwa Sahoee Michin Yeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]”, Haziran 2010, (çevrimiçi), http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=%EA%B7%B8%20%EA%B2%B0%EA%B3%BC%2C%20%ED%95%9C%EA%B5%AD%EC%9D%98%20%EB%8F%84%EC%8B%9C%ED%99%94%EC%9C%A8,%EB%85%84%EC%97%90%EB%8A%94%2028.0%25%EB%A1%9C%20%EB%86%92%EC%95%84%EC%A1%8C%EB%8B%A4 (Erişim Tarihi: 30.12.2020)

Pinterest:

UNESCO Kore Komisyonu:

Yon Cu, Byon: Suwon’da Açılmış Olan Ankara İlkokuluna Ait Bir Fotoğraf, [Resim], (Çevrimiçi),https://www.pinterest.com/pin/293508100720374888/(Erişim tarihi: 21.09.2021)

“Arşivden bakıldığında Kore Savaşı ve UNESCO”, (çevrimiçi); https://m.blog.naver.com/unescokor/221570474713 (Erişim Tarihi: 24.12.2021)

Yenihaberden: “BalliBalliMunhoaQesonePilyoson [Hızlı Kültürü Geliştirme İhtiyacı]”, Lee Üniversitesi Haberleri, (Çevrimiçi) http://inews.ewha.ac.kr/news/articleView.html?idxno=19808(Erişim tarihi: 08.05.2021)

Zenginoglu, Samet: “Kan Kardeşliğinden Derin İş Birliğine: Türkiye ve Güney Kore”,(çevrimiçi)https://www.yenihaberden.com/kan-kardesliginden-derin-is-birligine-turkiye-ve-guney-kore-1165524h.htm(Erişim tarihi: 01.12.2021)

“Kore Savaşı ve Türkiye”,(çevrimiçi)https://politikakademi.org/2011/11/kore-savasi-ve-turkiye/(Erişim tarihi: 01.12.2021)

Wolganjoseon: “6tp25jeonjaengi HangukJeongchiwaSahoeeMichinYeonghyang [Kore Savaşı'nın Kore Siyaseti ve Toplumu Üzerindeki Etkisi]”, Haziran 2010, (çevrimiçi), http://m.monthly.chosun.com/client/news/viw.asp?nNewsNumb=201006100095#:~:text=6%C2%B725%EC%A0%84%EC%9F%81%EC%9D%B4%20%EB%8C%80%ED%95%9C%EB%AF%BC%EA%B5%AD,%EB%93%B1%EC%9D%84%20%EB%93%A4%20%EC%88%98%20%EC%9E%88%EB%8B%A4 (Erişim tarihi: 30.08.2021

EKLER

1.Haritalar

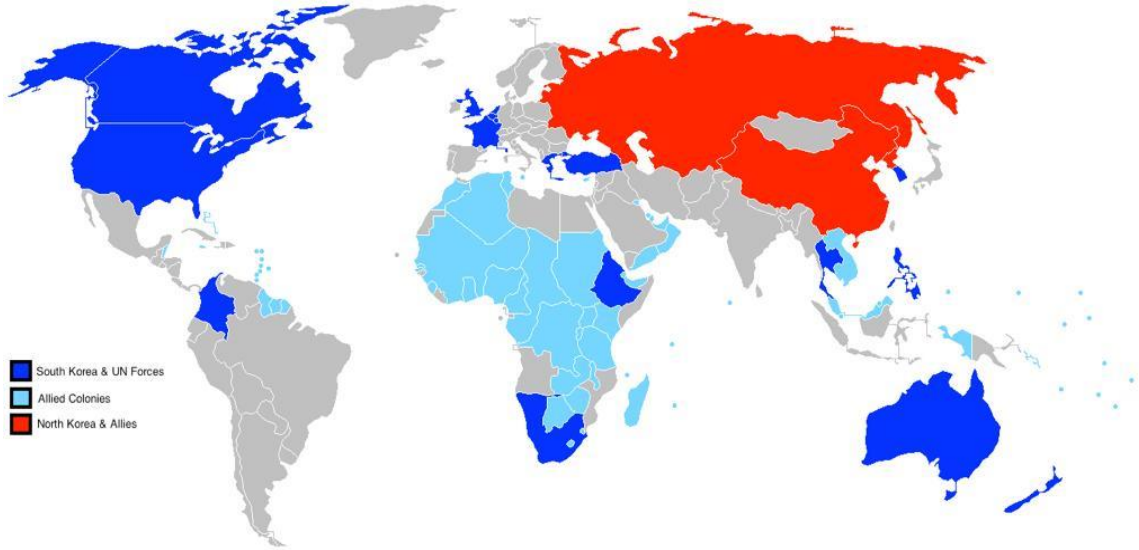

Harita : Kore Yarımadası[176].

[176]iStock, Kuzey ve Güney Kore Kore Yarımadası Haritası – İllüstrasyon, (çevrimiçi), 15 Aralık 2021 tarihindehttps://www.istockphoto.com/tr/vekt%C3%B6r/kuzey-ve-g%C3%BCney-kore-kore-yar%C4%B1madas%C4%B1-haritas%C4%B1-gm678110560-124266061adresinden alınmıştır.

Harita 2:Güney ve Kuzey Kore Sınır Hattı. 38. Paralel.[177]

[177] Ejaz Rafi, Amni, "Peace in theKoreanPeninsula", (çevrimiçi),8 Aralık 2021 tarihinde https://dailytimes.com.pk/assets/uploads/2018/05/05/Korean-Peninsula.jpgadresinden alınmıştır.

Harita 3: Kore Savaşına Katılan Ülkeler[178].

2. Resimler

Resim 1: 25 Haziran'daki Savaşın Dehşeti[179].

[178] MammadovaUlviya, Seul'de Savaş Anıtı, Seul, 2020.
[179] Tarihi Olaylar, "Kore Savaşı 1950-1953", (çevrimiçi), 24 Aralık 2021 tarihinde https://www.forumgercek.com/showthread.php?t=113911adresinden alınmıştır.

Resim 2: Kore Savaşı Tahliye Süreci[180].

Resim 3: 65 Yıl Aradan Sonra İlk Kez Bir Araya Gelen Ayrı Düşmüş Ailelerin 11 Saatlik Buluşması[181].

[180] Naver.com, Kore Savaşı Tahliye Süreci, (çevrimiçi),15 Eylül 2020 tarihinde https://m.search.naver.com/search.naver?sm=mtb_hty.top&where=m_image&oquery=%ED%95%9C%EA%B5%AD%EC%A0%84%EC%9F%81+%ED%94%BC%EB%82%9C%EA%B3%BC%EC%A0%95&tqi=hGyI1lprc%2BGssM4It0Nssssssoo145432&query=%ED%95%9C%EA%B5%AD%EC%A0%84%EC%9F%81+%ED%94%BC%EB%82%9C%EA%B3%BC%EC%A0%95#imgId=r3_image_sas%3Ablog7313589%7C23%7C100119705926_1251758214adresinden alınmıştır.

[181]MammadovaUlviya, Seuldaki Savaş Anıtındaki Resim, Seul, 2020.

Resim 4: Savaş Sırasında Eğitim Alan Çocuklar[182].

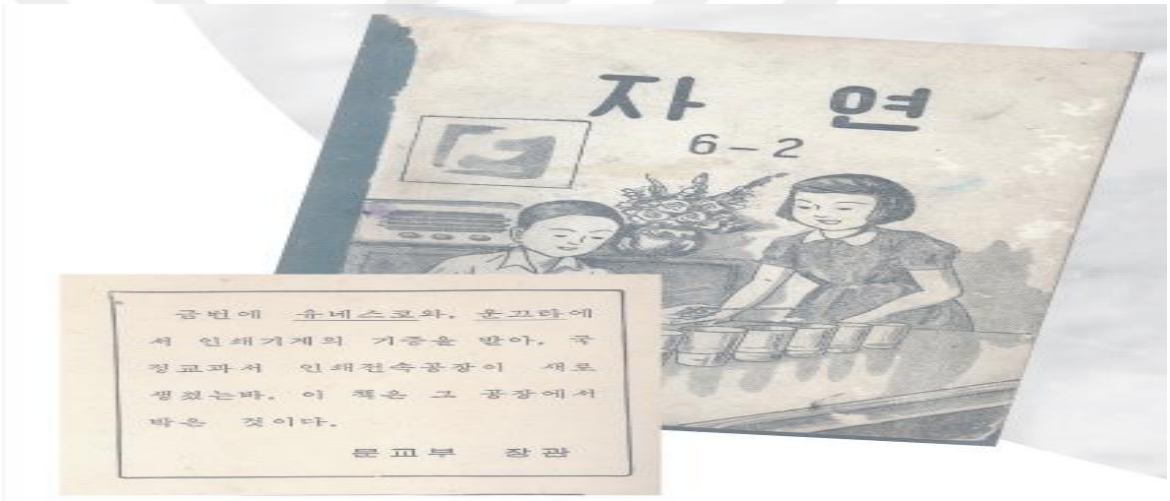
Resim 11: Kore Savaş Anıtında Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Olarak Savaşa Katılan Ülkelerin Bayrakları[183].

[182]MammadovaUlviya, Seuldaki Savaş Anıtındaki Resim, Seul, 2020.
[183]MammadovaUlviya, Seul'de Savaş Anıtı, Seul, 2020.

Resim 19: Devlet Ders Kitabı. Basım Fabrikası'nın Açılış Töreni (1954)[184].

Resim: 1955 Yılında Yayınlanan İlkokul Ders Kitabı[185].

[184]UNESCO Kore Komisyonu, "Arşivden Bakıldığında Kore Savaşı ve UNESCO",(çevrimiçi), 24 Aralık 2021 tarihindehttps://m.blog.naver.com/unescokor/221570474713 adresinden alınmıştır.
[185]UNESCO Kore Komisyonu, "Arşivden bakıldığında Kore Savaşı ve UNESCO", (çevrimiçi)24 Aralık 2021 tarihinde https://m.blog.naver.com/unescokor/221570474713 adresinden alınmıştır.